

نیم پیل

(نجیب محفوظ، آزمانک)

رجانک: شرف شاد

بلوچی اکیڈمی

عدالت روڈ کوئٹہ

www.balochiacademy.org

(c) All rights are reserved.

اے کتاب، درائیں حق گوں بلوچی اکیڈمی، انت۔
بیدے بلوچی اکیڈمی، رضا، کس ایشی، مواد اچاپ کت نہ کن۔

نیم بیل

(نجیب محفوظ، آزمان)

رجانک: شرف شاد

2021

ISBN # 978-969-680-145-0

Rs.150/-: نہاد:

بلوچی اکیڈمی، اے کتاب میراث پرنگ پر لیں کراچی، چاپ کنائینگ، شنگ لگ۔

ہمار جانکارانی نامء

آہاں نجیب محفوظ چه مصری نبشنہ کارےء
میاں اُستمانی نبشنہ کارے جوڑ کتگ

لڑ

1	نجیب محفوظ، آزمانک.....شرف شاد
12	نیم بیل
16	بند یگ، پوشک
23	پیر زال، تہنائی
39	جتائی
46	ملامتی
62	مداری، هرود برت
73	مرچک
77	زابل اوی
94	سرام
110	سماگ
120	خنظل، پولیس، سپاهی
131	بادشاہ سلامت
136	نجیب محفوظ، تزانگانی آزار.....ایڈورڈ سعید

نجیب محفوظ، آزمانک

نجیب محفوظ لبزاںک، دُنیا، یاگی، گہگیریں تبے، واہندیں نبستہ کارے زانک بیت۔ 1988ء نوبل داد دیگ، وہد، آئی، اے تب ہم نشان دیگ بوتگ۔ اے یاگی تبی، گہگیری، انسان دوستی، اوراج دوستی، ہماڑو شم زرگ کہ آزمانک، گدار، نبشتانک، کالم، آئی، لبزاںکی سرگرمیاں پدریں وڑے درجگ بوت کنت۔ نوبل داد پنجاہ سال، گیش لبزاںک، میدان، ہما جہد، جپا، ہما ہید ریچیانی عوضِ انت کہ نجیب محفوظ، واقعہ، سیاسی، چاگردی، چست، ایرگوں نفیات، نیک راہی تک، پہناتانی، گوں فلسفہ، زندہ، تحریک، رنگ، روگناں، عکس داتگ۔

انت۔

نجیب محفوظ، ولدی بوگ، روج 11 ستمبر 1911ء انت۔ قاہرہ، کوہنیں میتگ "الحملیہ" آئی، ولدی بوگ، جاہ انت، بلے آئی، عمر کساس دہ سال آت کہ آچہ قاہرہ، کوہنیں میتگ، لڈاٹ انت، نوکیں دمگے "العباسیہ"، اتک، نشت انت۔ آئی، سسہ، گدارانی تھا گیشتہ ہے، دمگانی زندگی انت۔ نوکیں دمگ بہ بنت کہ کوہنیں جاہ، نجیب محفوظ، واقعہ، گدار، کسہاں، گوں قاہرہ، واقعہ، دوستی، دلجمیں وڑے رنگ داتگ۔

نجیب محفوظ چار سال، عمر، "مدرسہ کتاب الشیخ بحیری"، داخل بوت۔ پدا" مدرسہ الحسینیہ الابتدائیہ "پدا" مدرسہ فوائد الاول الثانویہ "وانگ، زانگ در بر ت۔ 1934ء "کلیتۃ الاداب، جامعہ فواد الاول" (نوں قاہرہ یونیورسٹی، نام، زانگ بیت۔ فلسفہ، شعبہ، گریجویشن کت۔ وانگ، زمانگ، فلسفہ، جتا جتا میں بنگلپانی سر، نبستہ کنگ بندات گت۔ فلسفہ، بابت، آئی، نبشتاںک گیشتر سلامہ موسمی، ماہتاک "المحلۃ الجدیدۃ"، چاپ بوت انت۔ وانگ، زانگ، در بر گنگ، رند نجیب محفوظ، 1936ء جامعہ فواد الاول، بازیں انتظامی کار کت پدا سر کار، کاردار بوت۔ چیزے سال، "وزارت او قاف" کار کت۔ 1954ء "ثقافتی امور" وزارت، ہم گرچھ بوت۔ 1976ء ریاضت روگنگ، پد کاریلہ دات۔ آئی، 130 اگست 2006 قاہرہ، 94 سال، عمر، دنیا سفر کت۔ (1)

نجیب محفوظ، چہ در کسانی، کسہ نویگ، شوق بو گنگ۔ بنداتی زمانگ، آئی، ہر رج کیسے، نتگ، ہماکہ وش بو گنگ پدا گوں و تی لبڑاں نبستہ کنگ، جہل، و تی نام نبستہ کنگ۔ بازو، وہ سر جمیں گدار دو بر نبستہ کنگ انت۔ آہانی نام، چیر، و تی نام، جہل، چہ و تی نیمگا شنگ کارے، نام نبستہ کنگ۔ ہے شوق، آ، گدار نویسی، آزمانک نویسی، نیمگا آور گنگ۔

"نجیب محفوظ کو بچپن، ہی سے کہانیوں سے دلچسپی تھی۔ دس سال کی عمر میں جب وہ تیسری جماعت میں پڑھ رہے تھے، انہوں نے اپنے دوست، بھی صقر سے پہلی بار ایک جاسوسی ناول لیکر پڑھا اور اُسی زمانہ سے انہوں نے بڑے دلچسپ انداز میں ناول نگاری شروع کر دی تھی اور وہ اس طرح کی جب یہ کہانی پڑھتے تو معمولی تبدیلیوں کے ساتھ اسے اپنے الفاظ میں دوبارہ لکھتے اور سروق پر تالیف نجیب محفوظ لکھ کر کسی فرضی ناشر کا پتہ بھی درج کر دیتے تھے۔" (2)

ہے رندپدال گران 1930ء کے انگریزی و انجگریزی کسان کسانیں نبشتاںک ہے آزمانک نبستہ کنان کرت۔ اے نبشتاںک ہے آزمانک گیشتر آئی ہے نزیک ہے گوراء چاگرد ہمک روپی زندگی ہے ہم گزنجی ات آنت۔ آئی ہے اولی آزمانک "شمن الصف" (نзорیہ نہاد) 13 اگست 1933ء "المحلہ الجدیدۃ" ہے چاپ ہے شنگ بوت۔ گوں اے آزمانک ہے چاپ بوگنک ہے آئی ہے مز نین دل بڈی ہے رسات ہے بے کساس آزمانک نبستہ کنان بوت۔ نجیب محفوظ ہے آزمانک نویسی ہے بندات ہے بابت ہے گوشگ بیت:

1944 تک اس کے ستر سے زائد افسانے شائع ہو چکے تھے مگر یہ مختلف رسائل میں بکھرے ہوئے تھے۔ کتابی شکل میں نہیں آسکے تھے، لہذا ناقدین کی توجہ سے محروم رہے اور انہوں نے نجیب کے تاریخی ناولوں کو پیش نظر رکھتے ہوئے اس کی ادبی زندگی کے اس دور کو محض "تاریخی" قرار دے دیا، حالانکہ اس دور کے یہ افسانے متنوع موضوعات پر تھے۔ (3)

5 سال ہے رند آئی ہے آزمانکانی اولی کتاب "ہمس الجنون" (گنو کی ہلوت) 1948 ہے چاپ ہے شنگ بوت۔ ماں اے کتاب ہے ہم آئی ہے آزمانکانی بُن گپ آئی ہے کش ہے گوراء چاگرد ہے چست ہے ایرات آنت۔

"آئی ہے آزمانکانی بُنگپ گیشتر سوراء سانگی جیڑہ، کسان عمریں جنکاں گوں پیریں مرداں عاروس دیگ، چیریں عشق ہے عاشقی ہے وڑیں معاملہ ات آنت۔ اے وڑیں آزمانکاں جہلی طبقہ ہے زندہ اڑہ جنجال بُن گپ کنگ بوت آنت۔ نجیب محفوظ ہے اولی کتاب نگد کاراں انچنانیں کتابے قرار دات کہ آئی ہے آزمانکانی تھا

واقعات غیر حقیقی انتء کیہانی آسر عجیبین، بلے کتابء ہواریں یک کسے "بدلة الاسیر" (بندگیء پوشاک) جوانیں کہے قرار دیگ بوت۔ (4)

بندگیء پوشاکء تھا مرکزی کارست جھشہ ریلء ٹیسنء سکریٹ بہا کنتء لوگی کارداریں جنکے آئیء دوست بیت بلے مولدء سیٹھےء ڈرائیورے سنگت کٹگ کہ آٹشء پشء انت، مدام شوٹ گورا انت۔ یک روچے اٹلیء جنگلی بندیگانی ریلے ٹیسنء کیتء اوشتیت۔ دل سپائیں سکریٹء سوداگر چھ ہے بندیگاں سکریٹء بدلء جیکٹء پتلون زوریت۔ برطانیہء ملٹری گارڈ مغربء وہدء آئیء جنگلی قیدی نے سرپد بیتء گاڑیء سوار بوگنگء حکم دنت۔ آ گارڈء گپاں سرپد نہ بیت۔ گوں آئیء چیوہ کنت۔ گاڑیء راہ گرگء پد آ ٹیسنء در آہکء واتر بوگنگء بیت ملٹریء گارڈ آئیء بندیگے سرپد بیت، تیرے جنتء کُشیت۔ (5)

1963ء آئیء آzmanکانی دگہ کتابے "دُنیا اللہ" (حداء بازار) نامء چاپء شنگ بوت۔ اے کتابء ہواریں آzmanک گیشتر ساڑاہگ بوت انت۔ ماں اے چاگردی بنگپاں ہم گرچیں آzmanکاں لس مردمانی تکانسری، چاگردء دو دیمی آدینکی، کاسگ لیسی، مفاد پرستی، ظلمء زوراکیء سرء نگدء ایراد گرگ بوتگ ات، بلے اے آzmanکانی تھا انچیں تکء پہنات ہم ہوار ات انت کہ ماں آہاں نجیب محفوظء مابعد الطبعیاتء بن گپانی نیمگا دلگوش دیگء گمان دیماکیت۔ "دُنیا اللہ"ء بنکی سرحال مابعد الطبعیاتی بن گپ انت۔ مرگ، مذہبی ستکء بیسہانی جستجوء شوہاز۔ دو آzmanکانی تھاچہ بنی آدمء ارواحی بے چاڑیء دور بوگنگء "روحانیت"ء تکء پہنات بن گپ جوڑکنگ بوتگ انت۔ "کلمہ فی الیل"ء مز نیں افسرے ریٹائرمنٹء پدیک بالطفی ہور کیء آماج بیت، آئیء انچو

سما بیت کہ زندگی ۽ ڈرستیں تچھٰ تاگ بے مانا آنت۔ آزمانک "زابلاوی" ۽ بنی کارست یک انچیں نادر اهی ۽ گپتگ کہ آئی ۽ تچھ علاج نیست۔ آئی ۽ حال رسیت نادر اهی ۽ زابلاوی کہ مرنیں ولی ۽ علاج کت کنت، ہمائی ۽ شوہزادے تچیت"۔ (6)

"بنی کارست وتنی بے علاجیں نادر اهی ۽ علاج ۽ تچھٰ تاک ۽ انت کہ آئی ۽ حال رسیت کہ زابلاوی کہ مرنیں ولی ۽ آئی ۽ کماش آئی ۽ مرنیں منگرے بوتگ۔ آئی ۽ علاج کت کنت۔ آ زابلاوی ۽ شوہزادے در کپیت۔ پیر ۽ زیارتانی در گاہ ۽ ناق جاہ ۽ شراب جاہ ہر جاہ آئی ۽ زابلاوی ۽ حال گپت، آ روت۔ آ تچھٰ تاک ۽ دم بارت ۽ وتنی شوہزادے نامیت بیت گڑا یک شراب جا ہے ۽ روت ۽ نندیت۔ شراب ورگ ۽ پد نشہ ۽ ملار بیت، ہمے ہوش ۽ بے ہوشی ۽ جاور ۽ آئی ۽ سما بیت کہ "زابلاوی" آئی ۽ گورا نشیگ، آئی ۽ ہوش ۽ آرگ ۽ ہسید ۽ جہد کتگ، بلے آ بے سمائی ۽ تھا بوتگ۔ وہدے آ ہوش ۽ سما ۽ کیت گڑا آئی ۽ دیما نشیگیں مرد گوشیت کہ تو ہمازابلاوی ۽ شوہزادے تچھٰ تاک کنگ ۽ نے، ہنی تئی کش ۽ نشیگ، ترا آپ ۽ جتگ کہ ہوش ۽ بیائے۔ دیر نہ انت کہ چہ ادا پادا تلگ ۽ نشیگ۔ (7)

1965ء نجیب محفوظ آزمانکانی سیمی کتاب "بیت سیر المعمدة" (بدنا میں کھول) ۽ چاپ ۽ نشیگ ۽ رند پد ماں پد ۽ آئی ۽ گدار" خمارۃ القط الاسود " (1871) "تحت المظلة" (1969) "حکایت بلا حدایت ولا انهایة" (1968) "الجلب" (1971) "العسل" (1979) "نجیب ۽ آزمانکانی دو کتاب" (1982) "الشیطان يعظ" (1984) "الحب فوق ہضبہ الہرم" ، "التنظيم السری" ۽ "صباح الورد" چاپ ۽ نشیگ بوت آنت۔ نجیب محفوظ کساس 350 آزمانک نبستہ کتگ کہ 14 کتابانی ڈرامہ ہم دزو شم ۽ چاپ ۽ نشیگ بوتگ آنت۔ اے کتابانی تھا آئی ۽ نویں اتگیں 5 ڈرامہ ہم

ہوار آنت۔ چریشاں ابید آئی 35 گدار نویسیتگ 13 انچیں کتاب چاپ ہشناگ بوتگ کہ آہانی تھا ہما کالم انت کہ پہ روتا کاں ہحال تکاں نویسگ بوتگ انت۔ میاں اُستمانی لبز انک ٹال سلطانی، دستوؤ سکنی، چینخوف ہمو پاساں نجیب دوست تریں کیسے نویس آنت۔ نوک تریں مردمائ پروست ہکاف کا دوست بوتگ آنت۔ نجیب محفوظ ہ نگد کار آئی کاراں لس رہبند چار مز نیں بہراں بہر کن آنت، بزاں راجد پتری، گواچن نویسی گوں ہم گزنج، جدیدیت گوں ہم گزنج، روایت گوں ہم گزنج۔ (8)

آئی آzman کانی بابت خورشید رضوی نبشتہ کنت:

"جنگ ہپیر، ہرندر آzman کاں آئی گورا تکنیک ہبنگ دوئیں حساباں مز نیں فرق ہتاو تے گندگ کیت۔ نوں سیاسی رنگ، اثر گیشتر انت داں اے حد ہندی دزو شم انت کہ پہ ہما و انوک کہ مصری نہ نہ انت، اے آzman کانی پہمگ چچے آہاں وشی زورگ پہ آئی گران انت۔ یک حسابے، ابہام چیدگ نویسی انچو گیش بوتگ کہ دت مصری ہم کیسے، سرجیں تاثر ہ حدے، پہمگ ہپد ہم سرجی، برجمی، ماناء پولگ مشکل ہ دچار بنت۔" (9)

نجیب محفوظ آzman ک فلکی دزو شم مہکمیں ساچشتکارے کیسے آنت ک آہانی تھا طبیعتاں ما بعد الطبیعتاں دوئیں تب سیل پولگ بوت کن آنت۔ یک نیمگے آئی کارست چاگردی ہ دودمانی حساب، زندگی، کش، چیل، کپنگ آنت۔ دومی نیمگا مذہبی، تب زانشتی حساب، بازیں اسرار جیڑہانی آماج آنت۔

نجیب محفوظ آzman کانی تھا چاگردی، مذہبی رنگ، ابید سیاسی رنگ ہم موجود انت، آئی کشہاں آئی دور، سیاسی چاگرد چیدگی رنگے درشان بوتگ۔ آئی آzman کانی تھا زندگی، دود، دور، ہم گندگ بیت۔ بازیں نگد کارانی گوشنگ انت۔

کہ اے رنگیں انسانی تجربہء مارشتء درشان نجیبء گورا گوں انچیں جزئیات
نگاریء بنت کہ آہانی تھا شاعرانہ درانگازء واکء زورے مان بیتء ہے چیز
آئیء چہ اولی سرپء عرب آzmanکاراں جتاء برزتر کن آنت۔ (10)

آئیء آzmanکانی ہے طبیعتء مابعد الطبعیاتی تبء میل آئیء حیالء
لیکھاں بازیں رنگانی تھا بھر کن آنت۔ بازوہدء آئیء حیالء لیکہ وٹ ماں وٹ ڈوک
ور آنتء تضادء دزو شمء کاینت۔ بازیں نگد کارانی گوشگ انت کہ لیکہء حسابء
نجیب محفوظء گورا جتا جائیںء بازوہدء متضادیں تبء میل گندگ بنت۔ آئیء گورا
سو شلزمء میلء ہر جان ہم پوگ بوت کن انتء مذہبیء روحانی تجربہ ہم۔ سیاسی
حسابء Hilary Kilaprlrick آئیء فکرء حیالاں گوں یک گال ردےء
گیشء گیوار کنت:

"A Socially concerned man without perinitive
political commitment (11)"

آئیء لیکھانی تضادء بابتء ایڈورڈ سعیدء گوشگ انت، "مصریک نیمگے پر
جلال، جہانگیریں حاکمانی دستء چیرء بوگ گڑا دومی نیمگا مہلوکء طاقت،
راجد پتھری ڈاہء شورء چاگردء مدام اے جہانگیریں حاکمانی مذمت کتگء آہانی
زواںء سبب جوڑ بوگ انت۔ ہے دئیں مخالفین تبء رویہانی نیامء محفوظء چبر
مفاهمت نہ گتگ۔ (12)

پدا نجیب محفوظء کسان عمری انچیں دورےء گوتگ کہ مصریک سیاسی
ڈاہء شورےء آماج ات۔ 1919ء وندی جنڑء آئیء ساچشتیء پرمارشتن دلء
ڈہنء سرء مز نیں اثرے دور دات۔ آکشتء کوشء گواچنی ماناء گوں راستیں
تجربہء سرپد بوت۔ آئیء ہمک نیمگا لاش، حونء حون ریچیء ندارگ دیست

انت۔ ہے تجربہاں دیم ترا آئی، باطن، زندگی، گوں سیاست، ہم گز نچ کنگ، میل و دی کت:

"نجیب کی کہانیوں میں خاص طور سے مصر اور قاہرہ کی بازگشت اس لئے
شنائی دیتی ہے کہ ان کو اپنی دھرتی، اس کے کنکر پتھر، اس کے آداب و
اطوار اور اس کی تہذیب و ثقافت سے حد درجہ محبت ہے، وہ اس محبت کے
اظہار میں کسی ملامت یا سرزنش کی پروا بھی نہیں کرتے۔ جس
طرح بالزاک نے اپنے ناول میں فرانس اور پیرس کے شب و روز کی
تصویر کشی کی ہے، جو کسی مورخ کے تاریخ نویسی کے عمل سے بھی زیادہ
با وزن اور گراں قدر عمل ہے۔ اس طرح نجیب نے بھی مصر کی قدیم
تاریخ اور اس کی موجودہ صورت کو اپنے ناولوں کا
محور بنایا ہے، جس کی روشنی میں مصر کی تاریخی تسلیل کی تفہیم آسان
ہو جاتا ہے،" (13)

ہمک دانائیں نبستہ کار لبڑا نک، پڑ، نوکیں رنگے آرگ، وی نقش، پشت
گیجگ، ہاترا زبان، بیان، اچھیں رنگے، کار مرز کنت کہ آب، ہمائی، رنگ،
در شانداب، گوشگ بیت۔ نجیب محفوظ، ہم وی آزمانک، گداراں وی جتا نکیں رنگے
دیگ، ہاترا وی جتا نکیں زبانے ٹھینٹگ، گوں وزمے، کار مرز کتگ:

"زبان کے سلسلے میں انہوں نے بہت سے تجربات کئے۔ انہوں نے
ایک ایسی زبان تشكیل دی جو بیک وقت جدید عربی بول چال کی بے
ساختگی اور شگفتگی کی آئینہ دار ہونے کے ساتھ ساتھ کلائیکی عربی اقدار
کی بھی حامل تھی۔ اگر آپ اس ادب انظر ڈالیں جو محفوظ سے پہلے
المنقولی یا انعقاد یا طحہ حسین کا تخلیق کردہ تھا تو آپ دیکھیں گے کہ ان
لوگوں کی تحریروں کے مقابلے میں نجیب محفوظ کی زبان کتنی جدید،

بے ساختہ اور تازہ ہے، محفوظ کے مقابلے میں ان پر دوسرے لکھنے والوں کی زبان فی الحقیقت فرسودہ معلوم ہوتی ہے۔" (14)

نجیب محفوظ، چو گزان مہذب، مزن شانیں کسہ کارے، وتوتی ازم، وزم گر انت۔ عربی نسبتہ کار محمود سلمادی، گوشگ انت کہ آئی، پہ عربی گدار، باز لگتگ۔ ہیئت، حساب، ہم، ہزار، حساب، ہم، چہ نجیب محفوظ، پیسر عربی گدار دگہ چیزے بوتگ، چہ آئی، پد چٹ دگہ چیزے جوڑ بوتگ۔ چہ آئی، پد عربی گدار، بابت، چیزے گوشگ بوت کنت چو کہ روئی گدار، فرانسیسی گدار، بابت، گپ کنگ بیت۔

پیرس رویو (Perice Review) و توی حال تزانے، و توی کشہانی نسبتہ کنگ، بابت، نجیب محفوظ گوشیت کہ "من کسہاں ہے وڑا نسبتہ کناں، چو کہ دوست، سنگتالاں گوں گپ، ہرپ بیت، لوگ، اسکول، کار یا دگ، سرا بوو کیں واقعہانی بابت، لس زندگی، تجربہ منی کشہانی بن گپ جوڑ بنت۔ منی کسہ چہ دل، در کا یہت۔ بازوہدہ بُن گپ و ت چہ کسہ، در کیت، بازوہدہ بُن گپ چہ پیسا گچین بوتگینے بیت۔ من کسہ، بازرند، چار، تپاس کناں۔ کاٹ، گوٹ کناں۔ تاک دیم، اے دیم، آ دیم، ہرنیم کا نسبتہ کناں۔ آزمانک، منے دودمان، بہرے نہ انت، اے چہ روپکتی ملاں 40، دہک، رجانک، و سیلہ، اتگ، پہ ما سر بوتگ۔" (15)

یک کسہ نویسے، گدار، آزمانکانی نیام، لکیر کشگ بوت نہ کنت بلے اٹلی، نامداریں نسبتہ کار البرٹو موریہ، گوشگ انت کہ گدار نویسے، آزمانک نویسے، نیام، فرق انت۔ یک جوانیں گدار نویسے باز کم جوانیں آزمانکارے بوت کنت، یک جوانیں آزمانکارے کم جوانیں گدار نویسے بیت۔ آئی، چیخوف، ظالسطانی، مثال داتگ، گوشگ کہ چیخوف آزمانکارے، بستار، مرنیں آزمانکارے بلے بے

سو بیں گدار نویسے ئٹالسٹائی ۽ گدار نویسی ہرجاگہ منگ بیت بلے آئی ۽ آزمانک سک نزورانت۔

نجیب محفوظ میاں اُستمانی لبزاںک ۽ یک مرنیں گدار نویسے زانگ بیت بلے آئی ۽ آزمانک ہم چک مرنیں نبشتہ کارے، آزمانک آنت، آئی ۽ چو گدار نویسی، آزمانکاری، ہم دچمیں وڑے دلگوش داتگ۔ آزمانکاری، میاں اُستمانی پڑ، وتن نقش، نشان ایرکنگ آنت۔

سرشون / References

- 1- رضوی، ڈاکٹر خورشید، نجیب محفوظ، سہ ماہی ادبیات، اسلام آباد خزان 1992، تاکدیم 48
- 2- حافظ، ڈاکٹر بدر الدین، نجیب محفوظ : اپنے نگارشات کے آئینے میں، نئی دہلی، مکتبہ، جامعہ، 1989، تاکدیم 41
- 3- رضوی، ڈاکٹر خورشید، نجیب محفوظ، ہوارسہ ماہی ادبیات، اسلام آباد خزان 1992، تاکدیم 49
- 4- رضوی، ڈاکٹر خورشید، نجیب محفوظ، ہوارسہ ماہی ادبیات، اسلام آباد خزان 1992، تاکدیم 49
- 5- شاد، شرف، بندگیک، پوشک، کوئٹہ، بلوجی اکیڈمی، 2015، تاکدیم 52
- 6- رضوی، ڈاکٹر خورشید، نجیب محفوظ، ہوارسہ ماہی ادبیات، اسلام آباد خزان 1992، تاکدیم 50
- 7- شاد، شرف، زابلاؤی، تاکبینہ اسٹین 7، کچ 2017، تاکدیم 120
- 8- جاوید، ڈاکٹر محمد، مفتضاد کی ناگزیریت، بازیافت، لاہور، شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی (سال و تاکدیم نیست)
- 9- رضوی، ڈاکٹر خورشید، نجیب محفوظ، ہوارسہ ماہی ادبیات، اسلام آباد خزان 1992، تاکدیم 50
- 10- جاوید، ڈاکٹر محمد، مفتضاد کی ناگزیریت، بازیافت، لاہور، شعبہ اردو، پنجاب یونیورسٹی (سال و تاکدیم نیست)
11. Mehdi, Ismat, Modern Arabic Literature (1900-1967), Hyderabad, India 1983, p.245
- 12- سعید، ایڈورڈ، ناول کانیافن (وآصف فرنخی) کراچی، سٹی بک پوائنٹ، 2018، تاکدیم 223
- 13- اجرادی، ابراہم، نجیب محفوظ کے ناولوں کا موضوعاتی جہان، ہوار فکر و تحقیق، نئی دہلی، 2016، تاکدیم، 135
- 14- سلمانی، ہوار، ناول کانیافن (وآصف فرنخی) کراچی، سٹی بک پوائنٹ، 2018، تاکدیم 174
- 15- www.theparisreview.org/interviews/the art of fiction-no-129, 12/10/2019

نیم بیل

من وئی پتء راستیں دستء گیتگ اتء ما ہما ہمراہیء روگء اتیں۔
 منی گدء پوشاک نوک ات انت۔ سیاہیں کوش، اسکولء آزمان رنگیں دریں،
 ئے سہریں کلاہ بلے من اے گپء گل نہ اتال پرچا کہ مروچی ہماروچ ات کہ من
 اولی رندء اسکولء چگل دیگ بوگء اتال۔ منی مات دروازگء دپء اوشتاتگء
 ماراروگء چارگء ات، من دم پہ سہت مدتء امیتء پچ جنگء آئیء نیمگا
 چارات۔ ما یک انچیں دمکے گوزگء اتیں کہ آئیء اے دستء آ دستء کشار
 ات انتء بندانی بُنء مجء ناشپاتی در چک رِدپہ رِدرستگ ات انت۔

"اسکولء پرچا؟" "من جھست گت!" "من زاناں چون کنگ"

"ترامن سزا دیگء برگء نہاں" آئیء ہنکے داتء گوشت، "اسکول
 و سزا جا گھے نہ انت۔ یک انچیں جا گھے کہ زہگاں کارآمدیں مردم جوڑ کنگ بیت۔
 زاناں تو قبیلی وڑا کارآمدیں مردمے بوگ نہ لوٹئے؟"

چرے گپء من دجم نہ بوتاں۔ من اے گپ باور نہ بوت کہ من چ
 لوگء چست کنگء اے بُر زیں دیوالانی تھا جوڑ بو گنگیں مارٹیء چگل دیگء دگہ
 سیئے گون۔ ما کہ دروازگء دپء سربوتیں گڑا اسکولء پیش گاہ درابوت کہ آئیء تھا
 جنکء بچک گردگء ات انت۔ تو نوں وت تھا بروء گوں آہاں ہوار بو" منی
 پتء گوشتگ ات گلء وش روئی برو، پہ دگراں مثالے بو"
 من لپر زگ بوتاں آئیء دست ترندء ترند داشت بلے آئیء نرمیء منء اچ

وتءَ گستا کت۔ "شیرے بہ بو" آئی ء گوشتگ ات۔" مروپچی تو گواچنی و تی زندگی ء بندات کنگ ء نے۔ موکل ء وہدء تو گندئ که من ادا پہ تو او شتا تگاں۔" من یک ء دو گام دیما جتگ ات۔ پدا منی چھانی دیم ء بچک ء جنکانی دزو شم درابوت انت۔ چہ آہاں من یکے ہم پچانیا اور تگ ات ء نئے کہ چہ آہاں یکے ء من ء زانٹگ ات۔ انچو سما بوت گشئے من درآمدے اتاتاں ء وقی راہ گار کتگ ء ادا اتلگ اتاتاں۔ بلے پدا لہتے بچکاں منا ابکھی ء حیرانی ء چار اتگ ات، چہ آہاں یکے ء منی نزیک اتک ء جسٹ گت " بترا دا کئے ء آور تگ۔"

"منی پت ء" من نگ ء تل ء ہبر گت۔

"منی پت مرتگ" آئی ء بس ہمنچو گوشت۔ من نہ زانت کہ نوں من ء دیما پچ گوٹھگی انت۔ دروازگ بند بوتگ ات۔ لہتے زہگاں گزیت۔ گھنٹی جنگ بوت۔ یک جنینے اتک، آئی ء رندء لہتے مر دین گون ات۔ مر دیناں مارا یک ردء او شاریناں کت۔ چہ ہر منزل ء دارء چھتائی چھجہاں ماچارگ بو گک ء اتیں۔

"اے شمئ نو کیں لوگ انت" جنین ء گوشت۔ "ادا شمارا مات ہم ہست ء پت ہم۔ ہما دُرستیں چیز ہست انت کہ پہ شما سیت ء نپ انت ء شمارا و شی ء شتا تکامی دیئت۔ ارساں پہک کن ات ء پہ گل ء شناڈ زندگی ء دیم پہ دیم بہ بیت۔" انچو سما بوتگ ات کہ منی بد گمانی و تسرین ات انت۔ بنداتی ساہتا نی تھا من و ت بازیں سنگت اڈکت ء بازیں جنکانی عاشق بوتاں۔ منی حیال ء گمان ء ہم نہ ات کہ اسکول چووش انت ء چشیں نوک نو کیں گپ بیت۔

ما بازیں لیب کت۔ سازء زیمبل ء او تاک ء و تی اولی سوت جت۔ اولی رندء زانت زبان چی ایت۔ ماز مین ء گلوب دیست کہ پر تھیتگ ات ء آئی ء بازیں ملک ء برزا عظم درابوت انت۔ ما حساب کنگ در بُرت، ء منے گورا خدا، ء جہان ء

جوڑ بوگنگ ء کسے آرگ بوت۔ وشا میں ورگ وارت۔ کے وپت ء چم گرم گت
انت۔ واب ء پاد اتک ء وقی مہر ء دوستی، لیب ء گوازی، وانگ ء دل گوش بو تین۔

منے راہ سر جم ء وش ء دلکش ء آسان نہ ات۔ مارا ہر چیز گوں صبر ء اوپارء
چارگی ات۔ اے بس لیب ء گوازی ء شاتکامی ء معاملہ نہ ات۔ ادا چہ دُڑ منی ء
کست ء کینگ گیش بو تگ اتاں کہ آہاں سر په جنگ ء اڑ ء ہم کشیتگ ات، ء آ
جنین ء کہ برے برے په وش روئی بچندات بلے گیشتہ ہگل ء ہو کل کت، زہر گپت ء
جاک جت چوبہ گوش کہ مارالٹ ء گٹ ہم کتگ ات۔

ایشانی ہواری ء نوں گشے نیت ء بدل کنگ ء وہد ء پاس ہلاس بو تگ ات ء
دل پدا لوگ ء جنت ء روگ ء ہمراہ داری کنگ ء نہ ات۔ منے دیم ء نوں جھد ء چپا
کنگ ء ڈڈ بوگنگ ء ابید پیچ دگہ راہ پشت نہ کپتگ ات۔ ہما کہ بودناک ات انت آہاں
چہ وہد ء نپ زُرت ء سو بین بوت انت۔

گھنٹی ء توار ء رونچ ء کارہ ہلاس بوگنگ ء جار جت۔ زمگ تھانی ء دیم پہ
دروازگ ء نیمگا شست انت کہ پدا پیچ کنگ بو تگ ات۔ من وقی دوستیں سنگت ء
دلبریں جنک خدا ء میار کت انت ء چہ دروازگ ء ڈلن درا تکاں۔ من چپ ء
چاگرد ء چار ات بلے وقی پت ء، کہ آئی ء گوں من پدا آگ ء قول کتگ ات، پیچ
نشان نہ دیست۔ من په ودار ء یک نیمگے اوشا تاں۔ دیراں بے سریں ودار ء پد منی
دل ء اتک کہ ووت ایو کالوگ ء بہ رواں۔ یک ء دو گام جتگ ات کہ پدا اجھے بوت ء
اوشا تاں۔ یارب ! ہمادک کجا شست کہ آئی ء دنیں نیمگا باغ ات انت ؟ آ گجا گار
بوت ؟ ایچو گاڑی ادا چہ کجا اتک ؟ ء اے دُڑستیں مردم زمین ء سر ؋ کدی اتگ
ات انت ؟ اے آ کوٹانی جمپگانی کوہ دگ ء لمب ء چہ کجا اتک انت ؟ ہما کشار کجا شست
انت کہ راہ ء اے کش ء کش ء لڈگ ء ات انت ؟ ہر نیمگا بُرز ء ماڑی ات انت ء

دمکاں چک کو کارء ات آنت ء گوات ء تکانسری ء گیش کنو کیں جاک ء سلوات
 شنگ ات آنت۔ ادا اودا کیل مزاري پیش داروک او شتائگ ات آنت که آہاں چ
 وئی کثوراں مار کشگ ء بیگواہ کنگ ء لیب پیش داشتگ ات۔ پدا یک نیمگے سازی ات
 آنت که سر کس ء بینگچ بو نگ ء جارء جنگ ء ات آنت که آہانی دیم دیم ء مل ء مسکرا
 کنوک روگ ء ات آنت۔ یا اللہ ! من گنگ ء وانگ وانگ اتاں۔ منی سر
 ترگ ء ات۔ بس نیم بیل ء سہب ء بیگاہ ء نیام ء چو چون بوت کنت۔ لوگ ء سر
 بو نگ ء پد چپت ء من ء جھٹانی پسورستگ ات بلے منی لوگ کجات ؟ من چار راہ ء
 نیمگا تچانی شتاں پر چاک که من ء یات ات کہ پہ لوگ ء سر بو نگ ء من ء دگ ء آدمیم
 روگی ات بلے گاڑیانی دوت ء آڈھوراں من ء دگ ء آدمیم ء روگ ء نہ اشت۔ من
 لپر زگی ء دل ء جیڑ ات حُدا بزانٹ کدی دگ ء گوازینت کناں۔ من دیراں اودا
 او شتائاں پدا کنڈء دھوبی ء دکان ء گلداں استری کنو کیں بچک منی گورا اتک۔ وئی
 باسک منی نیمگا شہار دات، "بیا آبا، من تزادگت ء آدمیم سر کناں"۔

بند یگ، پوشاک

ریل گاڑی، آیگ، وہ بوتگ ات ریل، ٹیس زیقا زین، دُرستان پیسر سربو، کیں مردم سگار، سودا، گر جھشہ ات۔ آئی، گواچنی، ریل، ٹیس، وی جنزو کیں نہادی گمان گست، گوں بے دروریں اشتالپی، ٹیس، سرا تر، گرد کنان، وی ہیرت ہیرتک، جہان گندیں نگاہاں، گر اک انی شکار گست۔ چہ جھشہ، اگاں آئی، کار، بابت، جھست کنگ بو تیں گلڈابوت کنت آئی، دُنیاء، جہان، پیٹ، ملامت بہ کُتین آنت پرچے کہ گیشتریں مردمانی وڑا آہم چہ وی زندگی، شزار، وی نصیب، نہ وش ات۔ اگاں آئی، گچین کنگ، رضا دیگ بو تیں گلڈا الما از گاریں مردے، گاڑی، ڈرائیور بوتگ ات، کہ زیبا، کیں پوشاک گورا بہ بیت، واجہ، ورگاں گوں ورگ بہ وارت، گرمگ، زمستان، وش ہوائیں جاگہانی سیل، سواد بہ کنت، وی وی روز یگ، شوہاز، انچیں کارے گچین کت بہ کنت کہ آپ دل وشی، سواد، شادہاں، ہمگونگ بہ بیت۔

بلے آئی، دل، وگہ لہتے گچینی سبب، لہتے چیریں واہگ، ہم ہست ات کہ ہماہانی سبب، آئی، ڈرائیوری، کار سک دوست بوت۔ آئی، چہ ہماروچ، آئی، ارمان داشتگ ات کہ وہ دے آئی، یک مز نیں مردے، ڈرائیور، "الغر" تھانیدار، نوک گوریں کاردار نبویہ، دیم، اوشتگ، گوں آئی، ہمت، ووت، بیسی، دوستی، درshan

کنگ ء دیست۔ یک رندے و آئی ء گل ء شاداں دست ء سرا دست ء مُشان ء گوں
جنک ء الغرء گو شتگیں اے گپ هم اش گنگ ات۔

"زیت من و تی نام ء چلہ ء تئی لٹکاں دیگ ء آیگی آں۔"

آئی ء دیست که جنک ء پہ ہلے بچنداں چہ سر آگشان انچو کنزینت بزاں
من گیگ ء کنگ ء آں بلے بُن اسل ء آئی ء لوٹ ات که چہ تیلاں تڑپو کیں و تی
سیاہیں ملگور اں پیش ہے داریت۔ چو گندگ ء آئی ء دل ء آس ء جل جش
ات ء حسد ء جزگ سیہ مار آئی ء ڈنگ جنان بُوت ء جنک ء سیاہیں دید گاں
آگم ء اندوہ ء اشکراں چگل دات۔ آدور دور ء آئی ء رندے کپت، روگ ء آیگ ء وہدہ
راہ بست، یک چوٹے اگاں ایو کا دیست الغرء جتگیں گپ گوں آئی ء گوشت۔

"زیتاں من و تی نام ء چلہ ء تئی لٹکاں دیگ ء آیگی آں" بلے
نبویہ ء آئی ء نیمگا دیم تھینت مورک مُحینت انت زہر ء زہر گوشت "پہوت ء کڑائے
بہ زیر، چلہ ء بل" گوں اے گپ ء آئی ء و تی چیڑ گیں پاد چار ات انت، گشئے ماں
آہاں اشتہرے، پاد مانچتگ ات انت و تی گھیتگیں کوٹ ء چل ء شش تلیں
کلاہ ء چھے جُت ء جیڑ ات که "ہمیش انت منی بے تاہی ء منی استارانی
زواں ء سبب" ہے وہدہ آئی ء الغرء کار دوست بوت ء آئی ء واہگ دل ء داشت۔

بلے حیر... واہگاں آچہ و تی کار برجاہ داشت۔ آبیگاہ ء آئی ء و تی پیتی بدّا، آیو کافی
وابانی سرا اوست بندان آئی ء و تی کار برجاہ داشت۔ سرا نگاہ جنان، ریل ء ٹیس ز قازیق ء نیمگا گھٹت۔ کتبی نیمگا چم شانک درات انت
گلڈاچہ دُور ریل گاڑی ء دُوتانی جمبر درابوت انت۔ پدا آززیک ء چہ نزیک تربوؤان
بوت ء آئی ء ڈبہ جتاجتا درابوت انت۔ آئی ء ڈگ ڈگ گیش بووان بوت۔ دانکہ آ
ٹیس ء سرا اتک ء رس ات۔ جھشہ گشادی ء مردمان مانچتگیں ڈبھانی نیمگا گھٹت۔ بلے

رسگء شرطء حیرانیء آماج بوت دروازگانی دپء سلاہ بندیں سپاہیگ اوشاٹگ
ایت آنتء درآمدیں دزوشم گوں دمبرتگء درگڑیتگلیں نگاہاں دریگاں سرک
کنگء ات آنت۔ چہ مردماء جھستء پرسء پد سرپد بوت که اے الٹیء ہما جنگی
بندیگ آنت که مز نیں کسائے دژ منء دیمء سلاہ اش دور داتگ نوں بندیگانی
کیمپء برگ بوتگء ات آنت۔

جحشہ حیران حیران اوشاٹگء دنزاں گھینٹگلیں دیماں چارگء ات۔
اے گپء پکا بوتگء پد، اے درگڑیتگلیں چم، مصیبتء واریء پتگلیں دیم پچ وڑا
آئیء سکریٹاں زرت گتء وقی ہیلء تبء پورا کنگء تو انء نہ دار آنت،
آئیء سرء ایمنگیء مانشانت۔ آئیء دیست کہ آپھ حرصء طلب آئیء پیتیء گوں وقی
نگاہاں ایربران ات آنت۔ آئیء آہانی سرازہر نہ وشیء نگاہے جتء پیسلہ گت کہ
وقی پشتء مان بہ دنت بہ روت بلے آئیء فرنگی گالوارے توارے اش گت کہ
آئیء عربیء گوشگء ات "سکار"۔

آئیء حیرانیء شکء نگاہے آچاراٹء پدا کاسگ چھیں لنگک گوں ماتی
لنگء لگاشت بزاں "زراں ڈیلاں کن" سپاہیگ گپء سرپد بوتء سر
سرینت۔ آترسء لرز دیمء روان بوتء ہمنچو دور اوشاٹ کہ سپاہیگء دست
آئیء مدرست۔ سپاہیگء پہ تاہیر وقی کوٹ کش ات چنڈاٹء گوشت:
"ایش آنت منی زر"

جحشہ حیران بوتء زرد بٹنیں حاکی رنگء کوٹء حیرانیء لاچء چاران
جو انيء تپسان بوت۔ آئیء دل دزیک دزیکء ات بلے آچھیں سادگء پہواں
نه ات، پمیشکه وقی دلء راز چیر دات آنت، مبادا اٹالینء تماءء شکار مہ بیت۔ آئیء

سر زاہر، وت، سلگین داران، اور کوٹ، زیرگ، دست شہار دات۔ سپاہیگ، مورک مینت آنت، کو کارگت، گوشت:

"کوٹ، بدل، بس، یک پار کیتے؟ دہاش وہ کن"

جھشہ نجات، پشت، کنزات۔ آئی، واہش نیم سون بوت، ہمچک، کہ دگہ نیمگے گران بہ بیت کہ سپاہیگ، کو کارگت، گوشت۔

"..... شریں کسا سے، وہ کتنے... نہہ... اگاہ ہشت"

گوں اے گپ، آئی، تزند تزند، سر مرینت۔ سپاہیگ، گوشت۔

"شریں ہپت بس، انت..."

بلے آئی، پیشی وڑا سر چندینت، ہمے پدرائکت کہ روگ لوٹیت۔ سپاہیگ، شش، پداداں پنج، اتک۔ گوں اے گپ، جھشہ، دلپروشی، درشان گت دست سرینت، پشت، کنزات، پنج، سر انشت۔ دیہیں سپاہیگ، توارجت، گوشت۔

"شریں تو اینگو بیا، مناچار دا انگ بس انت"

آئی، پچ دلگوش نہ دات، ہمے پیش دارگ، کہ باچکو آئی، گپاں دلگوش نہ انت، یک سگارے روک گت، پہ تاہیر نشت مزگ زیران، آئی، چکان بوت۔ سپاہیگ، چہ زہر، ترکی بوت، انچو سما بوت کہ سگریتے کشک، واہش، ابید آئی، زند، دگہ پچ مقصد نیست۔ پدا آسے گڈ سر، دانکہ دو، اتک۔ جھشہ وی چست بولکیں جزگ، دردگیہیں واہشانی لگاماں داراں نشت، بلے وہدے سپاہیگ دو، رست گڈانہ لوگ، ابید ہم، چہ آئی، نیمگا یک جنگک، واہشت بوت کہ آسپاہیگ، دیست، آئی، دست شہاورت، کوٹ پیش داراں گت۔

"نوں بیارئے نا!"

نوں پہ پاد آیگا دگہ بچ راه درنہ دیست۔ آگاڑی نزیک اتک کوٹ زُرت، دوپار کیٹ سپاہیگ رادات، گوں وشی تاہیر نگاہاں کوٹ چارگ الگ ات۔ آئی لٹھانی سرا سوب مندی بچنندے جڑشک دیان ات۔ آئی پیتی نجھ سرا ایرگت، کوٹ گوراگت بٹن بست انت۔ آکے پراہات بلے آئی پروانہ داشت وشی پھرے مارشال گوات گراؤن بوت۔ پیتی پدا کوپگاں زُرت چھ گلے بال، پونہ زانی سرا ٹمیس توان بوت۔ آئی نگاہاں نبویہ عکس جڑشک ات۔ چادرے مان پوشان، گوں ووت جوڑان ات۔ "نوں آمنا بہ گندیت بس! مرچی رند آمنا ڈالچار گت نہ کنت چہ زہر مور کافی میجنگ نہ پیتگیں گے بیت۔ الغر گورا منا چ ووت گیش پیش دارگ نوں بچ چیز در نیت"، بلے انا گہ آئی گیر اتک کہ الغر، بس کوٹے گورا نہ کنت، تیو گیں سوٹے گورا کنت۔ گڈا پتلونے چ کجا در گیجگ بہ بیت؟ نوں بس ہے حیال مان رپنگ ات۔ بندیگانی گاڑی نہ دریگاں سر کشو کیں دیمانی سرا پر مانکیں نگاہے جت۔ چیریں والے آئی دل پدا کیکلی گت آئی تاہیریں تب پدا کشاں چیلے آماچ بوت۔ آئی گاڑی نیمگا کنزات دل ڈڈ کنان توارجت:

"سیگار، سیگار، یک پار کیٹے پتلونے بدلتے، ہمائی کہ زر گون نیست، پتلونے بدلتے پار کیٹے..."

آئی دورندے، سے رندے وانک دات۔ پدا آئی جیڑات کہ بوت کنت اے گپ مطلب آفہم ات مہ کن انت۔ ہے ہاترا آئی سیگار پار کیٹ دستاں زُرت کوٹ نیمگا اشارہ کنان بوت کہ گورا اتئے۔ اے اشارہ دمان رنگ پیش داشت۔ یک سپاہیگ شادی پاد اتک وقی کوٹ کشگ الگ ات۔ جھشمہ اشتاپی آئی صبر کنگ گوشت پدا آئی پتلونے نیمگا اشارہ گت کہ مناے در کار

اٽ۔ بندیگ ۽ گوں بے پروائی ۽ کوپگ سرینت آنت ۽ پتلون کش ات۔ ہے وڑا بدلي ۽ سدلی سرجم بوت۔ جحش ۽ پتلون تزند ۽ تزند داشت ۽ گل ۽ بال بوت۔ پشت مان دات ہما پيشي جاگه ۽ اتك، پتلون پادا گت۔ پرے کار ۽ یک کتر ہے ۽ ہم کم وہد گوست ۽ آ سرجمي ۽ اٹلي ۽ سپا ہيگے درا بيت۔ نوں چے کمی منگ ات۔ بلے ارمان! اے سپا ہيگاں گلاہ سرانہ ات بلے بُوت الما پاده آت۔ په الغر ۽ بر ابری ۽ آيگ ۽ ہاترا..... کہ آئي ۽ تين ماں دل ۽ داتگ ات۔ ابید بُوت ۽ چوں گذارہ بيت۔ آئي ۽ پيٽي چست گت ۽ په چست ۽ اشتاپي کو کارکنان گاڑي ۽ نيمگا اتك۔

"... سيدگار، بُوت ۽ بدل ۽ پار کيٹي، بُوت ۽ بدل ۽ پار کيٹي"

آئي ۽ په گپ ۽ سرپد کنگ ۽ اوپي وڑا پدا اشاره کنگ بندات گت۔ بلے چہ آئي ۽ پيسرك نوکيس گراؤ کے دست ۽ بيا تکميس، گاڑي ۽ په روگ ۽ ٹلوچت، کہ آئي ۽ توارة گاٹ ديوکيس سپا ہيگاني ڙمب گوں ہزاری ۽ آهي زگ بيت آنت۔ دو تاني جمبريل ۽ ٹميس ۽ چپ ۽ چاگر د ۽ مانشانگ ات آنت۔ شپ ۽ مرگ آزمان ۽ سرا بازولاں پراہ شنانان ات۔ جحش دل ۽ درد، نگاہاں ارمان، ۽ بهہ ۽ بکڑ ۽ جاور ۽ اوشتانگ ات۔ وہدے گاڑي سرپر ۽ لگ ۽ ات گڈا ديم ۽ ڈبہ ۽ سورايس گاٹ ديوکيس سپا ہيگے ۽ چم په آئي ۽ کپت آنت۔ آئي ۽ دزو شم ۽ سرابر اائز زهر گرگ ۽ نشانی پدرابوت آنت ۽ آئي ۽ انگريز ۽ اٹلي زبان ۽ کوکار گت ۽ گوشت۔

"بلے کن، سوار بُو، سوار بُو، او بندیگ!"

جحش آئي ۽ گپ ۽ سرپد نہ بوت۔ آدل ۽ بار ۽ سبک کنگ ۽ گوں مسکراي ۽ آئي ۽ سر ۽ پرانی گيگان کنان بُوت۔ آپه ہاترات کہ چہ آئي ۽ دزرس ۽ دور انت۔ سپا ہيگ ۽ یک برے پدا کوکار گت، ۽ گاڑي کم کم ۽ دورو روان ات۔

"سوار بُوجمند م بُو، من ترا یهار ديگ ۽ گوشگ ۽ آں، سوار بُو!"

جحشے ء گوں گست ء زہر آئی ء گیگان گپت آنت ء چہ آئی ء پشت ء پر کنگ ء روگ ء جاڑی ات۔ گاٹ ء گوں بیهاراں چھپیں دست ء پچھگ زور پر دات ء بے میاریں بچک ء نیمگا توپ تچک گت... تیر آس دات۔ تیر کرینڈو کیں توار ء گوشان ژامب ژامب کت پدا درد ء بیم ء یک چیہا لے سر جمیں ٹھیسن ء جلس ات۔ جحشے ء بالاد پیچ ء تاب وران بوت۔ پیتی چہ آئی ء دستان لگشت۔ سیدگار ء باکس ء پار کیٹ دانگ دانگ بوت آنت۔ آدمیم پچھر کپت ء سارت بوت۔

پیر زال، تہنائی

آوتی گندلاني سرابے ترک، توار، تچک ات۔ چم، کونس، یک دستے،
ابيد آئي، دُرستیں بدن باڈ، گپتگ ات۔ آئي، دست هم کم، داں وتي دلبند،
بُرت کت۔ نادرائي، دُرستیں واک، ہاٹیگ، پچ گپتگ ات آنت۔

آئي، سرجمیں گوشت آپ بوتگ ات، پوست، زردیں رنگ نیل گشتنگ
ات۔ ڈن، درا تلگیں ہڈانی سرا سچ، مجھ ات۔ ہر وہد، آپا دے سرا تچک ات۔ وتي
دیم، رو، ووت سرا ووت روک، چار ات اگاں چم بند کت آنت، وپت۔ نوں چم پچی،
شہار هم داں او تاک، دیوالاني تہانز، تلگ ات۔

عیون، چوز ہگانی، وڑا نزور، بار گیں تواري، گواںک جت۔

"عدليه---!"

بلے آئي، عیون، توار نه اش گشت۔ کم چہ کم انچش درا کنت کہ آئي،
گوشان نه کپتگ۔ بہانہ ہمیش بیت کہ عیون، آواز سک جہل بوتگ یا چل جاہ سک
دُور انت یا او دا چل، توار بوتگ۔ عیون، وتي توار چد، گیشتر بُر ز ترکت کت نئے کہ
ابيد توار کنگ، پیم بوت۔ آئي، پدا توار جت۔ "عدليه---!" آئي، عدليه ہکل،
ہوکل نه کت۔ پرچا کہ آسر جم، عدليه، محتاج ات، آئي، تب، حیال ہر چ وڑا
داشت۔ آئي، رادل، تب، پگار دات۔ جوانیں گلد، پوشاک، ورگ دات۔ عدليه،
آئي، لوگ، چار، گدار کت۔ یک حسابے، عدليه لوگ، واہندر، مستر، کستر ات۔
اے بابت، عیون، پچ کت نه کت۔ اگاں یک روپے عدليه، آئي، گورا کار نه

کنگ، فیصلہ بہ کتیں گذرا بے گتیں تھنائی، آماج بوٹگ، مُرٹگ ات۔ پمیشکہ آئی، کو شست مدام ہمیشہ ات کہ داں سک الی نہ بوت عدليہ یعنی وڑا قیامت نہ کرت۔ بلے آئی، واک، وس پچے ات۔ زندگی لوت، واہگ گوں ساہ، تار، بستگ آنت۔ وقی بے ہاٹیگیں واک، تو ان مجھ کت انت، میکرندے پدا گوانک جت۔

"عدليہ!" زہر آئی، سینگ، ہڈانی تھا جوش ورگ، ات آنت بلے آئی، ووت، داشتگ ات۔ پدا عدليہ، کار ہم باز ات آنت۔ شودگ، روپگ، بہاء زور، پدا آئی، عیون، دست، پاد، چم، پونہ زانی جاہ، ہم کار کت۔ پہ عیون، ہرچی عدليہ آت۔ آئی، را اورگ دپ، دات۔ دست، دیم ششت انت۔ آنا دینت، پدانپاد، سرا واپینت، آسیدگی، واستہ اے کش، آکش، لیثینت۔ آئی، وقی گلہاں چکاریں بلے ارماني، کیں توار کے بُرز کت:

"عدليہ!" گوں گرانیں گامانی تواراں عدليہ دروازگ، ظاہر بوت۔ آئی، مارشاں ہور کیں دزو شم، سرامد امی نہ وشی نے پدرات۔ آئی، چو منجا نیں گالوارے جست کت۔ "من، لوت اتگ، بی بی!"

"منی گٹ شتگ تئی بازیں توار جنگ، عدليہ!"

عدليہ پنگ، نیمگا کریزات، عیون، گوشت "من، یک سگریٹے بہ دئے" عدليہ، چ پنگ، سرین، سگریٹ، ڈبہ زرت۔ یک سگریٹے کش ات، روک کت بی بی، لٹانی شم، دات، گوشت:

"سگریٹ، کشگ پہ تو شر نہ انت، بلے تو سر پدنہ بئے" عدليہ نُر نڈان بوت، او تاک، چہ دراتک۔

عدليہ، او پار، قدح، کنیل بوگ، عیون، واستہ مرگ، سزا وڑا ات۔ آئی، براز تک، گوہار ز تک آئی، شد، نہ ات آنت۔ چہ ہر کسی دلگوش، تزانگاں

زبھریں عیون ٿرس ۽ دلپڑو شی ۽ جاور ۽ زندگی ۽ گواہانی تھارو کیں قندیل ۽ گوں پر
چھ اتگ ات ۽ مرگ ۽ ودار ڳیگ ات۔ آئی ۽ یک ڦاگنیں بچ، زہرشانی ۽ وہدءُ گشگ
بوٽگ ات۔ اے گرائیں غم ۽، چه نادراء ہی ۽ پیسر، آئی ۽ دل دو تل کتگ ۽ چغل
داٽگ ات۔ عجیبیں گپ ہمیش ات کہ آئی ۽ بچ سیاست ۽ ڈیساں شتگ ات بلے آ
سیاست ۽ بچ سرپدنہ ات ۽ نئے کہ آچہ سیاست ۽، چھر ملمہ بوٽگ ات۔ بچ ۽ بیرانی ۽
یک سالے توام بوٽگ ۽ گوں آئی ۽ مرد بیران بوت۔ عیون ۽ رنج ۽
اندوہ، نادراء ۽ آزار ۽ تھنائی ۽ بینا کیں ساگک و ت ماں و ت ہوار کپٹگ ات
آنت۔

آئی ۽ خدا مرزا گوہار ۽ چنک بشینہ گوٽنگیں عید ۽ آئی ۽ چارگ ۽ اتگ
ات۔ آپرا نمری اسکولے ۽ پرنسپل ات ۽ بس کیمیں مردم ات کہ وشیں روچ ۽
عیدانی درگت ۽ آئی ۽ ترزاٽگ ۽ کپٹگ ات۔ آئی ۽ گوں و ت ۽ پل ۽ شیرینی ۽ ڈبہ ۽
آورتگ ات ۽ ترزاٽیک ۽ آئی ۽ پلنگ ۽ گورا کر سی ۽ سراشتگ ات۔ عیون ۽ چم آپلک
بوٽگ ات آنت۔ "تئی منٽ واراں، بشینہ، تو چون ئے؟ تئی مردم چون آنت؟ منی
دل پہ شمے چارگ ۽ بند انت بلے من ۽ کس دپی جستے ہم نہ کنت۔"

بشینہ ۽ پھلی لوٹ ات ۽ گوشت: "زندگی سک ڏزگٹ انت، ٿرو"

"چہ شما ابید من ۽ کئے ہست؟ مُر گنگیں مردمانی ہم یک نہ یکے
ترزاٽگ ۽ کپیت"

"ٿرو، من مدام تئی ترزاٽگ ۽ یاں، بلے چوں کناں کاراں وارنا رسمیت"

"من ۽ دُرستیں مردمان بے حال کتگ، بشینہ"

بشینہ ۽ گورا ابید بے تواری ۽ دگہ را نہیں تھا۔ عیون ۽ گوشت۔

"من شے ٿروال، شے مات، حُقیگیں ء یکیں گوہاراں که انگتے زندگاں،
اگاں من ء عدیلیه یلہ بہ دنت بہ روت، من ء ہمداشُدے کشیت"
آئی ء درد یگیں آہے کش ات، گوشت: "ما سین گوہار، تئی مات، مز نیں
اڈا، من، چنچو گل، ہشاد اتیں، ہدآہاں و تی رحمتانی سا ہیل، سا ہگ، بہ کنت، من
چہ آہاں کسٹر اتال۔ منی دل مدام شاداں اتال۔"

" دعاِ انت، کہ ہد اتر ازوٰت وش بہ کنت "

" دعا قبول نہ بیت بشینہ! من تھنا بو ٿگاں، من دُرستاں یلہ داتگ۔ منی
پُشتاں ہم منی ہمسا ہگے کاریت، دنت۔ آئی، و تی سبز تپی ٹگیں دستاں گوں چم پہک
کت انت۔ " من ترس، گاراں بشینہ، من، چہ ہما روچ، سک ترسیت کہ
من، عدیلیه یلہ بہ دنت، بہ روت۔ "

" چونہ بیت ترو۔ آئی، اے وڑیں لوگ د گہ جاہ، کجارتیت "

" آمنی دُرستیں کاراں کنت، من یک پیم، آئی، فکر اس گاراں "

" تئی لوگ، ہزر آئی، دست، آنت، آترا پر چایلہ دنت، بہ روت "

" بلے انگتے من ترس، گاراں۔ یک پیم، دل، ہشگاں۔ من آئی، ادا
بو ہنگ، ہمنچو ترس، گاراں، ہمنچو کہ آئی، ادانہ بو ہنگ، وہد، ترس، گارباں۔ "
بشینہ بے توار بوت۔ آئی، گورا گپ بجنگ، ہچ نیست ات۔
دنیاداری، لبزاںی، گوشنگ، آئی، دم بُرتگ ات۔ عیون، گوشت" من، پہل کن
بشینہ، منی گپ ہلاس بو ہنگ انت، پدا ہم چو شرنہ انت کہ من ترا پر یشان بہ کنائ۔
بس یکیں توئے کہ منی تزانگ، کپئے "

" آئی، و تی زنگ، ہلگ ہلاس کت انت۔ گوں دردواری، جُست کت:

" تو بہ گوش باریں، تئی مرد گون ترا چون انت "

بُشينه ء دزا جيں سا ہے کشِ ات ء گوئڻيس پسہ ئے دات۔

"بس شرّانت"

" بلے چو، چون بوت کنت۔ تو یک بے درور یں جنکے ء "عيون ء حشك ء گمیگیں لنظری سرا دم بُر گنگیں بچنندے درا بوت۔" تو سک ڈولدار ئے بُشينه! مردم گوش انت کہ تو انچش ئے کہ ممن وقی ورنائی ء روچاں بو تگاں۔ تو ڈرستیں کھول ء ڈرستاں گیشتہ منی رنگ ئے "بُشينه ء ہوء سر سرینت ء بچنندات۔

" من بازار ء درا تگاں، اگاں در یگ ء اوشا تگاں گڈا ڈرستانی چم من ء سک بو تگ انت" "بُشينه ء بچنندات ء عيون گوں در دمندی ء چارات۔

" تو گوش ئے کہ مرد ء تئی سیادی بس شرّانت۔ زاناں آسرپد نہ انت کہ حداء آچو نیں بے درور یں سو گا تے دا تگ؟"

" دنیاء ہے دستور انت، ترو"

" پیٹ انت اے وڑیں دنیاء"

" دنیاء پے بھروسہ انت، ترو"

عدلیہ ء ورگ ء در پ گون ات انت او تاک ء اتک۔ آئی ء عيون چست کت ء سرجاہ ء کمک ء نادینت ء ورگ دپ ء دیگ ء لگ ات۔ آئی ء دل ء وش کنگ ء عيون ء گوشت "ورگ وش گز استگ انت عدلیہ"

عدلیہ ء بچنند ات ناں آئی ء منٽ گپت۔ انچو گشته عيون ء گپ نہ اش کتگ۔ نزور ء بے و سیں مردم ء تو سیپ ء هم اثرمان نیست۔" پے بو تگ عدلیہ؟"

" من وقی جنک ء بابت ء حیال ء آں"

" اللہ آئی ء پشت ء پناہ بے بیت، پے بو تگ آئی ؟"

" عذاب کتگ شومیں مرد ء، شزار یگ انت"

" پرچا؟ آئی ء مرد گوں ہپت چکانی مات ء اے وڑا چیا کنت "

" تو آئی ہند زان ء، بی بی، شوم ء کئے گوشیت نگھبت بی "

" تو وی چنک ء سر پد بہ کن، بہ گوش صبر ء او پار بہ کن، اگاں آگوں
مرد ء سہن ء مُھربہ بیت، پچ بیت ؟ "

ہو گلڈا، پدا پچ بیت؟ اگاں عدلیہ ء وی چنک گوں چک ء چلانگاں زرت ء
اے لوگ ء آورت؟ عیون ء آمد کن ہم کت نہ کتگ ات۔ آو ہمک وڑا عدلیہ ء
محتاج آت۔ اے لوگ اپنچو مزن ء شاہیگان نہ انت۔ اے سرجمیں کھول ء آیگ ء
گوں لوگ چوبازار ء رنگ ء بیت۔ اپنچو ڈاہ ء شور ء سلوات ء لوگ دلوگ بیت ء
پدا ایشانی ورگ، گلد ء پوشانکانی حرچ ء درج کئی سرا بنت۔ اے پہ عیون ء نو کیں
جنجالے ات۔ شخ طه ء سیر ء عاروس ء وہدء نیک دعائی کتگ ء گوشٹگ ات۔ " خدا ترا
عزت بہ دنت ء نیک بختے بات ئے " عیون ء مات ء آئی ء سرا چنچو پھر بستگ ات۔
آئی ء عارو سی زند گوں وش ء وژدی بندات بو تگ ات۔ مرد گوں شرفداریں
کھولے ء سیالداریں جھے ات۔ یک روچے آئی ء عیون کا سموجراف سینما ء دیستگ
ات ء سک دوست بو تگ ات۔ یک دوستنا کیں جن ء شادانیں ماتے ات۔ آئی ء
شررنگی ء سراندر ء حیراتیں مرد ء آدست ء گپت او پیراء چارگ ء ششت انت۔ یک
رندے یک لفناگا ء گوں عیون ء نزیک بو نگ ء زور جتگ ات گلڈا ہمچک ء کشت
ء کوش بہ بیت۔ عیون ء حیال کت۔

" بلے، بی بی عیون، تئی زندگ ء آسر اے تخت ء کنڈا نت، ادا تو بے وس ء
ہچیں جنینے ء اوست ء کپتگ ء کہ آپہ ترالثانی سرا بچند گے ہم آورت نہ کنت "

دروازگ ء ٹلوء توار کت۔ عیون ء دید گاں ایتانی چراغ روک بوت۔

بلکیں یکے منی چارگ ء اتگ ؟

"کئے انت، عدليہ؟"

"پلمر اتلگ، بی بی"

پدا ہما پلمر! اے یک سیم، ہمدا سر، چھپت انت۔ بوت کنت چل جاہ، پسیل، یا پاپے، او، کنگ، اتلگ۔ آئی، چھر چے عدليہ، جست کنگ، ہمت نہ کت، ایراد، گرگ و تی جاہ،۔ ہے کہ پلمر، دل، لوٹ ات اگاں آ چینیکیں جنین، لوٹاٹگ ات، اتلگ ات۔ عدليہ، عیون، او تاک بند کت کہ پلمر، دیست مہ کنت۔ باز روچ ات کہ عیون، آئی، سراشک، ات۔ بلے آئی، دست، چے بوت۔ آئی، جند، لوگ، اے اے بوگنگ، ات۔ آئی، او تاک، ڈن، کہ ابید آئی، رضا، بند کنگ، بوت، آئی، پھریزگ، نام، سرا۔ آ بے وس، لاچار ات۔ اگاں آ مرد، چریش، گیش، لالچ، بو تیں، اگاں آ، تو راہ، اڑاند، سر پد، بو تیں، اگاں شیطانی حیا لے آئی، دل، بیا، ٹکیں گذرا عیون کئی، رکینٹگ ات؟ آئی، پہ دل گوش گوش دارگ، کوشت کت۔ آسک بے وڑات، آئی، حون جوش، ورگنگ، ات۔ بوت کنت آئی، خدا مرزی، ٹکیں، نجھ، ہم ہے بے رحمیں جاور حال دیمپان بو تگ، انچو وت، بے وس سماکتگ کہ آئی، آور نائی، روچاں گشتنگ، گارکتگ ات بلے آ نیم زندگ، مرگ، کلانگ، ات۔

عدليہ، دروازگ، پچ کت، گوشت "شٹ"

سک دیراں آئی، او دا بوگنگ، بابت، جست، ابید عیون، جست کت۔"

چے کتگ آئی،"

"چل، پاپے کے پڑستگ"

عیون، ووت، سارت، ساکم داشت، جست کت

"بلے چل جاہ، پاپے و....."

عدلیہء اشتاپیء آئیء گپ گذراٹ گوشت "سک کو ہن بوتگ، ہر روج اڈ
کناہینگ لوٹیت"

ہوا میں اڈ کنگ لوٹیت، تری نو کیں پائے پر کنگ بہ بیت، پلمبرء
روگ ہ آگہ انگتہ الہی بیت۔ شرانت بلے کیت انت۔ ہے آئیء دل بہ لوٹیت یا
اگاں عدلیہ بہ لوٹیت۔

اے جاور حال نوں سلگی انت۔ پرچا کہ آئیء دست ہ پاد، چم ہ پونز ہ جاہ
عدلیہء گپتگ ات۔ اے لوگ ہ عدلیہء کارچہ ڈرستان گرائی ترات۔ پداہم اے
گپ چ عیون ہ سگ ہ اوپار ہ ڈن بیت ہ ایشی ہ آسر آئی ہ بے وابی بیت۔

یک روپے دروازگ یک درآمدے ہ ٹمک ات۔ عدلیہ تھا اتنک ہ گوشت۔

"بی بی! یک کوریں مردے اتلگ، گوشیت تئی کو ہنیں پچارو کے آں"

ہمنچک ہ چہ ڈن ہ درآمدہ تو ارجت "شیخ طا الشریف، بی بی عیون"

اے تو ار! اے نام! عیون ہ وقی بیگواہ بو ٹنگیں یادانی غبار چنڈاٹ انت۔

آئیء دل بے قرار بوت۔ تزانگانی وش کوشیں موسم ہ وشبوال وقی امبازاں زُرت
آئیء گل ہ بال بوت ہ جھست کت۔

"بیا، وش اتنک ہ شیخ طا! عدلیہ شیخ ہ زور ہ بیا"

آئیء، عدلیہء کمک ہ، گوں دست ہ لٹ ہ راہ شوہاز کت ہ آئیء پنگ ہ
نزیک ہ اتنک۔ آئیء سر ہ پاگ شل بوتگ ہ بیتگ ات ہ پیشانی ظاہرات۔ آئیء چم
تھا شیگ ات آنت ہ سرین پیری ہ سبب ہ کمپ ات۔ آئیء وقی بد رنگ ہ
کو، ہنگیں پوشانے کے پوشیتگ ات۔ وہدے آعیون ہ سرین ہ نادینگ بوت گڈا گوں
شیخ طا ہ گوشت ہ: "اے منی دست انت، بلے ایشی ہ تزندہ زور پرمہ دئے، اے

سک نزورانت "آئی ء گوں نرمی ء مہرء دست دستاں زُرت ء گوشت: "اللہ تراویش ء
سلامت بہ کنت، بی بی عیون "

" اللہ ء شکر انت کہ یک رندے پدا تئی دزو شم من ء پیش داشت، ترایاد
انت منے گند ء نند کد بوتگ "

آئی ء پہ ارمانے سر چنڈینت ء گوشت "چنچو مدت گوستگ "

" آچون و شیں روچ ات انت شیخ طہ "

" حد اتر امام و ش ء شاداں بہ کنت "

" بلے چون! مکن وادا تخت ء باہوٹاں، چوبے وس ء تھنا "

کماش ء لنک آسامان ء نیمگا مک کت ء گوشت " ہست خدائے کہ نام تی
رحمان انت۔ "

" ترا منی ڈس چہ کئے ء رسیتگ "

" کو ہنیں کلات ء گاٹ مکن ء دپ کپتگ ات، کماش آدم "

عیون ء گوں مر مر انکیں دید گانی چراگاں آئی ء کر چکاں گپتگ ء پیریں دیم ء نیمگا
چرات۔ آنیز گاری ء بد حالی ء ووتی ڈیساں بُرتگ ات۔ آزمانگ ء آچوں زِرگ ء
پُر ڈیپریں ورنائے ات۔ ہر روچ فخر ء رند آہانی لوگ ء اتک، قہوہ وارت، قرآن
ونت ء دینی اڑ ء جنجالانی سر اعیون ء مات سر ء سونج کت۔ آئی ء عیون ء سیر ء روچ ء
آنیک دعا کتگ ات "اللہ تراویش ء آباد بہ کنت، نیک ء نیک بختے بات ئے "

آئی ء ووتی کو ہنگیں کوش کش ات انت ء سر اکونڈ یک جاہ کت
انت ء قرآن ء وانگ ء لگ ات۔ وہدے آئی ء قہوہ وارت ء او تاک ء بس دوئیں
بوت انت گڈا عیون ء گوشت:
" من تھنا بوتگاں، شیخ طہ!"

گشئے آئی ء سرا بزا نگپت ء گوشت " بلے حد اتئی همراہ انت، بی بی عیون "

" من مدام ترس ء و سواسانی تھا کپتگاں "

" و تی ستکاں گوں حُدایہ بند، بی بی "

" دزیگتین تو ہر روج منی چارگ ء بیانکین ئے "

" من ہمک روچ کایاں، په و شی "

" تئی روچ چوں گوزگ ء آنت شخ طا؟ "

" حُدایہ رضا ہمیش آت کہ تلاوت ء ریکارڈ بو نگ ء سبب ء ما بے روز گاربہ

بئیں، بلے حُدایتی غلاماں ہم، چھر فراموش نہ کنت۔ حیر، بی بی گپ ایش انت کہ تو

دل پزو شی ء دیما توکل ء بہ دار ء سلاہاں چغل مہ دئے "

" من چہ وت ء شزاراں شخ طا! ابید چہ عدلیہ ء منی گورا کس نیست۔ اگاں

آہم من ء یلہ بہ دنت۔ "

" بلے حُدایتی نزیک گورا ان انت۔ بی بی عیون "

" بلے من ایوکاں "

کماش ء گوں نہ و شی ء دست سرینت ء گوشت " چنچپ ارمان ء گپ انت "

" زاناں من رو دیں گپے جتگ شخ طا! "

" ایاں، بلے حُدایہ سرا تئی ایمان کامل نہ انت "

" منی ایمان کامل انت، منی نجح ء مرد، رند پہ رند ء و تی راہ ء شُت انت،

منی ایمان سلامت انت "

" ایاں۔ تئی ایمان سلامت نہ انت، بی بی عیون "

آئی ء گپ و ش نہ بوت بے توار بوت۔ شخ طا ء گوشت " دل ء میار، ہمائی ء ایمان

سلامت بہ بیت، آئی ء دل ء ترس، سرام ء نا ایتی ء و استہ نجح جا نہ بیت۔ "

"منی ایمان انت، بلے تختء کنڈء کپتگاں ۽ عدليهء اوستء ايرال "

"ہمايان ايمان ہست، آهاني اوست بس اللہ انت، دگہ کس نه انت " "

" چو گو شگ ارزان انتء کنگ سک مشکل انت " "

شخ طء په ارمانے سر چندیت ۽ گوشت " ہو! گو شگ آسان انتء کنگ

سک مشکل! " "

" منی عقل چ زانگء پتگ " "

" من ہر روح تئی گورا آیگ لوٹاں۔ "

" الٰما۔ شيخ طه۔ په حُدا یگی، الٰما بیا " " بلے تئی واسطہ ايمان ہذر دری انت،

اگاں نال یک پیریں کورے تئی چ کمکء کت کنت " عيون کے بے توار بوتء

پداد پء دل بوتء گوشت " بلے بوت کنت آئیء وش مه بیت، عدليهء "

" وش مه بیت، ثری من کايان " "

" بلے اگاں... حیال به کن... "

" باور به کن۔ من ہر روح تئی گورا کايان۔ اگاں آئیء وش نہ بیت، بے

شک و تی سرادیوالء بہ جنتء بہ پزو شیت " "

عيونء په لپر زگی گوں نر میں توارے ۽ ہلوت کت " تزندء گپ مہ کن شيخ

ط، باائد انت ما آئیء زہر مہ گرا یمن ایں۔ "

" بی بی عيون، اے گپء بے حال بہ کن کہ آتئی گڈی اوستء امیت

انت۔ تئی اوستء امیت بس اللہ انت " "

" ہو، ہو، منے ڏرستانی اوستء امیت حُدا انت۔ بلے کے حیال بہ کن۔ "

اگاں آئیء زہر کت، گڈا منی چے بیت " "

" پچ نہ بیت، ابید چے حُدا ۽ چندء رضا، پچ نہ بوت نہ کنت " "

"تئی راست انت شخ ط! بلے منی تھائیءِ حیال بہ کن، اگاں آئیءِ منء
یلہ دات شت گڈا..."

"آتر ایله نہ دنت نہ روت بی بی عیون! پر چاکہ اینچو تو آئیءِ محتاج نے، آ
تئی دوہمچک محتاج انت"

"من وہلاسائ، تحتءِ باہوٹاں، آزِرنگءِ جانسلامت انت، دگہ جاہے
کارے شوہاڑ کت کنت"

"ہو، آئیءِ ہر جاہ کار رست کنت، کاردارےِ بستارے، ادا بانک انت ششگ"

"تئی راستاں، بلے راستیں گپءِ لوٹئے من پہک بے وسءِ بے کسائ"
شخءِ وتن لٹ زینءِ جتءِ گوشت: "تئی نیم نادراءی وہمیش انت کہ تو
ہر چیزءِ وتنءِ آئیءِ محتاج کتگ۔"

"بلے گواچنی، منی نادراءی یک راستی نے، ڈاکٹرانی گوشگ ہمیش انت"
"منءِ نادراءی ڈاکٹرستک نہ کناں۔ پدا ہم من تئی گپءِ مناں، بی بی عیون، حیال
بہ کن، اگاں آئیءِ ترا یلہ داتءِ شت گڈا من وتنی مستریں جنکءِ تئی کرڑءِ کاراں،
مردءِ آئیءِ سون داتگ انت"

بی بیءِ تاموریں دید گاں قندیل جڑشک ات انت۔ آئیءِ اشتاپیءِ جست
کت۔ "گواچنی، شخ ط"

"ہو، گواچنی، تئی ہاترا من گذارہ کناں"

آئیءِ کے حاجات بوتءِ گوشت" بلے تو تہنا چون بوت کنئے"
آئیءِ اولی رندءِ کنداتءِ گوشت: "ہو یک پیرءِ کوریں مردمے تہنا چون
بوت کنت؟ چہ آئیءِ سُہنءِ مُہربوگءِ پیسر ہم من تہنا بو تگاں"
"من تئی سراججا لے بوگنہ لوٹاں" عیونءِ گوشت۔

" تو بس وقتی واسطہ جنگالے جوڑ بوتگے۔ اللہ تھی پشت گوپناہ بہ بیت " داں دیراں آہانی نیام ہے بے تواری ہمانشانت، تاہیر ہے آسید گیں لہتے دمان گوست۔ شخ شاکارات ہٹ ساپ کت ہے قرآن ہے تلاوت ہلگات۔ نوں آئی ہ روگ ہ وہد بوتگ ات۔ آئی ہ نرم نرم ہ سر نہ رینت، آجازت کت ہ گوشت۔ یک مز نیں مدتے ہرند عیون ہ دل ہ تاہیر رسات۔ آئی ہ عدليہ توارجت ہ گوشت " عدليہ! بچار، شخ طہ ہر وہد اتک، ادب ہ عزت وش اتک بہ کن ہ " چہ زہر ہ عدليہ ہ تو مورک محینت انت ہ گوں بے تبی ہ گوشت:

" بلے بی بی عیون، سک بے کاریں مردمے "

" آمنے کو ہنیں کلات ہ ملابوتگ۔ آچہ پت ہ پیر کاں منے ہمراہ انت۔ "

" بی بی، من دیستگ کہ بوٹ آئی ہ پیشانی ہ سراتچگ ہ انت "

عیون زہر گپت۔ " من ہ گوں ایشی ہ کارنیست، آیک بُزرگیں مردمے "

" بلے منی کاروت سک باز انت " عدليہ ہ گالوار ہ بیہارے مان ات۔

عیون ہ گالوار ہ تھامتے مان بوت۔ " پہ حدا یگی چوگش، منی واہک انت کہ تو آئی ہ شان ہ شرف ہ حیال ہ منی وڑابہ دار "

" بلے من چم وت دیستگ کہ ... "

عیون ہ آئی ہ گپ گلٹات ہ گوشت " آیک بُزرگیں مردمے ہ ہر دری انت کہ تو منی پر مان ہے من ہ "

عدليہ ہ دیم ہ رنگ بدل بوت۔ آئی ہ دل ہ ات کہ چیزے بہ گوشان عیون ہ ہنگل ہ بد اس کت۔ " تراہر چی گوشگ بیت، برو بہ کن گپ ہ لیں مہ دئے " عدليہ ہ دیم ہ سرا جھنی ہ مان شانت ہ آئی ہ پہ لپرزگی عیون ہ نیمگا چارات۔ دوئیناں یک ہ دومی ہ نیمگا روک روک ہ چار ات۔ بلے عیون عدليہ ہ نگاہانی دیم ہ

پژوش ورنگ ء ساڑی نہ ات۔ گوں ہمت ء مزن دلی ء آئی ء نیمگا چارات۔ آئی ء وقتی ترس ء نادر، ہی سر گوز کت انت۔ آئی ء وقتی باطن ء سوب مندی ء جوش گرمی دیگ ء لرزینگ ء سماگت۔ گلڈ سرا عدليہ ء چم جہل ء جت انت ء نُزندان ء گپان چہ او تاک ء دراتک۔ بلے عيون ء گپ چہ ہمد اہلاس نہ کت۔ آئی ء واہگ ات کہ آ سرجم ء دل جم بہ بیت۔ آئی ء پدا عدليہ توار جت۔ عدليہ ء او تاک ء آگیگ ء گوں مد امی بے تبی ء بے صبری ء گوشت۔

"چہ گپے، دیزء آس روک انت۔"

عيون ء گوں ھجکمیں گالوارے ء گوشت۔ "عدليہ، تو کجام وڑا شخ طا ء وش اتک کنے؟"

"کجام شخ طا؟"

عيون زہر گپت ء کو کار گوشت" پے؟ تو من ء کلاگ زیر گائے، عدليہ؟"

"تو زہر پر چاگپتگ ئے، من بس ہمے جست ء آں شخ طا کنے انت؟"

"تو شخ طا ء پسجاہ نیارے؟"

"من ایشی ء نام پچ بر اش نہ کتگ"

عيون ء وقتی جہد ء کو شست ہماوڑ بر جاہ داشت گوں ھجکمی ء گوشت "ہما کماشیں ملّا کہ ہنی کے پیسر اد اشتگ ات، تو آئی ء قہوہ دات"

عدليہ ء گوں بے۔ یہی ء بی ء دیم ء نیمگاروک روک ء چارات ء گوشت: "مر و پچی و

لوگ ء کس نیاتگ، ناں ملّا، ناں دُکاندارے، تو چونیں گپ بجنگ ء ئے؟"

زہر ء عيون ء گٹ شت ء گر نیوگی توارے دراتک" پے گوشگ ء ئے تو، تو اپنچو بے

ادب بو تگ ئے..."

"من ء چہ تئی گپاں ترسگ ء انت، شخ طا کنے انت؟"

عدلیہ نوں گواچنی لپرزاگ بوگے ات۔ "من ۽ وتنی ڇنک ۽ سر ۽ سو گند
انت، من، پچھر شخ طنه دلستگ، نئے که آئی ۽ نام اش کتگ۔"

عیون ۽ توار انچو بُرز بوت که چہ بازیں سالاں چو بُرز نہ بو گت ات۔
آئی ۽ کو کار کت ۽ گوشت: "نوں تو درو گیں سو گند ورگ ۽، منی حلاپ ۽ پنڈل
سازگ ۽، تو من ۽ ہمے باور کنا ہینگ لوٹ ۽ کہ من انچیں چیز گند اں کہ آہانی
وجود نیست، ہمے کہ من گنوک بو گا۔ ہمے لوٹ ۽ تو ناں، ہمے لوٹ ۽ کہ
من چہ وتنی گلڈی دوست ۽، ہم زبہر بہ باں۔"

عدلیہ ۽ چم چہ ترس ۽ ہیم ۽ در گلڑ ات انت۔ آئی ۽ مزن مری چو
ریک ۽ کلاتے ڈر ات۔ گوں لرزو کیں توارے ۽ گوشت۔ "بی بی! تو وتنی ہوش ۽
سماء نہ ہے۔"

"بس کن، من ۽ چہ تو نہ ترسیت۔ من تئی محتاج نہاں۔ آہر روح منی گورا
کیت۔ اے منی حکم انت ۽ ابید ہون ۽ ہاں ۽ ترا مسکی انت۔ شربزان اگاں تو آئی ۽
راہ ۽ دارگ ۽ زور جت۔ من ترا چہ لوگ ۽ در کناں"

عدلیہ ۽ رنگ زرد تڑا ات۔ گوں عاجزی ۽ گوشت۔ "بی بی! پہ تاہیر بہ بو، وتنی دل ۽
ایکن بہ کن، من پہ وشی ۽ رضا تئی ہمک پرمان ۽ مناں۔"

بلے عیون کو کار کنگ ۽ ات۔ "دروگ بند، دلار، دُز، من انچو سال انت
تئی اوپار ۽ کنگ ۽ آں۔ من تئی شومیں دپ ۽ دیماں گندگ نہ لوٹاں۔ ابید
من ۽ کس ترا لٹکائے ۽ قیمت ۽ ہم جست نہ کنت۔ من ترا چہ وڑانہ لوٹاں۔ لگل چہ منی
دیما۔ جہندم ۽ بر و میگی۔ ہدایہ نعمتاں ترا چہ سر مباں لگلینگ۔ باند انت تو شنگر بہ
گپتیں، بلے تو شپ ۽ روح شنگ ۽ من ۽ کم شرف کنئے۔ ترس ۽ ہیم دئے، آزار
دئے، دراچہ ادا۔ مروچی ۽ رند من ۽ وتنی دیم ۽ پیش مہ دار، ترا خدا بہ گپت!"

عدلیہ لہتے گام پشت، کنزات۔ ترس، دیم، آوتی انگریز زرگ ات۔
 گشئے آئی، دماغ تباں تنجک بوتگ ات۔ اناگہ آئی، چک تشنیت۔ اے دیم آ
 دیم، چاراٹ۔ تزند تزند، کوکار کنان چوتزندیں گواٹ، شیلگ، تچان بوت، ڈون،
 دراٹک۔

جتنائی

زمانگ تمرد ۽ زوراک انت۔ ہر مردم جنجال ۽ کپتگ۔ رنج ۽ مشکل سلگ ۽ انت۔ اے دور ۽ رزق ۽ روز ڳیگ ۽ برکت شُت۔ لج ۽ حیاء نام پشت نہ کپت گراں مہندبی ۽ شرفداری ہار ۽ بُرتگ انت۔ چہ گو شنگیں روچاں مر و چنگیں دور ۽ بنی آدم گیشتر بدحال انت۔ منے زمانگ ۽ زوراک ماوتیں۔ ہے وڈاوتی تھا جھشان ما زندگی ۽ لیگ لوٹیں۔

جلال آفندی رغیب اگاں زنگ جنگ ۽ آت میار ڳیگ نہ آت۔ آوانگ ۽ زانگ ۽ محکمہ ۽ اکاؤنٹینٹ آت۔ امبر نزِ چل ۽ شش سال آت۔ پاکیں پرورد گار ۽ چہ وتن دو نعمتاں یکے آئی ۽ بخششیتگ ات۔ آئی ۽ شش بچکیں چک ات انت۔ پگار ما ہے دو ہزار آت۔ زندگی ۽ گزانیں بار ۽ آئی ۽ سرہیں کمپ کتگ ات۔ آسکول ۽ فیسان جنجال آت۔ مدام کہ فیسانی دیگ ۽ وہد بوت۔ آئی ۽ نزندات۔ "منی وڑیں مردے شش چکانی پت... دوکان لج، دوہائی اسکول ۽، یکے پر انحری ۽ کے لوگ ۽۔ جن ۽ مات بئے نہ انت۔ وانگ ۽ زانگ ۽ وزارت ۽ نیمگا بس یک زہنے ۽ اسکالر شپ دیگ چہ کار ۽ کیت۔ ملک ۽ گیشتریں مردم آمید گس ۽ انصاف ۽ دل پروش انت ۽ اے اوست ۽ ہم نہ دار انت کہ گہتری اتک کنت۔" آئی ۽ چہ وتن نیمگا باور بوتگ ات کہ وش حالی ۽ روز ڳیگ پہ ہمايان انت کہ آہانی پت، ناکو ۽ وسرک واک دار انت یا مزن مزن نیں اگدہانی سرا انت۔ پہ آئی ۽ وڑیں مردمان بس پوریا گری ۽ بزگری، زند ۽ گرانیں مشکلاں سلگ ۽ ابید گہ بچ راہ ۽ در پشت نہ کپتگ۔"

ہے وڑا زندہ شپ ۽ روچ گوزان انت کہ حامد بک شامل وانگ ۽
زاںگ ۽ وزیر بوت۔ گوں اے نام ۽ اش کنگ ۽ آکو ہینیں روچانی ترزاںگ ۽ کپت۔ ماں
روتاک ۽ حامد ۽ عکس ۽ سرا آئی ۽ چم سک ۾ بوت انت۔ گشٹے آئی ۽ تاموریں دنیاء
روٹھنائی ۽ شہبے بلان بوت۔ آئی ۽ زندگی ۽ اوست ۽ ایتھانی کوش کلگ ۽ لگ ۾ انت انت۔
حیال ٿئے کت۔ "باند انت من گوں آئی ۽ دپ به کپاں۔ وقتی اڑ ۽ ججالاں گوں
آئی ۽ بہ گوشائ۔ منی دل ۽، آمنی دزبندی ۽ سرانہ گوازینیت۔"

یک روپے آشر فداریں وزیر ۽ کارگشاده گورا شُت۔ کاگدے ۽ سرا اوتي
نام نبستہ کت۔ گاٹ ۽ کاگد زُرت ۽ تھابُرت۔ آگوں اوست ۽ یہیم ۽ جاوراں اوشاںگ
ات کہ گاٹ واتر بوت ۽ گوں آئی ۽ گوشت ٿئے:

"واجہ! مرچی سک دزگٹ ۾ انت، تو باند ایتم روح ۽ وہد ۽ بیا۔"

آگوں ناکا میں دلے واتر بوت۔ آئی ۽ وقتی کار ۽ دوران ۽ مز نیں مردمانی
مزن شانی ۽ سُنٹ گمی بازرند ۽ دیستگ ات بلے گواچنی آئی ۽ وزیر ۽ دزگٹ ۽ گپ وش
نه بوت۔ آئی ۽ جیڑا۔ "بوت کنت، نوں زرال زُرتگ، منا پچاہ نیاریت۔"

دومی روچ ۽ یہیم روچ ۽ آپدا اودا سر بوت۔ بازو دار ۽ رند لوٹائیںگ بوت۔
آئی ۽ دل ۽ دزیگ بے رد ۽ بند ات انت۔ او تاک ۽ گزان نہادیں قالین پچ آت۔
شر فداریں وزیر ٹیبل ۽ سراتالا نیں کاگدانی وانگ ۽ دلگوش ات۔ آئی ۽ پاد بز مش
۽ توار ۽ وزیر ۽ وقتی چم چست کت انت، گوں آئی ۽ دست ۽ دزوہ بوت۔ آئی ۽ دیم ۽
سرا اجبیں بچکنڈ گے ات... "ایہہ، توئے؟... من نام ۽ کے سہہ وارتگ۔ تو انگتہ
زندگ ۽؟"

جلال ۽ آئی ۽ گڈی گپ وش بوت۔ کے پہ ہاتر بوت۔ گوں ادب دار ۽
سُنگین ۽ گوشت۔ "جي ہو واجہ! من انگتہ وقتی بھر ۽ زندگی ۽ سُلگ ۽ آں"

شرفداریں وزیر اور وک روک آئیں نیمگا چار ات۔ کرسی پُشتہ تکہ
دات ڈر رائیت۔ "بہ گوش واجہ! چہ گپ ات"

"جی واجہ! من تئی در عرضے اتکاں۔ وتنی اڑ جنجالانی کسہاں آرگے۔
منی کھول سک مزن انت۔ چک گیشتر انت پگار کمتر۔ من نہ گوشش کہ قانون
لگتمال کنگے منا مستریں الگ ہے دیگ بہ بیت یا منی پگار گیش کنگ بہ بیت۔ منی
گوں منی وا جہاں پہ عاجزی دز بندی ایش انت کہ منی کانجے وانو کیں دو نیں چکاں
اس کا لرشپ دیگ بہ بیت۔"

"دو نیں ایک پار گی...؟" وزیر گوشت۔

"منی گزان مہذبیں واجہ! من گوں مزن نیں اوست ایتیاں تئی گورا
اتکاں۔ اسکوں ہم سبق بو تگیں۔ منی حیال تئی گورا منا چیزے حق ہست۔ تو
بلکیں چو ہم سرپدئے کہ من دگہ چار دانگ چک ہم ہست"۔
وزیر ڈر رائیت: "بیار وتنی در خواستے"

آفندی اہر چیز ساڑی کتگ ات۔ اشتاپی کیسیگ در خواست کش ات۔
شرفداریں وزیر دیما ایر کت۔ وزیر گوں نیم نگاہی در خواست نیمگا چمشاںک
دات۔ قلم چست کت۔ چیزے نہشہ کت گوں جلال آفندی گوشت۔ "د جنم بو،
اے چشیں مرنیں کارے نہ انت"

جلال آفندی کے جھل بوت گوں وزیر دست ڈروہ بو ٹنگہ رند چہ
آئی کارگس در کپت۔ وتنی کارگس واتر بو ٹنگہ وہدہ آدم جم گلے بال ات۔ کے
باز حیرانی اماج ہم۔ "حامد شامل و پنج بدلت نہ بو تگ۔ نہ گشٹے پیرینے۔ انگتہ زیز نگہ
ورنا انت۔ کئے باور کنت کہ منے ہر دکانی امبر چل پنج سال انت۔ من و پورا

آئی ۽ پتء ۾ ہمسر و آں "آ یک گیگ ۽ وزیر ڳوست ۽ انوگیں زمانگ ۽ بابت ۽ جیڑگ ۽ آت۔ وقت کو ہنیں سنتے ۽ بابت ۽ ..."

سبارگ ۽ رند دم ۽ دُوت ۽ نشت گڈا سکریٹ لنکانی شم ۽ ایرات ۽ حیال ۽ جیڑگانی تھا گاربوت۔ گوشنگیں زمانگ ۽ مج ۽ دن زکم بووان ات آنت۔ یکیں نچ ۽ سرا آئی ۽ راستیں کش ۽ حامد شامل نشیگ۔ دوینانی نیام ۽ پرک ۽ تپاوٹ نیست ات۔ بس اسکول ۽ روگ ۽ آگ ۽ وہد ۽ کر گلشیں گائے گون ات کہ ساگ ۽ وڑا آئی ۽ ہمراہ ات۔ سنتگاں سیاہیں گاٹ ۽ سرا کلاگ زُرت۔ اسکول ۽ مدام آہانی نیام ۽ باج بری ات۔ ہر یکے چہ دومی ۽ باج بریگ ۽ جھد ۽ ات۔ حامد شامل ۽ اسکول ۽ چہ زانتکاریں اسٹاداں ٹیوشن ہم ونگ ات۔ آمدام برابر بوتگ انت، چوبہ گوش جلال آفندی کے باز دیما بوتگ۔

لیب ۽ گوازی ۽ ہم آہانی میان ۽ مدام باجری بوتگ۔ گوازی ۽ اسٹاد ۽ فٹ بال ۽ گوازی ۽ اگاں بچکانی چکاس گپتگ گڈا جلال آفندی چہ ڈرستان دیما ات..... زندگی ۽ کاراں بچار، تچ ۽ تاک ۽ حامد شامل چوں دیما دراٹک ۽ جلال آفندی پشت ۽ پشت کپت!! یکیں نچ ۽ سرا نشیگیں دونو دربر، یکے وزیر بوت ۽ دومی گلر کے !!

زند ۽ مشکل ۽ باند ات ۽ ترنا کیں حیالاں گور جنگ ات۔ آئی ۽ سکریٹ کُشت ۽ نُر نڈان ۽ کرسی ۽ تکہ دات ... "سو گند انت حد ا کہ آ وزیری ۽ قابل نہ انت۔" پدا آئی ۽ ٹوٹل جت کہ آ چون وزیری ۽ شُت ۽ سر بوت۔ کانج ۽ رند، دوینانی راہ جدابوت انت۔ نیز گاری ۽ آئی ۽ دیماونت نہ کت۔ حامد ۽ لاء کانج ۽ وانگ بندات گت۔ قانون ڏر نیں ڏگری ۽ گپت۔ آئی ۽ کماش محمد پاشا شامل قانون ۽ وزیر ات۔ آئی ۽ آوتی محکمہ ۽ گریڈ 5 ۽ افسرے کنا یئنت۔ رند ۽ گلشیں وانگ ۽ زانگ ۽ ہاترا فرانس ۽ دیم دات۔ چندے سالاں رند آئی ۽ عاروس حامد پاشا

جنڪسءُ بوت۔ حامد باشا باز رندءُ وزیر بوتگ۔ حامد شاملءُ افسر گریڈ 3ءُ اگدہ رسات۔ آقانو دءُ وزارت ڏايرکيٽر جوڑ کنگ بوت۔ چندے مدتءُ رند آسو انءُ کمشنر کنگ بوت۔ پدا سوئيز کينالءُ ڏايرکيٽر جزلءُ اگدہءُ سرا ديري وئي ديگ بوت۔ نوں آوانگءُ زانگءُ وزير کنگ بوتگ ات۔ وانگءُ زانگءُ وزير یءُ آنگنه آئيءُ دو سئے پتگ نه گوستگ ات که رو تاکءُ ماہتاک آئيءُ قانون، وانگءُ زانگءُ انتظامي بودءُ بر کتءُ جواناني ستاءءُ تو سڀ ٻلبرزءُ ليتارات آنت۔ وانگءُ زانگءُ محکمهءُ کيءُ گيشيانی بابتءُ آئيءُ شور بنديانی تو سڀ ۽ زمين و آzman يك کنگ بوتگ ات آنت۔ راغب آفديءُ پھم ات که رو تاکاني ڏرستيں گپ راست انت بلے اناگه آئيءُ چم يك نبشتانکےءُ کپت آنت که آئيءُ نبشتة کارءُ نبشتة کلتگ ات که شرف داريں وزيرءُ اسکولءُ کانجءُ دورءُ وانگءُ زانگ، ليبءُ گوازي دوئيناس مدام اولي نمبر گپتگ..... گوں اے گپءُ وانگءُ جلال آفديءُ سك کندگ اتک۔ ... " نوں من واجھيں وزيرءُ قانو دیءُ انتظامي زانت کاريءُ ڦو گرييانی راستيءُ سر پد بو تاں "۔

جلال آفدي رغيبءُ حيال کت۔ "هو، ڦے دنيا" آئيءُ اے فلکرءُ جيڙگ چه دلءُ کنگ لوط ات آنت۔ آئيءُ تاک بندءُ تاک ليڻينت آنت۔ شرف داريں وزيرءُ ياتاني ارش بر جاه ات۔ آئيءُ چم تاک بندءُ عکسءُ سرا سك بوت انت۔ اے وَ مئے هما وانگءُ زمانگءُ عکسءُ ..... اولي ردءُ استاداني ديمءُ آگلءُ شاد درا بوئنگءُ ات۔ آئيءُ راستيں کشءُ شرف داريں وزير مومنجاءُ ملور او شتاتگ ات۔ آئيءُ پيشانيءُ سرا نشتگيں مگك عکسءُ پدرات۔ مگكءُ تزانگءُ گوں آئيءُ سك کندگ اتک۔ مگك اولءُ جلال آفديءُ پيشانيءُ سرا نشت۔ عکس کشءُ وہدے آبال دات گڏا حامد شاملءُ پيشانيءُ سرا نشت۔ بوت کنت ہئے نيك بختيءُ مگك آت۔ گوں

عکس، گندگ، آئی، دراہیں کسانی گیر اتک۔ آئی، ارواد، کسانی، روج زندگ بوت
انت۔ دل، چہ، وشیاں سر ریج بوت۔ وقتی ہم جما عتیں نو در بر انی عکس، گندگ، گوں
آئی، حیال اتک۔ نوں اے دُرست کجا بنت؟ گڈی رید، اوشا تگیں نو در بر آئی، اولی
نگاہ، پجاورت۔ اے عبد المالک منات۔ مدام اسکول، مری، نادر، ای، گپتگ
ات۔ آئی، وانگ، نیم شلوگی یلہ دات۔ دُرستیں نو در بر انی دزو شم آشنا ات انت۔
دومی رید، اوشا تگیں یک نو در برے آئی، انچو دُرست کت گشئے زی گوں آئی، دیم
پہ دیم بوتگ۔ آمز نیں افسرے، چک ات۔ انتظام کاراں مدام سلام داتگ ات۔
اُستاداں ہم آئی، ہاتر کت۔ وانگ، سر جم کنگ، رند اول، آماں آمید گس، افسر،
پدا مجھڑیٹ بوت۔ چریشاں انجیں نو در بر انی عکس ات انت کہ آلس مردمانی چک
ات انت۔ چہ آہاں لہتے گوں آئی، وانگ، زانگ، وزارت، کار، ات انت۔ آ
جو اُنی، پچارگ بوت انت۔ ہمے رید، گڈی نو در بر سکیں بے بختے ات۔ مدام گوں
اُستاداں گٹ، نیش ات۔ ہمے سبب، یک روپے چہ اسکول، کٹگ بوت۔ دُزی،
ڈیگی، سبب، ہر روج بندی جاہاں بند ات۔ حنا عبد السید اولی رید، نیام، اوشا تگ
ات۔ آمدام اسکول، شیوار، زانکاریں نو در بر اش شمار بوت۔ اسکول، رند، کانج،
مدام گوں جوانیں نمبراں پاس بوت۔ لاء کانج، وانگ، آت کہ سینہ، نادر، ای
، سبب، وانگ سر جم کت نہ کت۔ دوسال، رند جانسلا متمی، وزارت، کلرک بوت۔
نوں نیک بختی، شرفداریں وزیر، پیچ، وڑا کمتر نہ ات۔

ہر کس، وقتی بخت، نصیب، حساب، وقتی بھر رستگ ات۔ ہما
زمانگ، کہ آسکول، کمپان، تھراں ات انت۔ آہانی نیام، پیچ، فرق، ٹپاوت نیست ات۔
نوں زندگی، پیچ، تاگاں آہانی نیام، دیوالے بستگ ات۔ کسے جھل، کسے بُرز۔ کسے

کم، کے گیش۔ کے چہ گُثُن ء تلوسگ ء ات ء کے وزیری ء کر سی ء تام ء گرگ ء ات۔ پد اچر اہاں ہمک مردم چہ وقی زند ہ شزار چہ وقی بحث ہ گلگ دار آت۔

ہے وہدء جلال ء چم گھڑیاں ء کپت انت۔ چار نج نزیک ات۔ چُکانی لوگ ء واتر بو گنگ ء وہد ات۔ دمانے ء رند لوگ زہگانی کند گاں پُر چکار بیت۔ زندگی ء بزاہ داری آئی ء لوگ و اتیر کنت۔ گوں اے حیال ء آیگ ء آئی ء تاکبند یک نیمگے چگل دات۔ وقی دل چہ گوشتگیں زمانگ ء مونج ء ملوریاں آجو کت ء چُکانی وش اتنک ء ساڑی بوت۔ وقی جند گوں اے گپ ء ایکن کنگ ء جہد کت کہ "جو انیں گپے نہ انت کہ مردم د گرانی چست ء ایرانی بابت ہ حد گیش فکر ہ حیال بہ کنت۔ اے وڑء المابے تاہیری گیشتر بنت۔ په منی د لجمی ء ہے گپ بس انت کہ شرفداریں وزیر گوں من گوشتگ: "د لجم بو، اے چشیں مز نیں کارے نہ انت"۔

ملا متنی

عصر، نماز، رند درس، وہ بوتگ ات، مد امی وڑا مر وچی ہم بیان، گوش دارگ، ہنایک مردے نشیگ ات۔ شیخ عبد الرہب کہ آئی، عمر چل سال ات، ہما انت کہ اے مزن شانیں مسیت، پیش بناہ بوتگ ات۔ نماز، رند ایوکا کماش حسین، پہ درس، گوش دارگ، نشت۔ کماش حسین، نزیکیں بازار، شکر کانڈیل، جو س، دکانے ہست ات۔ شیخ، عزت، واسٹہ مسیت، بانگ دیوک، اے دگہ کاردار ہم درس، دیوان، نشت انت۔ بزاں کہ شیخ بیان، گوش داروک سے کس ات انت۔ بنداتی روچاں شیخ عبد الرہب، اے گپ سک تورات کہ مردم درس، گوش دارگ، نیا انت بلے رند، کہ جاور حال، سہی، سرپد بوت لڈاپہ ہاتر بوت۔ گواچنی چہ ہما روچ، کہ آ بہابدنانی بازار، نیام، اے مسیت، پیش امام کنگ بوتگ ات آئی، جزم جتگ ات کہ ادا جماعت، درس، گوش داروک سک کم بنت۔ پمشکہ آئی، اے مسیت، مقرر بوگ، بابت، ناوشی درشان کت، سک جهد کت کہ آئی، پرمانامہ مہتل دارگ بہ بیت بلے آ سوب مند نہ بوت۔ دگر، بل دوست، وش نیاتکانی شیگان، ہم سرا ات انت۔

مردم درس، گوش دارگ، نیاتک انت، میار یگ، ہم نہ ات انت۔ مسیت انچیں چار را ہے، سرا بستگ ات کہ یک نیمگہ ہما دمک ات کہ آئی، تھا بہا بدنا، ناچیاں، ناج، صحبت گت۔ دومی دمک نہیں، دلار، جرمائیں مردمانی مند جاہ ات۔ گوشے زاناں میتگ، ثابت، سلامتیں مردم بس کماش حسین ات۔

شیخ، جہد مدام ہمیشہ ات کے اے دمکانی گھیتگیں گواٹ آئی، بدن، بہر جوڑ مہ بیت۔ اے دمکانی گوزگ، وہد، مدام دبو کہ جت۔ چم چست نہ کت، بُرز، آلو گانی بالکونی نہ چاراٹ آنت۔ اگاں ناگہانی آئی، چم بہابدنانی نیمگا کپت آنت، گڈا آئی، سر جمیں بالاد، لرزگے چیر کپت۔ آئی، انچو سما بوت گشٹے آئی، تاہت گذاریں بدن پلیت بوگ، انت۔

پچ گنگ نہ بوت، اے دُرست آئی، چاگرد، بہرات آنت۔ آئی، بدیانی بدل، نیکیانی نیمگا دلگوش دات، تسلابوت۔ آئی، نیکیانی تھائیکے ہم درس آت کے کماش حسین، چبر قضاۓ کت۔ شیخ، وقی کیمیں گوش داروک سک دوست ات۔ پ آئی، وش کنگ، مدام گوشت۔

" واجہ حسین! آروچ دُور نہ انت کے انچو دلگوش، درس، گوش دارگ، گوں تو مز نیں عالمے جوڑ بئے، انچو نام کش، کہ مہلوک پہ وقی اڑ، جیڑھاں تئی گورا زمب، رتچ بنت۔ "

" اماں شیخ! چومہ گوش، من تئی مکتب، نو در برے آل۔ انگناہ تو باز چیز در بر گنگی انت۔ "

مر و پھی درس، سر حال منافقی انت۔

شیخ، گوں وش لسانی، قرآن، سنت، رد، دلیل دات، گوشت کہ ہما مردم باطن، دگرے، ظاہر دگہ وڑا انت دنیا، آخرت دویناں عزابانی دیمپان بیت۔ واجہ خدا، فرشتہ آئی، پیٹ، ملامت کن انت۔ مُنافقی، مُستریں درور ہمیش انت کہ مردم، دل چہ ایمان، ہور ک، حالیگ بہ بیت۔ یک حبرے، مٹک، ایر جنگ، وقی زرد، لگت مال بہ کنت۔ بس وقی جند، نپ، ہمیتاںی حیال، بہ بیت۔ گڈ سرا

شخ^ء وتی ریدیانی میگ^ء پشلی در شان کنگ، بخش^ء تو جیل قرار دات^ء سہب^ء بیگاہ
استغفار و انگ^ء سرپر سونج کت۔

کماش حسین^ء مد امی وڑادرس دلجمی^ء گوش داشت، بازیں جست^ء پرس
نه کت، بس قرآن^ء آیاتے^ء بابت^ء لہتے جست کت^ء بے توار بوت۔ درس^ء
ہلاس بوگ^ء رند کماش حسین^ء په ادب شخ^ء دست^ء گپت آنت^ء رخصت بوت۔
مسیت^ء بانگو^ء کاردار ہم در کپت آنت۔ شخ^ء چم بندات آنت^ء تسبیح و انگ^ء آت۔
تسبیح و نت^ء ہلاس کت گڈا پادا تک^ء مسیت^ء زرباری در گیگ^ء دیم^ء او شات۔

مسیت^ء در گیگ^ء روپکتی نیمگا بہا بد نیں جنکانی جاہ^ء دوار ات۔ دیم^ء یک
تنک^ء دزانج بُریں دلمے ات که او دا چاہ^ء ہو ٹل، حمام، پل بہا کنو کانی جاہ ڈک^ڻ ماں
ڈک^ڻ ات آنت۔ دکانانی سر^ء کسان کسان نیں کوئی ات آنت که آہانی در گیگ^ء بالکونی
تسلکین ات آنت۔ سر جمیں بازار چہ نیم روچ^ء واب^ء پاد آگئی آت۔ دانکہ دمانے^ء رند
رنگاں مینٹنگیں بیگاہے^ء وش اتک^ء سماڑی بہ بیت۔

دروازگ^ء چج بوگ^ء ات آنت۔ دمک^ء کشک^ء راه آپ جنگ بوگ^ء
آت۔ ہو ٹلانی کر سی^ء ٹیبل گیگ^ء گور کنگ بوگ^ء ات آنت۔ پلانی بہا کنوک پلاں
سینگارگ^ء ات آنت۔ بازاری جنک در یگانی دپ^ء او شتاتگ^ء دمک^ء گریہہ کشک^ء
ات آنت۔ نڑیک^ء یک نو کیں ناچو نیں جنکے گڑیوگ^ء ات آئی^ء چار^ء گیدار کنوک
آئی^ء سرپد کنگ^ء ات که آوتی گشک بو گیں پت^ء بے حال بہ بیت، دلگوش^ء وتی
کار^ء دندہ^ء نیمگاہے دنت۔

دُور دل^ء چیر^ء سر کنو کیں سوتی^ء توار آیگ^ء ات که آپ بیگاہ^ء مجلسانی
ہاترا د^ء بند دیگ^ء بوگ^ء ات۔ دمک^ء گنڈ^ء لہتے مردم مڑ اتگ آت۔ آیکے دومی
سر اکر سی جنگ^ء بو ٹل دور دیگ^ء ات آنت۔

میت ء کے پسند، یک بازاری جنکے بناویہ کہ سک شررنگ ء ڈولدار ات سمپھیتگ ء گوں زندیں چھاں جھل دمک ء چارگ ء ات۔

"پیٹ انت چشیں مردم ء" شیخ عبد الرہب ء مورک مجینت انت ء گوشت۔ "حدا ایشاں غرق ہم نہ کنت۔" شیخ چ دریگ ء دپ ء دور آیگی ات کہ بناویہ ء شیخ ء نیمگا چارات ء دل کشیں بچکندے پہ آئی ء شانک دات۔

"لاحوال ولا قوۃ" شیخ گوں لپر زگی پد کنز ات۔ جنک ء چشیں مزن مری ء پاداں آئی ء ہمراہی یلہ دات، آ دیوال ء تکہ بوت ء دل ء دزیگ چیر ء سر بوت انت۔

دو می روچ ء شیخ دل ء پدا سکین دات کہ دریگ ء نیمگا بہ روت۔ آئی ء زرد ء آیر جت ء ملامت کت بلے زرد ء توار گلگییر کت ء گوشت۔

"ہما کار حراب انت کہ مردم ء نیت حراب بہ بیت، منی نیت و حراب نہ انت۔" آئی ء حیال کت ء دریگ ء دپ ء اتنک ء اوشتات۔ وقی شان ء شرف ء بر جاہ دارگ ء ہاترا آئی ء اینگو آنگو چارات ء دمک ء سر جمیں چمشاںکے دات۔ ناگہاں آئی ء دیست کہ بناویہ وقی او تاک ء دپ ء اوشتاتگ۔ بناویہ ء شیخ دیست گلڈا سر پد بوت ء پہ آئی ء بچکندے نذر کت۔ آئی ء زانت تیر ٹپ ء لگیتگ۔

گوشنگیں روچ ء آئی ء شیخ ء سرا بڑگ بوت۔ دل ء حیال ئے کت۔ "آہ! بے چار گیں ملا، ایشی ء سینگ ء ہم دلے دزیگ ء انت۔، بائند انت آئی ء دل ء وش کنگ ء نیکی ئے کنگ بہ بیت۔" آئی ء حیال کت ء نر میں بچکندگے پہ سو گات ء شیخ ء نیمگا چغل دات۔ شیخ گشٹے کیکے ء تزندیں تیلا کنے دات۔ آئی ء سر ء ہوش گشت ء آبن ء کپت۔ "استغفر اللہ" وانگ ء لگ ات۔ آئی ء یک تسبیحے ونت ء وقی دل دم کت۔ "اپکو، اے مگاریں جنین، ذلیحہ ء وڑا کن انت۔"

یک ۽ دورنداء پدا انچش بوت۔ بناویه ۽ بچنداں۔ بدنا ۽ بزاہ ۽ جلوہ پیش داشت آنت۔ شخ دل ۽ وش ۽ دپ ۽ "کھر کپتگیں جنین" گوشت دریگ یلہ دات۔

یک آدینگے ۽ سہب ۽ سرا سرجمیں بازار انسرتگ ۽ واپ آت۔ بناویه ۽ واپ ۽ بست گرت۔ دیست ۽ کہ شخ دریگ ۽ دپ ۽ اوشاٹگ۔ حدا بزانٹ بناویه ۽ دل ۽ پھے ہل کت۔ رُوت رُوت وت ۽ گیشینت ۽ شخ ۽ اوتاک ۽ شت۔

"یا شخ! منی سر درد آنت۔ دم ۽ پیدا کاں۔" آئی ۽ گپ ۽ اش کنگ ۽ گوں شخ ۽ سرجمیں بالاداء وز ہے چیر کپت۔

"یا اللہ! اے کھر کپتگیں جنین پر چا منی کوشارینگ ۽ سر گپتگ بلے دومی نیمگا آو کیں وشیانی ساہت آئی ۽ دل چبلوکی جنگ ۽ ات۔ آئی ۽ چم اوتاک ۽ دروازگ ۽ سک ۽ ات آنت بلے بناویه نیاتک۔ پر چا کہ پدانکاں ایر آیگ ۽ رند آئی ۽ چم دلّار شلدام ۽ کپتگ ات آنت۔ پکمیثکہ شخ ۽ شان ۽ شرف ۽ حیال داشت ۽ وقی دیم ۽ رو ۽ پچیں دروازگے ۽ پُترت کہ حسن نامیں بے روز گاریں ورنا یگ آت۔

وہدے داں دیراں بناویه نیاتک گڈا شخ ۽ حدا شنگر گپت ۽ گوشت۔" یا پروردگار، تئی لکھ م منت کہ تو من ۽ چ اے بازاری جنین ۽ شر ۽ دور داشت۔"

وہدے دومی سہب ۽ بناویه انگہ شخ ۽ اوتاک ۽ سر بوت گڈا شخ ۽ چو الکاپیں مہمان جل ۽ وقی مہمان بیا ۽ مند کت۔ شخ ۽ بیسہ دات کہ اگاں کے آئی ۽ گورا سوال ۽ بیت گڈا ہور کیں دست ۽ واترنہ بیت۔ گوں بناویه ۽ گند ۽ نند ۽ رند شخ ۽ دل وش کت کہ نوں مدام گند ۽ نند بیت بلے پدانویه ۽ آپوچیں مزوادا کے ۽ مال ہمنہ کت۔

دومی نیمگا شخ عبد الرہب ۽ دل انگراں روک ات۔ آئی ۽ اوپار کت نہ کت گڈا یک گوربا مئے آئی ۽ وت ۽ شرری ۽ سرا کمبلے مانپوشت ۽ بناویه ۽ کوٹی ۽ شت۔ بناویه ایوکا وپتگ ۽ گزان واپ ات۔ آئی ۽ شپ ۽ پوشک گورا ات آنت۔ چادر

کپتگ ات۔ شیخ آئی ء پلنگ ء پادین ء نشت۔ اول ء نرم نرم ء دست لگاشت پدا آ
امبازان زُرت۔ بناویہ گڈات ء گوں تزندیں کو کارے ء چست بوت۔ شیخ عبدالربہ
ء ہوش ء کارکت کہ آچو نیں گنوکی ئے کنگ ء انت۔ تچانی ء پدانکانی سرادر جنان
وئی او تاک ء سربوت۔ بحث ء یاری کت کہ کسی چم آئی ء نہ کپت انت۔

دل ء تھا ترس ء گاراٹ کہ چو مہ بیت بناویہ یئے حال مہ دنت۔ پداوت
وٹ ء تسللا دات۔ "اگاں اے بازاری جنین حال ہم پہ دنت آئی ء گپاں کئے باور
کنت۔ نیکیں مردمانی سر امدام اے بہتام جن انت۔"
چہ بناویہ ء کو کاراں دُڑستیں بازار جاہ سُررات۔ دلار شلدام ہما دمان ء سربوت۔
آئی ء چہ بناویہ ء جست کت کئے ات؟

"دُڑے ات"

"ہو، ہاں، من شرزاں، دز کئے انت،" چہ پدانکاں ایر کپاں بوت۔

یک روپے مذہبی معاملہ ہانی انسپکٹر جزل ء شیخ عبدالربہ فون کت ء کلڈن
کت کہ زُوت وٹ ء کارگس ء سربہ کنت۔ بُن اصل ء دُڑستیں امامانی دیوانے برجم
دارگ بوئنگ ء ات۔ شہر ء ہمک روپی جاورانی سبب ء اے نوکیں گپے نہ ات۔ بلے
شیخ ء پیشک ء پیشی تک انت کہ باریں اے دیوان چیالوٹائینگ بوتگ۔ انسپکٹر جزل
پُرے پُریں مردے ات کہ سک گروناک ات۔ آئی ء نزیکیں سیادے شاہی سرکارء
مز نیں الگ ہے ء سرء ات ء وئی زوراکی، بدی ء بے رہندی ء سبب ء نام ء دپ ات،
آئی ء دل ء وزیری ء بدل کنگ اپنچکیں کارے ات۔ ہما جاہ ء آئی ء دست رست،
آئی ء وئی ڈنگ جت۔ ہر ادارہ تباہ کلتگ ات۔ پکشکہ انسپکٹر جزل ہم پونزء پونزءات۔
آئی ء تزندیں تب ء سبب ء مدرسہ ء امام آئی ء دست ء چیرء نزء اتگ ات انت۔

مہلوک ء دل ء ہم آہانی شرف ہلاس بوتگ ات۔ امام آئی ء اگدہ ء سرا بوہنگ
ء سبب ء دل ترک ء بے وس ات انت۔

امام عبد الرہب ء حداء نام گپت، دیوان ء بہر زورگ ء ہاترا گیش ۳ ات۔
نوکیں شالے پوش ات ء سر ء پہنگیگ پاگ بست ء دیوان ء بہر زورگ ء رہادگ
بوت۔ انسپکٹر جزل ء کارگس ء دیم ء دُرستین امام اوشاٹنگ ء گوں یکے دوی ء سک
سک ء ہلوت ء ات انت کہ اے دیوان ء مول ء مراد چی انت۔ انسپکٹر جزل ء
کارگس ء دروازگ چیج بوت ء دُرست یکپارگی تھا پترت انت۔ باز ینے ء آئی ء تو سیپ
ء ستاکت بلے آئی ء مج اتگیں مور کانی کر چک کمنہ بوت انت۔

ڈرستاں پیسر آئی ء امامانی اڑ ء جنجوال گوش داشت انت، پدا گوں وقی زندیں
ٹیکاں یک یک ء چار ات انت۔ آہانی ستاء تو سیپ ء منٹ گپت ء امیت درشان کت
کہ آہانی سرا ہرج ڈیہے دیگ بوتگ آگوں سر جھی ء پیلو کنگ بنت ء آئی ء لوٹ ء
واہ گانی سر جم ء کنگ ء ہچ وڑیں نیزوری نہ بیت۔ آئی ء وقی پُشتی نیمگا دیوال ء لگ
ا تگیں عکس ء نیمگا دست شہار دات ء دڑا کینت۔ "اے واجہ کار ء شاہی کھول ء نیمگا
ہما ڈبہ ء فیہ واری مئے سرا دیگ بوتگ انت۔ آہانی سرا جوانیں وڑے کار
گرگ ء ہاترا اے دیوان لوٹا ہنگ بوتگ۔"

بازیں اماماں آئی ء جبر و ش نہ بوت انت بلے بے دزرس ات انت۔ بے
ترک ء توار ء آئی ء گپاں گوش دارگ ء ات انت۔ "شے ء اے مرد ء نیام ء ہمکمیں
سیادی ئے ہست، بائند انت کہ شئے دلاں ایشی ء وفاداری چو کوہ ء مک بہ بیت۔
ناشر انی نشاندہی کنگ شئے مستریں ڈبہ انت۔ آہانی رو تگاں ولگونج بہ کن ات کہ
ملک ء امن ء ایمنی ء جاوراں نہ گیگ کنگ ء سر ء شاہ کشگ ء انت۔ مدام ملک ء
واجہ ء ہمکو پگ بہ بیت۔"

آئیء تو گشتانک در اج کش کت۔ آهانی دلء حالاں زانگء و استہ آهانی
کرچکیں پیشیانیاں وانان بوت بلے دیوان حاموش آت۔ گڈ سرا چرپ دپء
چالا کیں ملائے پادا تکء آئیء گپ ساڑا ات آنت۔

انسپکٹر جزلء کہ دیوانء مولء مراد گوشت انت گڈا شخ عبد الرہب ایمن
بوت کہ دیوان ملہانی کردء کارانی بابتء جستء پرسء و استہ نہ بوتگ، بس
سر کارء گپاں پہ مہلوکء سر کنگء ہاترا بوتگ۔ شخء دلء اتک اگاں ہنی یک
مجاہدے پاد بیتء ملہانی پگارء گیش کنگء لوتء دیما بیاریت گڈا چدء وش تریں
گپ نہ بیت۔ بلے ہمی گپء مارشتء آئیء دل پدرد کت کہ نوں آدینگ
ء وعظء تھا آئیء دپء چہ ہما گپاں کشاہینگ بنت کہ آئیء دل آهانی منگء راضی نہ
انت۔ اے وڑیں گپاں مہلوک دشتمی آت۔

دیوانء ہلاس بوگء پد، بس لہتے ملہاں اے جبراير جت کہ آهانی تھا شخ
عبد الرہب ہم ہوار ات۔ شخ میتگء دمکء سر بوت گڈا دلار شدامء دیوانے او
داتگ ات۔ دیوانء آلبزء لیتار آت کہ بناویہ کنگھء یلہ چیں ورنا حسنء
عشقء کپتگ۔ "پدا زہرء زہر دست ٹیبلء سراجتء گوشت کہ بناویہ مپتء
آئیء کر روت۔ باند انت کہ اے کسہء ہلاس کنگء گام تج زورگ بہ بیت۔"

دیوانء رند جنک و تی پند ولانی پر کنگء یک یک بوت انت۔

چہل بیگاہء وہدء مغربء نمازء پد شخ عبد الرہبء مدرسہء زمانگء دو
سگت امام خالدء امام مبارک آئیء گورا اتک انتء حال اش دات کہ سر کارء
پرمانء نہ منگء سببء بازیں مللاچہ کارء کنگ بوتگ آنت۔

امامء زہرء زہر گوشت "عبادت جاہ پرے و استہ جوڑ نہ بوتگ انت کہ
آهانی تھا سیاستء بدیں کارہوار گیجگ بہ بیت گوں مہلوکء ظلمء زورا کی بہ بیت۔"

شیخ عبد الرہبہ پر بے تبی گوشت: "گذرا تئی حیال پی انت ماوت، شد، به کشیں۔" آہانی نیام، گرمیں بحث، تزان بو نگ، ات۔

شیخ، دلیل محاکم نہ ات انت کہ آہاں دل جمیں وڑ پے ایمن کت بہ کنت، پمشکہ جبر، سرتاپ دات، "شرس شمے دلیل شر انت بلے یک ما نیشیتگیں جیڑ ہے، ایشی، بابت، دومی، جبر سر جمی، رد گوشتگ بوت نہ کنت۔"

امام مبارک، گوں جوش، گوشت۔ "آگپ، کہ تو کتنے ناحق انت، ماے ڈول، امر بالمعروف و نہی عن المنکر، راہ، در بین"

اے راستیں جبر چو تیر، آئی، دل، سمبگ، ات انت، دومی نیمگا و تی زرد، لگتمال کنگ، کارکنگ په ملا مبارک، ووت، کارچ جنگ، وڑا ات۔

"بلے ما به چاریں کہ اللہ، پرمان پی انت"

"اللہ، حکم ہمیش انت کہ رسول، بہ من، و تی حاکم، گپاں بہ زور" مبارک، زہر، زہر گوشت۔

"تئی دل، قرآن، ہے وڑیں حاکمانی بابت، گوشتگ"

"اے گپ، دل کن ات" عبد الرہبہ پر شزاریگی گوشت۔ "من، بس ہے بہ گوشت، شما و تی آدینگ، روچ، وعظ، سر کار، کڈن کتگیں گپانی ردو، وعظ، گپ، تزان کن ات اگاں اتاں؟"

مبارک، شیخ، جبر مان نیا ورت، دوئیں زہر، زہر پاد اتک، شست انت۔ شیخ ہم و تی دل، آہانی سر انزندگ، لگا۔

شپ، مان شانگ، گوں بازار، حسن، بناویہ، مجلس سٹہہ ات۔ نیام، گیس، قندیل روک بوت انت۔ مہلوک کر سیانی سر انشتگ، بناویہ گوں و تی دلبیریں بالاد، آہانی دیم، ناج، ات۔ آئی، تنکیں گلد گورا ات۔ پلانی دستونک دست، ات

آنت کہ آہانی و شبوتالاں ات۔ مہلوک مست ۽ مُلّارات بلے دلار شلدام ۽ شیواریں کارندہ ہمک گُنڈء اوشتاتگ ات آنت ۽ آئی ۽ جند انچیں جا ہے اوشتاتگ ات کہ مز نیں دروازگ اندیم مہ بیت۔

حسن دیوان ۽ اتک۔ آئی ۽ گزان نہاد ۽ ساپیں پوشک گورا ات۔ مُود رستگ ات آنت۔ اوشتات ۽ وقت دلبریں دوست ۽ چارگ ۽ لگت۔ پدا بناویہ ۽ آگوں دلکشیں نگاہے چارات ۽ گوں دلکشیں اشارہ ہی ۽ لگگ کت کہ پر چادری کتگ۔ پدانچ کنان انچونزیک ۽ اتک گشٹے دیوان ۽ میر حسن ات۔ اے ندارگ ۽ شلدام ۽ دل چلگردی اشکراں چگل دات۔ آئی ۽ دپ چوٹ کت ۽ زہر ۽ زہر شیزار ات۔ گوں آئی ۽ شیزارگ ۽ توار ۽ آئی ۽ دو کارندہ دوت ماں دوت چپس گپت آنت۔ ڈاہ ۽ شور مج ات۔ کرسی جنوکائی بوت۔ یکے دیوان ۽ قندیل ۽ لگتے جت۔ دیوان تھار بوت۔ بس ٹوکا ٹاک ۽ مردمانی جاک ۽ سلووات ۽ توار ات۔ ہے جاک ۽ سلوواتانی تھا زالبو لے دلبریں چیہاں ۽ یک مردینے ۽ درد گیلیں پریاتے ۽ تھاری ۽ دل تل دات۔ وہدے دُرست یک یک بوت انت گڈا او دا تھنا حسن ۽ بناویہ ۽ حون ۽ حون ریچیں جوں کپتگ ات آنت۔

دومی روچ آدینگ ات۔ آدینگ ۽ روچ ۽ مہلوک مز نیں کسا سے ۽ نماز ۽ واڑ ۽ گوش دارگ ۽ شیخ عبدالربہ ۽ مسیت ۽ اتک۔ شیخ کہ واڑ کنگ ۽ واسٹہ اوشتات گڈا آئی ۽ گپ ۽ تزانانی سر حال ملکی سیاست ات۔ مردم حیران بوت انت ۽ آہانی تب ۽ شیخ ۽ گپ نہ کپت۔ شیخ ۽ ملک ۽ حاکمانی ستا ۽ تو سیپ کت ۽ حاکمانی دیما پاد اتگلیں آشوبیاں ایر جنگ ۽ ات۔ مسیت ۽ تھا سک شک ۽ ہلوت بندات بوت انت۔ لہتے مردم پاد اتک ۽ شیخ ۽ گپانی ایر جنگ ۽ لگات۔ مسیت ۽ ڈاہ ۽ شور و دی بوت بلے پولیس ۽ سادگ پوشیں کارندہاں غمگلیں جاور گر ۽ دار کت انت۔ لہتے مردم دز گیر

کنگ بوت۔ لہتے ۽ میست ۽ ڏون جاک ۽ زہر شانی کت ۽ سر کار ۽ حلاپ ۽ نعره ۽ او گام جت۔ شخ ۽ چار ات کہ کار حراب بوت انت گڈا زوت زوت ۽ وقت بیان ہلاس کت ۽ نماز ۽ او شتات۔ پشت پکتگیں مردم بے وسی ۽ لا چاری ۽ آئی ۽ پشت ۽ نماز ۽ او شتات انت بلے سک دلپ دردات انت۔

ہے وہد ۽ نماز بو گک ۽ ات، دمک ۽ یک او تا کے ۽ شمرہ گوں نو کیں گراؤ کے ۽ شتگ ات۔

مرد شراب ۽ نشہ ۽ مست ۽ گمسار ات۔ وقتی مود ۽ بر ابر کنگ ۽ رند، وہدے شمرہ ۽ امباز اس زورگ ۽ ہاترا آئی ۽ نیمگا کنزات، ہے وہد ۽ شخ ۽ قرآن وائگ ۽ توار آئی ۽ گوشان کپت۔ آئی ۽ ملار پُرشت ۽ ووت ۽ چہ شمرہ ۽ دُور داشت ٿرندات۔ "ادا کدی میست ۽ جا گاہ انت؟ د گہ جا گاہ زاناں نہ پیتگ؟"

"اے جا گاہ بہ بیت اگاہ د گہ جا گہ، شر ۽ گندک ۽ معنا یک انت" شمرہ ۽ چہ آئی ۽ وردن ۽ کے دپ ۽ چندات ۽ گوشت۔ گراؤ ۽ شراب ۽ د گہ دو گٹ گپت، شمرہ روک روک ۽ چار ات ۽ گوشت۔

"او جنین! ترا چہ خداونہ ترسیت"

"خدا مارا ڏرستاں پہل بہ کنت" آئی ۽ "مارا" کے دراج گش کت ۽ گوشت۔ مردین کندگ ۽ لگ ات۔ شيخ عبدالربہ ڏعالو گک ۽ ات۔ آئی ۽ دلگوش گوش داشت انت ۽ پہ تشن گوشت: "منافق ۽ گوش دار پچے گوشگ ۽ انت" آئی ۽ چم دیوال ۽ دیم ۽ جتگیں عکس ۽ کپت انت۔ مصر ۽ راجد وستین رہشون سعد ز غلوں ۽ عکس ات۔ آئی ۽ عکس ۽ نیمگا دست ڦال کت انت ۽ گوشت:

"تو اے مرد ۽ پچاہ کارئ"

"ہو، ایش ۽ کئنے نہ زانت"

آئی ۽ شراب ۽ گلڈی تزمپ ہم ایرنگ ات " ہو، ثمرہ، تو ہم راج دوستے "

" من ۽ اے ملائے سراسک زہر کیت، بچار چون گوں لہتے لبزاں ونی بحث ۽ نصیب ۽ بدل کنگ ۽ انت۔ ماپ دوکلدار ۽ سر جمیں بدنا ۽ ہیداں جانشود بئیں "

" اے ہما مردم انت کہ ونی دل ۽ عزت اش ہلاں انت بلے گواچنی آہانی قد ڇه بازار ۽ اے دگہ مر دماں بُرزنه انت، بلے کئے جربہ کنت، ہر کس سر پدا انت بناویہ ۽ کئے ۽ گُشت ۽ گارکت، بلے ہر کس ۽ ونی دپ دو تگ "

" ہو، بڑیں بناویہ، کئے ۽ گُشت؟ "

" ہے شو میں شلدام ۽ خدا ایش ۽ گار ۽ گسار بہ کنت "۔

" راست انت ٿئی، اے مرد مے نہ انت، رستزیں ہو کے، ہما مردم ۽ کہ آئی ۽ گپ نہ گپت، آئی ۽ کُشیت ۽ گار کنت۔ شُگر انت کہ سرز میں ۽ دگہ اے وڑیں گنہ گار نیست "۔

" تو حبر کنگ ۽ وہ ۽ زوال کنگ ۽ " آئی ۽ بد بُرت۔ ثمرہ ہما دمان ۽ گراؤ ۽ امبازاں نُزاتک ۽ گراؤ ۽ آبانگراں زُرت۔

شیخ عبد الرحمٰن جمعه ۽ وعظے و نیل ۽ بابت ۽ مذہبی امور ۽ وزارت ۽ رائیک انچیں کا گدے نبشنۃ کت کہ ماں آئی ۽ ونی وفاداری ۽ درشان کنگ ۽ ہوار ونی زند ۽ پھر بیزگ ۽ لوٹ کت کہ آئی ۽ چہ سر کار ۽ نیمگاہم بخشش ۽ شرف دیگ بہ بیت۔ پدا رو تاک ۽ تھا اے حال شنگ کنا یئینت ۽ ہے بٹاک جت کہ اگاں یاگی دز گیر کنگ مہ بو تین انت گلڈاپے آئی ۽ زندگی حرام ات۔

اے دُرستیں چست ء ایرء مول ء مراد ہمیش ات کہ آ دیروئی ء واہگ
دار ات۔ عصرء وہ گوست بلے درس ء کس گوش دارگ ء نیاںک۔ شخ مسیتء
دپ ء اوشتات دمک ء چارگ ء لگ ات۔ آئی ء چم پہ کماش حسینء کپت انت۔
آئی ء گوانک جت "کماش حسین" آئی ء چک تریخت ء پدازہ زہر دیم آنگوکت۔
شخ پشلی ء پوڑے بوت ء آپ ء کپت۔ دل ء تہاشر مندگ بوت کہ آ پرچا گوانک
جت۔ دل ء نژند ان بدء رد کنان ء مسیت ء پُرتت۔

مسیتء بانگ دیوک پہ فجرء بانگ ء مینارء سرا اوشتاتگ ات کہ انگتہ
تھاریء ات۔ ماہء روٹنائی شنگ ات۔ انچو کہ آئی ء "اللہ اکبر" ء توار بُرز کت کہ
بینا کیں سائز انی توار بوتک انت۔ آئی ء دل ء تہا دعا لوٹ ات ء سائز ان ء بند
بوگنگ ء ودارء لگ ات۔

ہماروچء کہ اٹلیء نیمگا ہمپتیں فونء حلاپ ء جنگ ء جار جنگ بوتگ
ات۔ شپ ء سائز الماجنگ بوتگ ء مہلوک شیوار کنگ بوتگ ات "اللہ اکبر، اللہ
اکبر" آئی ء توارء تہا عجیبیں سوزے مان ات۔ اناگہ ترندیں تزاکے ء توار بوت۔ آ
وتی جاہء خشک ء حیران بوت۔ دور تھاریء سُہر سُہریں روٹنائی شنگ بوت انت۔
آئی ء پہ ترس ء لرز دروازگ چج کت۔ لرزانء دڑھان چہ پدانکاں ایر کپت۔
مسیتء توک ء تھاری ات۔ ہالء تہا امام ء کارندہ ووت ماں ووت سُک سُک ء
ہلوت ء ات انت۔

" واجہان! کار حراب بوتگ انت " آئی ء توار لرزگ ء ات۔ " زوت
چیزے کنگ لوٹیت "

"ہو، زمین ۽ چیر جاہ سک دور انت" امام ۽ بڑگ ٻپسہ دات۔
مہلوک ہمانیگاڙ مب ات۔ مسیت ۽ چیر بوگ ڏرستاں شر تر آت۔ آیک کنڈے ۽
نشت۔ ڏن ۽ مہلوک ۽ چچ ۽ تاک، جاک ۽ سلو اتائی ۽ در گیگ ۽ درواز گانی چچ ۽ بند
بوگ ۽ توار آیگ ۽ ات انت۔ پدا یک تزاکے ۽ توار بوت۔ ڏرست ترس ۽ نیم ۽ گار
ات انت۔ مسیت ۽ کارندہ ۽ گوشت "واجه! منی لوگ کلندک ایت۔ منی زگ ہمودا
انت۔"

"وٽی سٽک ۽ گوں خدا ۽ بند ۽ اے وہ ۽ در میا" امام ۽ په لپر زگی ڏرا یئن۔
مہلوک ۽ رُ مبے مسیت ۽ پُترت۔ وٽ ماں وٽ گو شگ ۽ ات انت" اے جاگ
ڏرستاں شر تر انت"

"مر و پچی کار سک حراب انت" یکے ۽ توار شخ ۽ گوشان کپت۔ آگھر
ات۔ اے ہے شومیں شد ام ۽ توار آت۔ دگ ۽ شوم تریں مردم ۽۔ بخت ۽ کپگ
ہمیش انت کہ اے شوم ادا ات گل۔ دگہ گپڑے مردم پُترت آہانی تھا لہتے جنیں
آدمی توار ات انت۔ یک جتنی ۽ چڑکہ بوت۔

"نوں شراب ۽ اثر کم بو گک"

شخ ۽ اوپار ڦدح کئیل بوت۔ چہ وٽی جاہ ۽ چست بوت۔ "در ات چہ ادا،
شوماں، بے شرماں، خدا ۽ لوگ ۽ پلیت مه کن ات۔ برو ات، شماراحدا به بارت۔"
یک مردم ۽ گوشت! یا شخ دپ ۽ بند کن وٽی" لہتے مردم ۽ کہا جت ۽ کند ات۔
ہے وہ ڊیک دگہ بینا کیں تزاکے ۽ توار بوت۔ مسیت ۽ مہلوک ۽ زار ۽ پریات
چست بوت انت" یا اللہ رحم"

امام ۽ ترسے چیر کپتگ ات۔ آپا نہر ڏگ ۽ لگ ات، گشے آب مباں گر ۽
نہر دیگ ۽ ات بلے آمر دماں گو شگ ۽ ات۔

"یک کر بیت پلیتاں، حُدایہ لوگءِ مہ گہمین اے"

"شیخ! ترا لجھے کنت چشیں گپ جنے" بازاری جنینے گوشت۔

"برو غرق بو، یک جہانی نکیں جنین، حد اترا گاربہ کنت"۔

"اے حُدایہ لوگ انت، تئی نہ انت" جنینے گوشت۔ پدا تھاری اے

شندامء تو راتک۔" اڑے شیخ تو بس کنے اگاں اماں"

ڈرستیں مردم شیخءِ ملامت کنگءِ لگ ات انت۔ جنین ہم آئی اے

ڈوبارگءِ ات انت۔ مسیتءِ بانگ دیوکءِ گوں آئی اے گوشت کہ بیچ مہ گوشیت۔

شیخ عبدالربہءِ گوں گزیوگی چمے گوشت: "تو اے جبرءِ وش نے مسیتءِ اے شوم

روج بہ نند انت"

"إشاں دگه راهءِ در نیست، پچ بہ کن انت" بانگ دیوکءِ مہلوکءِ

نیمگا جبرکت "تو گندئ کہ میتگءِ لوگ کوہنءِ کچا انت۔ بمبانی تو ارءِ کپت ہم کن انت"

شیخءِ زہرءِ زہر پسہ دات۔" منی دل بیچ وڑانہ سگیت کہ اے ڈرستیں شوم

ادا بہ نند انت۔ حُدایہ الٰمایک سببےءِ اے شومءِ شانزدہ ادا آور گنگءِ سیکجاہ کتگ

انت"۔

نزیکءِ بمبءِ ترندیں تو رے بوت۔ ڈرستیں مردمانی دلانی دزیگ

گیش بوت انت۔ مز نیں روڑنائیءِ ڈرستانی دیم ترپ ات انت کہ آہانی پریشانی پدر را ات انت۔

آزمانءِ دیما بالی گر اباني گڑو مبوکیں تو رات۔ مسیتءِ زالبولانی زارءِ

پریات شنگ بوت انت، عبدالربہءِ کوکار ہم در اتک انت۔ آچو گنو کانی وڑا مسیتءِ

مز نیں دروازگءِ نیمگا تچان بوت۔ مسیتءِ کارندہاں آدارگءِ جہد کت بلے

دارگ نه بوت "حدا بُردوال بیا ات گوں منء، دیر مه کن ات" گوں اے
گپء دمکء دڙاچيء تچان بوت۔ گوں لرزو کیں گالوارء آئی زبانء چه درآيو کیں
اے گپء دُرستاں اش کتگ ات۔ "لازم یک حبرے ہست که حداء دُرستیں شوم ادا
آور گتگء پنج کتگ آنت۔" داں پنج منٹء بمبانی تواراں چوبیٰ جمبرانی گزندال آهانی
سر اگزندات۔ چار بمبء تھائیکے نزیکء کپگء تواري بوت۔

دہ پانزده منٹء رند شہرء ہمک گُندء تھاریء مانشانت۔ گر اباني ارشء
ہلاس بو گء سارنء توارشنگ بوت۔ تھاریء دنڑء دوتانی تھا سہبء اسپیتی درا
بوت۔ سہبء مجیں روژنائیء مسیتء چہ کے پسند بھابد نیں جنکانی دمکء نیامء شیخ
عبدالربہء لاش کپتگ ات۔
آئیء بدن بمبان چنڈ چنڈ کتگ آت۔

مداری ارودبرت

"نی تو مزن ئے، کاراں بہ کن گوں" منی ماتء گوشت ئے دست پندولاء برت۔ "اے زرزاں (پیاستر) بزیر۔ برو لو بیا گر ئے بیا۔ راہ ئے په دلکوش برو، لیب کنان مہبی ئے دگ ئے گاڑیاں، بچار گوں"

من رو دزرت۔ کوش پادء کت آنت۔ سوتے گوشاں در کپتاں۔ لو بیاء دکان ئے دپ ئے پچی آت۔ من ودار کت۔ منی بار یگ اتک ئے سنگ مرمر، جوڑ بو ٹکیں کاؤ نظر، دیمار ستاں۔

"واجہ! منایک زرے، لو بیا به دئے" من کو کار کت ئے گوشت۔

"بس لو بیا؟" دکاندار، بے تبی ئے گوشت۔ "گوں تیل ئے؟ رو گن ئے؟" من زانت نہ کت پچ بہ گوشائ۔ آئی ئے ہما بے تبی ئے گوشت۔ "راہ ئے میل دئے" من یک کر، بوتاں۔ بیزار بیزار، گوں دلپڑو شی ئے لوگ ئے اتکاں۔

"ہور کیں رو دگون انت، چلنڈ ان، پیدا کئے!" ماتء من، ہمک دات۔ "پچ بوگ... زرگار کلگ انٹ؟... اگاں لو بیارا، هر ٹکاں؟... نپٹ؟" "بس لو بیا؟ گوں تیل ئے؟ گوں رو گن ئے؟ چو تو من، نہ گوشتگ چیا؟" من زہر گپتاں۔

"شریں ربو دگی، تو، ہمک سُہب تو پچ ورئے؟"

"من نہ زاناں"

"اللہ دوت رحم بہ کنت، برو بہ گوش، لو بیاء دانگ گوں تیل ء بہ دئے"
 من پدا د کان ء شتاں۔ "واجہ از ڙے ء لو بیا، گوں تیل ء بہ دئے۔"
 د کان دارء گوں مجھ اتگیں روئے ء جست گت۔ "السی تیل، سبزی ء تیل
 اگاں زیتون ء تیل؟" من پدا پر زگ بوت ء پچ پسہ دات نہ کت۔
 "یک کرے بی، د گراں جا گہ بہ دئے" آئی ء بد بر ت۔
 من زہر، منش، هن ش کنان مات، گورا شتاں۔ آئی ء گوں اجھی جست
 کت۔ "تو پدا حشکیں د ستاں پیدا کئے، تیل ء لو بیا پچ گون نیست"
 "السی تیل، سبزی ء تیل، زیتون ء تیل؟ تو منا پر چانہ گوشنگ ات" من
 زہر، زہر گوشت۔

"یاد د اپاک، لو بیاء تیل، بزاں السی تیل"
 "من چوں بہ زانتیں"

"تو و سر نائے ئے، د کان دارء عقل، هم گر کتگ، آئی ء بہ گوش لو بیا گوں
 السی تیل، من یک رندے پدا اشتاپی، درا تکاں۔ انگتہ شری، سرا د کان، نہ رستگ
 اتاتاں کہ توارجت۔ "واجہ! لو بیا، گوں السی تیل،"
 "ز ڙاں ٹیبل، سرا ایر کن" آئی، چیز رو د، مان کت انت۔
 من دست کیسگ، بہ بر ت، داں ز ڙے جا گہ انت۔ من گشا د گشا د، اینگو آنگو
 دست جت۔ کیسگ لیٹینت، چار ات بلے ز ڙ بیگواه ات۔ د کان دارء، ہور کیں رو د
 یک کرے، کنزینت، گوشنگ۔ "تو ز ڙ گار کتگ..... سکیں بے سد، تو"
 "من و گار نہ کتگ" من پادانی چیر، اینگو آنگو چار ات۔ "منی کیسگ،
 بو تگ۔ باریں کجا بوت"

"شرسیں، شرسیں، یک کربی، دگر انی راہے یلہ کن من ۽ سر دردے داتگ تو" دکاندار ۽ من ۽ ہگل کت۔ من پدا ہور کیں رو دعماں ۽ دیما او شتاںگ اتنا۔

"اپو، زاناں تراہوش ۽ جندمان نیست؟"

"زڙ....."

"چے بوگک زڙء"

"منی کیسگ ۽ نہ انت"

"تو زر زر تگ ۽ شیرینی گپتگ؟"

"اٹاں، خدا به گیپت، من چچ نہ گپتگ"

"گڈا کجا شت"

"من نہ زاناں"

"ترا قرآن بہ گیپت کہ تو چچ بہانہ گپتگ؟"

"من سو گند انت"

"تئی کیسگ در تگ؟"

"اٹاں، نہ در تگ"

"بوت کنت، ہما اولی یادو می رند، تو دکاندار ۽ داتگ"

"بوت کنت"

"تو پکانہ ہے"

"من ۽ شد ۽ گپتگ"

مات ۽ یک دستے دومی دست ۽ جت، گشٹے منی گپ باور کتگ ات۔

"پرواه نیست،" آئی ۽ گوشت۔ "من تراد گہ زڙے دیاں، بلے ایشی ۽ چھ

تئی گلک ۽ کشناں، اگاں نی تو رو دھور ک ۽ حالیگ آورت گڈا اوتی بد ڏ پرے بند ۽ بیا"

من تامداریں ارزبندے، واہگ، اشتابی، چہ لوگ، دراتکاں۔
دُمک، گُنڈے، ہمودا کہ دکان آت۔ من زہگانی ٹولی نے دیست۔ گل، ہشاد کو کار،
سلوات، ات آنت۔ بے سمائی، منی گام ہمانگو چست بوت انت۔

"چہ دور، چاراں پھے بوگنگ، انت"

من نیام، شُشت، اوشتاتاں۔ مداری، چم من، سک ات آنت۔ اجنبیں
و شی، ہشاد مانی، من، گوں و ت بُرت۔ گشته من چہ و ت گار، بیگانگ بوتاں۔ من،
گشته دگہ بیچ کار نیست ات، کر گشک، ہیک، مار، سادا نی تماشہ، چارگ، دل گوش
بوتاں۔ تماشہ، رند مداری زر، لوٹک، چکران منی گورا اتک گلدا من مُنو مُونو کنان
پُشت، کنز اتال۔

"من، زر، گون نیست"

آئی، گوں تزندی، من، گپت۔ من مشکلے و ت، گیشینت، تیکاں۔ آئی،
پُشت، و ش کت تزندیں شہماتے۔ منی سرین گشته دو کپ بوت۔ بلے من گل اتال
کہ آئی، منی زر، بُرت انت، من پھے گل، ہشاد لو بیا، دکان، رستاں۔

"یک زر، لو بیا، اُسی تیل، گوں بے دے" من گوشت
دکاندار، دپ تیچات من، چارگ، ات۔ پکیشکہ من یک رندے پداوی
گپ آئی، گوشان جت۔

"تو من، رو دے دے، گلدا من ترا لو بیادیاں" دکاندار، زہر، زہر
گوشت۔ رو د! رو د کجا شست؟ تیچپ، وہ دے باریں من کجا چغل دا تگ ات؟ بوت کنت
مداری، پچ گپتگ؟

"تو بچا! سر، ہوش نے مر پھی؟"

من پدا حشکیں دستاں واتر بوتاں۔ گاریں رودءے شوہازءے اینگو آنگو چاراں۔
 مداری ء تماشءے جاھء کس نیست ات۔ من نزیک ء گورء دمکاں زُوت مداری پدا
 دیست، من مجھی ء کرء کشاں چکرات ء چاراں کت۔ مداری ء من ء دیست بیہارء
 دات ء گوشته：“زرہب دئے، اگال ناں بہ تج ء برو”
 ”منی رود!“ من گوں بے صبری ء کو کارگت۔
 ”چونیں رود، شیطان، برو آنگو“
 ”منی رود تو برتگ، بہ دئے ئے“
 ”ہماں گوبی من گوشائ، اگال نہ شت ئے ہنی تر امارانی دپ ء دیاں“
 من چہ مارانی ترس ء آئی ء چیر بوتاں۔ بے وسی ء پریشانی ء گریوگ ء لگ
 اتاں۔ رہگوڑیں مردے ء من ء گریوگ ء دیست جھست گت۔
 ”مداری ء منی رود برتگ“ من پسہ دات۔
 من وقی غم ء گار راھء روگ ء اتاں کہ منی گوشائ تو ارے کپت:
 ”بیا ء بچار!“
 من چکت جت ء چاراٹ۔ او دا کسانیں با سکوپے ایر آت۔ بازیں زمکنے
 آئی ء نیمگا تیمچے کنان ء کسانیں با نیمکوپ ء ٹنگ (peep holes) ء دیما قطارء
 او شتاٹگ ات۔ با سکوپ ء انتظام کارچے وقی دل ء عکساني ستاء ء تو سیپ کنگ ء ات۔
 ”بچار ات، بہادریں جنگول ء، دُرستاں شر رنگ تریں جنک زینت
 البنات ء۔“

من وقی گریوگ بے حال کت ء وقی حیالانی تھا با سکوپ ء ندار گاں
 چارگ ء لگ ات آنت۔ مداری ء رود دو نیناں فراموش بوتاں۔ من وقی دل داشت

نہ کت۔ زر باسکوپ والا دات۔ زہگانی رِدے یک جنکے، دیما اوشتاتاں کہ آدگری، دیما اوشتاتاں دلکشیں عکس منی چمانی دیم، جڑشک دیان ات آنت۔
وہدے من وقی دنیاء وائز کت۔ گڈا من، سما بوت کہ من وقی زر رود ہر
ڈکاں زبہر بوتگاں۔ مداری ہم گار، بیگواہ بوتگاں۔

زُوت و ت، من تاوان، حیالاں کش ات۔ باسکوپ، دیستگیں اسپ سوارانی عکس، عشق، با مردی، مز نیں کارانی حیالاں بیگواہ بوتاں۔ شد، حیال، ہم نہ اتاں۔ چہ ہما ترس، بیم، فراموش اتاں کہ آئی، سبب، لوگ، روگ، نہ اتاں۔
من لہتے گام پُشت، شتاں کہ ہمادیوال، تکہ بہ باں کہ یک زمانگ، حزانگ، اکیدمی، بنجاہی کارگس ات۔ پدا من سرجی، وقی حیالانی تھا بیگواہ بوتاں۔ داں دیراں من باسکوپ، چاریستگیں اسپ سوار، زینت البنات، پریگانی حیالاں گار بوتاں۔ وقی
حیالانی تھا من بُرزیں گالوار، گپ، اتاں۔ وقی زبان، چہ درآ، وکیں لبزانی حساب، وقی دستان سُرینگ، اتاں، وقی حیالانی تھا، من نیزہ پُشتنی نیمگا تیلانک دات،
گوشت: "بیا بہ زیر، اوپری منی دل، کش، عبہ بر" وقی حیالاں من اسپ سوار بوت، زینت البنات چست کت، اسپ سرا وقی پُشت، نادینت۔"

ہے وہدے یک توارے، من، پدریمنت۔ من جنکے دیست کہ تماشہ، چارگ، گون ات گوں۔ آئی، لیگاریں گد پوشیتگ، رنگی نیں سنگ، گب دستان آت۔ یک دستے، گوں وقی دزا جیں موداں لیب کنان، گوں دومی دستان s lady flees، سہر، اسپیتیں شیرینی، گوں بے مڑائی، چونگ، آت۔ منے نگاہاں ووت ماں ووت ڈوک وارت، من وقی دل آئی، دات۔

"بیا بہ نند، دم بہ کن" من آسلاما جت۔ آدپ، دل آت۔ من آئی، باسک گپت، کوہنیں دیوال، دروازگ، در کپت، پدا نکانی سرا نشیں کہ چیریں

جائے آت۔ پداںک ء بُرْزءِ پلیٹ فارم ء ہلاس بوتگ ات انت کہ آئی ء بُرْز نیلگیں
آzman ء ماطریانی بُرْزیں مینارہ درابوت انت۔

ما بے توارءِ نشیں۔ من آئی ء دست زور پر دات۔ دُرستیں گپ چے دل ء
شیگ ات انت، ابید چہ ہاما رشتاں کہ نوک، اجھی ء غباری ء تھا ات انت۔ من
آئی ء دیم تھیں تھیں ء گوں ووت تریک کت، آئی ء حاک ء لیگاریں مُودانی ابرمی و شبو بُو
چت۔ آئی ء دم کنگ ء وشبوء شیرینی ء بو ہوار آت۔ من آئی ء لُنٹ چک ات
انت۔ پہ دمانے آئی ء لُنٹ لرزات انت پدا شیرینی ء چونگ ء گسی بوت انت۔ کے
دیراں رند آپ پاد آیگ ء چست بوت۔ من گشادیگ ء آئی ء دست گپت۔

"بہ نند"

"من روائی" آئی ء گوشت۔

"کجا" من گوں ایشکی ء پرس ات۔

"دابہ امام علی ء نیمگا" آئی ء یک لوگے ء نیمگا دست شہار دات۔ آئی ء جہلی
منزل ء آسن کارے ء کسانیں دکانے ات۔

"اوڈاچے کنئے"

"آئی ء گوشان کہ زُوت مئے لوگ ء سربہ بیت"

"پر چا؟"

"منی مات وش نہ انت۔ لوگ ء چہ در داں نارگ ء انت۔ آئی ء من ء دیم
داتگ کہ دابہ امام علی ء بہ گوشان زُوت بیا"

"کلوہانی دیگ ء رند، تو پدا کائے" آئی ء پہ ہوء سر سرینت ء شت۔
آئی ء گوں مات ء نام ء گرگ ء من وقی مات ء تر انگ ء کپتاں۔ منی دل ء دیگ بند
بوت انت۔

من چہ کو، سنگیں پدا نکانی سراپا داتکاں۔ تیچک، لوگ، سربوتاں۔ کوکار
کنگ، گریوگ، ٹوت، رینگ منی مدامی عادت ات۔ منا امیدات کے گوں منی
گریوگ، تو ار، منی مات په من کیت۔ بلے اے وڑنا بوت۔ چل جاہ، واب جاہ،
بہ گردال دُرستیں لوگ، پٹ، ات، چاراٹ، پچ جاہ، نہ دیست۔

مات کجا شتگ؟ کدی کیت؟ من لوگ، ہتھنا بیزار بوگ، اتاں۔ پدا
من، وشیں حیا لے اتک۔ من چہ چل جاہ، دگہ رو دے زرت۔ وقی پہاڑ اٹگیں
کلک، زرے کش، ات، اشتاپی، لو بیا، دکان، شتاں۔ دکاندار گوں وقی زدگیں
لاپ، دکان، دپ، پچ، سرا تیچک ات۔ آئی، وقی باسکاں گوں چم اندیم کتگ، ات
آنت۔ لو بیا، مز نیں درپ گاراٹ، تیل، مزن گردنیں بو تل پدا خانہ انی تھا ایر
کنگ بو تگ، ات آنت۔ سنگ مر مر، کاؤ نظر ساپ، پلکار کنگ بو تگ، ات۔

"واجہ!" من نزیک، شست، ہلوت گت۔ آئی، گراڈ گاں ابید پچ پسہ نہ
رسن۔ من سبک سبک، آئی، کوپگ سرینت۔ آئی، بیم ناکیں وڑے دست
چست گت۔ گوں سہر سہر، در گڑا، تگیں چماں من، چارگ، لگ ات۔

"واجہ!"

"ہاں چے لوٹئے؟" آئی، من، پجاورت، ترندی، گوشت۔

"یک زرے، لو بیا، گوں الس، تیل،"

"چے؟"

"من، زر، ہم رستگ، رو دہم دست کپتگ"

"تو سکیں چپورتے، بچا (بچک)" آئی، منی سرا کوکارت۔ "لگل چے منی

دیم، اگاں ناں تئی سر، پزو شاں من"

من وہدے چه وقتی جاہئ نہ کِنْز اتال، گڈا آئیء من، هتر مال کت ء من
دیم پہ چیر کپتاں۔ من وقتی درد ء دوراں ایر براں پاد اتکاں۔ من زہر ء زہر آئیء نیمگا
چاراٹ۔ من جیڑات کہ ابید چہ نا ایتی ء لوگ ء واتر بو ٹنگ ء دگہ راہ پشت نہ کپتگ
بلے بھادر بو ٹنگ ء مزن مردی ء واہک ء منی حیال بدل کت انت۔ اناگہ من وقتی
واک ء وس سکجاہ کت انت ء ترند ء ترند رو د آئی ء سراجت۔ رو د گوئات ء سرا باں
کنان شست ء آئی ء سر الگ ات۔ من وقتی پادانی زور ء تچان بو تاں۔ منی گمان ات کہ
آمنی دستاں کشگ بو ٹنگ ات۔ چٹ ہے وڑا کہ باسکوپ ء تھا knight غول
کُشتنگ ات۔

من داں ہما وہدء تچان بو تاں داں کو، ہنگیں دیوالء بنئے نہ رستاں۔
اوشنگ، شرط، من، ہیک، ہمپاں چک جت چاراٹ کس منی رند نہ کپتگ ات۔
پداگوں ووت گوشت۔ نوں پے کنگ بہ بیت۔ پرچا کہ دومی رو د ہم شنگ ات۔

من لوگ، شُشت نہ کت۔ من وت، زُوت چے اے تھی کش، چیل، جاور
کش ات۔ گپ تچک ات۔ گوں لوگ، سر بو ٹنگ، نال کم نال گیش، من، سیر
لٹ بو ٹنگی ات۔ پکمیشکہ من فیصلہ کت کہ لوگ، روگی نہ انت۔

زُر من، گون ات۔ من شریں وڑے چہ زُر، نپ زُرت کتگ ات۔ سزا،
ترس، بیم آماج بو ٹنگ، پیسر من وقتی دُرستیں رد کاری، حرابی بے حال کت انت۔
بلے مداری کجا بوت کنت؟ باسکوپ چون شوہاگ بوت کنت؟ من ہمک نیمگا تر
ات، شوہازات بلے پہ بچ۔

وت سریں شوہا زاء دمبرت من، وقتی قول، سبزینگ، حیال اتک۔
کو، ہنگیں ماڑی، پدانکانی نیمگاشتاں۔ نشت، ودار کت۔ من حیال کت کہ گوں ہما
جنک، ہم نیاداں۔ من، شیرینی، وشبوء گوں مینٹنگیں یک دگہ بو سکے بے کساس

طلب بوت۔ من چه وتنی گامنیتگ آت کہ گونڈیں جنک، من، مہر، شر رنگیں مارشان گوں آٹھناگ کتگ۔ من حیالانی تھا گارودار، اتنا کہ پُشتنی گامنیک ہوتے منی گوشان کپت۔

من گوں حیال، پرواہ پدانکاں درکپاں بوتاں۔ گلڈی پدانک، سرا دیم، چارگ، واسٹہ زور جنگ، دیم پر چیر کپتاں۔ من، کس گندگ، نہ ات بلے انگت من کمو پشل بوتاں۔ من یک بُر زیں دیوالے، پشت، کہ گلڈی سردار کادی، ہزاںگ، جاہ، مزن کارگس آت۔ پدانکانی چیر، بچک، جنکے نشستگات۔ وہ ماں وہ ہلوت، ات آنت۔ بچک چویلہ چرتے درا بوت، جنک گرانڈ انی شپتا لیں شواںگے۔ من، دل، تھا چیریں گنڈی، پوکاریں تو ارے، گوشت، اے نیاد، چو منی وڑیں نیادے ات۔ چ آہانی لُنٹ، نگاہاں ہے وڑ پدر بونگ، ات۔ آہانی پیلاں انچپیں شیواری، چیرات کہ منی حیال، گمان، ڈن آت۔ منی چم اجھی، وشی، بے قراری، کے پر زگی گوں آہاں پر لپیتگ ات آنت۔ گلڈ سرا آکش ماں کش نشت آنت۔ گشئے سماں نہ ات آنت کہ دگہ دنیا نے ہست۔

دمانے رند بچک، گوشت۔ "زَرْ"

"تو، چیر دل نہ بئے" آبرائز گپت، زمین، سرا ہنگ جت، گوشت
شپتا لے، تو، مرنیں ڈنگے"

بچک، آئی، بد، تزندیں شہماتے جت۔ جنک، وتنی مچھاک، پر کت۔ آئی، دیم، جت۔ آئی، دیم حاکاں سگار بوت۔ آچست بوت، جنک، گٹ گپت گوں لنکاں تزند، تزند زور پر دات۔ دوئیں بند، گلائیش بوتاں۔

جنک، وتنی یار (پیسر گیکیں)، گرفت، در آیگ، واسٹہ مرنیں دست، پا دے جت۔ آئی، توار گار بوت۔ چم در گڑرات آنت۔ پا د بُر زاد ات آنت۔ من بیم

ءُ سرامءُ جاورءُ چو گنگيءُ تماشه چارگءُ اتات۔ جنینءُ پونز حون ديجءُ آت۔ حوناني
گندگءُ من گڑ اتات۔ بے سمايءُ مني دپءُ چيهالے دراتک۔ چريشيءُ پيسرك
بچكءُ چڪ به جتيں من پُشتنيمگا جستاں۔ پدانکاني سراتچان بوتاں۔ من انچو تزند
ٿيڪاں که هيسڪءُ همپان بوتاں۔ چه هر چيزءُ بے سماءُ نادلگوش من وتي ديمءُ رُوء
ٿيڪاں۔ وهدے من هوش کت داں چار راهءُ يك بُرزیں مينارے چيرء
اوشتاتگاں۔ من، چبراء جاگه نه دليستگ ات۔ منءُ چو هم سمانه ات که چه ادامي
لوگ کجام نيمگا ات۔ دوئين نيمگا فقيرءُ پندوک شتگ ات آنتءُ همک نيمگا مردماني
روءُ آتءُ کسڪي نيمگا دلگوش ديجءُ نه آت۔

مز نئي ترسءُ بنيے مني بدنهءُ هر مسينجءُ ات۔ من لوگءُ راه گاركتگ
ات۔ لوگءُ شوازگءُ پيسرك، دگه بازیں اڑءُ جنجال مني ديمءُ ات آنت۔ هر دري
انت من چه رڳوژیں مردمےءُ راهءُ شواز گنگءُ هاترا ڪمک به لوطاں۔ چې بيت
اڳاں اناگه من لوبياء دكاندارءُ يا ڪلنڌيں ماڻيءُ ميله چريں مردمےءُ گوں ڏوک به
دياں۔ يا انچو قدرتني مني مات بئيتءُ ادا سربه بيتءُ من گشاديءُ آئيءُ نيمگا به
روال۔ باند انت من وتي راهءُ گچين به کناس۔ اينگو آنگو سربه جناں۔ بوت ڪنت
منءُ انچين چيءُ گه به رسيد چه آئيءُ من وتي راهءُ راست کت به کناس۔

من گوں وٽ گوشت الهي انت که مني تبءُ تها يك ڏڳي ردومن به گپت۔
مني تها اشتاپيءُ فيصلهءُ گنگءُ بودءُ برکت به بيت۔ روچ گشاديءُ گوزان ات۔ باز
زُوت پراسرارين تھاروکيءُ ماشانت۔

مرچک

سعادت ہو ٹلے ہما چیز کہ مردمانی دلگوش گوں و ت چک انت، چ آہاں یکے مرچک انت، کم گیش دوازدہ سال بچکے۔ چونائی آئی نام طحہ سنقر انت بلے مرچک نام دار انت۔ سہب بہ گرداں شپ نیم چلیم کشوکانی اشکراں نوک کنت۔ نام یک نشانی ات بلے آئی نوکیں نام پہ آئی نگ بھتی نہ ہم گون ات۔ آ دست سبک چالاکیں بچک نے ات۔ گوں توار پر کنگ پڑک بآل کنان رست۔ شپ روچ آئی انچو جل جت۔ دمانے ہم نہ انسرت۔ "جی واجہ! بلے واجہ!"۔ سالے بیت اے ہو ٹلے کار انت۔ روچے پنجاہ کلدار آئی پگار انت۔ سہب چاہ گوں نانے شپ شام پہ مپت رست۔ آگل بآل انت کہ آوتی پادانی سرا اوشتاتگ۔ گوں مزن مرنیں مردمان آئی دعا و سلام ہست۔ یک سوب مندیں بانداتے آئی نگاہاں دزپٹک ات۔ یک روچے اسٹاد آئی دیروئی دنت۔ بوت کنت اسٹاد آئی دیروئی دیان آئی ٹیبل دیم بہ نندار نینیت۔ آیک مقام نے سربہ بیت۔ حیال کنگ وہدہ ہم آئی "جی واجہ! بلے واجہ" سُر داشتگ۔ شہر ہو ٹلاں گٹ توارانی کٹگ ہما رزشت انت کہ ماں ساز ہزیملی کلبے ریاضے بیت۔

مرچی سعادت ہو ٹلے نندوکانی دلگوش و انندہانی یک ٹولی سرا انت۔ چھٹی بیگاہاں ہو ٹلے دلکشی آہاں کشان کنت کاریت۔ یک ڈیکی بُن الگردو کن

آنت۔ ڈاہءُ شور کنان شطرنجے لیب کن آنت۔ چاہءُ زنجیل ور آنت۔ آہم چو گھوہ جاہءُ آیوکیں اے دگہ مردمان وارءُ نیز گاریں مردم آنت۔ بس اسکولءُ وانگءُ سببءُ آہانی حیالءُ پگر مزنءُ بُر ز آنت۔ وتنی مرنیءُ شانءُ مُدام یک کرءُ نند آنت۔ گوں وتنی جبھےءُ چپلاں جتائیں بستارےءُ واہند درا بنت۔ ہے کہ آیکجاہ بنت۔ چاہءُ زنجیلءُ گیش آنت گڈا یک ئے بیگاہءُ حالتاکءُ وانیت۔ آدگہ بے تواریءُ گوش دار آنت۔ پدا ہے حالانی سراچمثانک بیت۔ تکءُ گیچن بیت۔ جاکءُ سلوات بیت۔ آمان گیش آنتءُ مجلس گرم بیت۔

یک بیگاہ ہےءُ مرچک ہم آہانی گپاں پہمگءُ لگءُ ات۔ پرے گپءُ آنچو گلءُ بال بوت کہ جُستءُ مہ کن۔ آ بیگاہءُ ہم یک مکتبءُ چہ حالتاکءُ حاۓ ونٹ۔ یک مرنیں سرکاری گلگدہ دارےءُ لبءُ ملام زورگءُ حال، پداہما تکءُ گیچن جاکءُ سلوات۔ یکےءُ گوں جوشءُ گوشت: "اے ناگہاں آمید گسءُ دستاں کپتگ۔ دگہ بے حساب ہست کہ آشہ آمید گسءُ دستاں دور آنت۔ آہم باید بندیگ جاہءُ سیاہیں کو ٹیاں بہ بنت۔" دومیءُ وتنی گپءُ سرازور داتءُ گوشت۔ "اے نادری تہنا سرکارءُ گلگدہ دارءُ کاردار انی جانءُ نہ انت۔ چشیں چڑھنگوں باز آنت۔ شما سرپدراٹ کہ منی مولءُ مراد پچی انت۔ آ باز مرنیں دُر زءُ ڈنگ آنت۔ اے ملکءُ اگاں آمیدءُ شاہیم جنگ بہ بیت گڈا جیلءُ بندیگ جاہ پرءُ بنت۔ مرن مرن نیں بانءُ ماڑی ہورک بنت۔

نگدءُ ایراد کنوکاں مرن مرن نام گپت۔ بلاہ بلاہیں بُت پروشت۔ دُنیاءہ ہربدیءُ حرابی آہانی سرا مُشت۔ گوں بے پرواٹیءُ، پہ جاک، کوکارءُ سلوات گُٹ۔ یکےءُ گوشت۔ "پہ درور پلانیءُ بچار، چو شمازان ات کہ آئیءُ اینچومالءُ دولت چپ کُجا پچ ٹنگ۔" آئیءُ پلانی ردیں کردانی یک بلاہیں لڑے دیما آورت کہ آئیءُ

چوں ۽ چہ کجاۓ زرءا مال پل اتگ انت۔ گشئے آورنا پلانی، مُنشی، کارگشاد بوٽگ۔ پدا نگد کارس ورنایاں چہ مزن، مال داریں ورنایاں یک یکے در چت، آئی، گوست، ہست، راجد پتر و تی دل، تب، بیان گشت۔ بدی، حرابیانی یک توپانیں لڑے آت کہ دیما آیگ، آت۔ ہر کس، و تی گپ، بندات یکیں وڑاگت۔ "چو شما سرپد ات کہ آئی، انجو زرءا مال چہ کجا چج ٹنگ" آا انجو اُرش کنان ات انت یکے، گوں دپ، پرءا کو کارگت۔ "اے دُزآنی ڈیہہ انت۔ ادا دُزی ہلار انت۔ !!!" مرچک دُراہیں گپاں شری، سرا سرپد بوٽگ، آت۔ اے گپاں چج مشکل، گرانیں لبزے مان نہ آت۔ آچہ اے وڑیں یک گوٽمیں زاہ، دُثرمان، بہتا ماں جوانی، آتنگ ات۔ چشیں گپانی گوش دارگ آئی، وش بوٽ۔ اے آئی، دل، چیر، بار گپتگیں واہگ ات انت۔

شر، گوش انت۔ اے دُزانی ڈیہہ انت برابریں گپے۔ بے شک اے ملک، دُزی مزن مردی ات۔ آہم یک دُزے آت۔ آئی، ردوم دُزانی کٹ، بوٽگ ات۔ دُزی، آئی، هم ہلڈ، مان انت۔ آئی، مات ہارگ بہا کنت۔ ہردے کہ آئی، موہ رسیت مردمانی گلڑاں دُزیت۔ آئی، پت، کماش سنقر، پل بہا کنت۔ مردمانی لوگ، سرا تاپ، نیں پشک، شلوارانی ناگہاں وار، وش کنگ، دُزگ، شو قین ات۔ آئی، انجو انجیں رپک، ہنر زانت کہ حساب، ڈن، ات انت۔ مرچک، جیڑا۔ آئی، جہد، کارانی آئی، حاندان، چے مُزء، عوض رسیت؟

آشپ، ہم مرچک گوں ناکا میں دلے لوگ، واتر بوٽ۔ رسیت کے مات انگه آگہ انت۔ مونجا، پریشان انت۔ کش، کستریں گوہارک ہم زار زار، گریوگ، انت۔ آہم گم، گڑتی، تھا کپت۔ مات، چہ آئی، جست کنگ، پیسر گوشت۔ "تئی پت، سپاہیگاں گپتگ، ہبُرگ" آئی، زانت کہ جیڑہ پی انت۔

مستریں گوہارءے گوشت: "آئی ء سرا لہتے گدء پنج دُزگء بہتام انت" اکسانیں بے تواری ؋ پد گوہارءے گوشت: "گپڑے ماہ یا چندے سالاں پیسر یلہ لئی نہ دینیت۔" مِرچک گوں پت ؋ باز کم دیم په دیم بوت۔ پت چہ آئی ؋ آیگء پیش و پتگ ات۔ سُہب ؋ چہ آئی ؋ آگہ بیگ ؋ پیسر پہ ہو ٹل ؋ کاراں در کپتگ ات۔ پدا ہم چہ لوگ ؋ نگلیکیں جاوراں آگرٹی ؋ آماچ بوت۔ ارس چہ آئی ؋ چھاں ہلک گپت آنت۔ بیگاہ ؋ مکتبیانی گپاں دل ؋ آران گوں مات ؋ گوشت ئے: "اے ملک چہ دُزء پُرّ انت۔ ادا دُزی ہلار انت۔" پدا ہرچی کہ آئی ؋ اش گٹگ ات، گوں مات ؋ گوشت آنت بلے مات چہ آئی ؋ گپاں دلجم نہ بوت۔ پُشت ئے پر گت۔ آہنگل دات کہ بس بہ کنت۔ وہدے آئی ؋ گپ بر جاہ داشت گڈا مات ؋ آئی ؋ گب ؋ شہماتے جت:

دو می سُہب ؋ مِرچک کہ پاد اتک گڈا گوشنگیں روجء دُراہیں گپ
دل ؋ بُرگت ات آنت۔ انچو گشئے آئی ؋ نو کیں زندے رستگ ات۔ ہو ٹل ؋ نیمگا مزن
مز نیں گام کشان رہا دگ بوت۔ آئی ؋ سینگ چے گماں ہور ک ات۔ اسل گپ ایش
انت کہ آئی ؋ پت اولی رند ؋ بند یگ جاہ ؋ بُرگ نہ بوتگ ات۔

زابلاوی

په راستي مناے گپ مسکني انت که په من شيخ زابلاویء شوہاز لازم انت۔
اولي رنڊء من آئيء نام يك سوتيء دپء اش کت۔

"آه آدنيا کجام رنگء انت زابلاوی

کت آئيء چيرء سر، گوں وٹء بُرت انت وشي"

کسانيء، مناے سوت سک وش بوت۔ يك روچے من جيڑات ک
آئيء بابتء چې وتي پتء جست به کناں۔ انچو که کسانين زگ پدمان پد جست کن
انت۔ "زابلاوی کنه انت؟"

پت پسہ دیگء پیسر کے دپء دل بوت۔ گوں خشكء حیرانيں چماں
انچو مني نيمگا چار ات گشنے آئيء شک ات که من آئيء پسہء سر پدنہ باں، بلے
آئيء پسہ دات۔ "آئيء رحمتاني سا ھيل تئي سراساچان به بنت۔ آللہء يك حقيگيں
ولي ات۔ دردء بے تا ھيريانی دواء درمان کنو کے۔ اگاں آئيء مهر واني مہ بو تيں من
بے گتنيں مر گے مُرتگ اتاں۔ "

چڊء پد، داں باز يس سالاں من باز رنڊء چې وتي پتء حقيگيں ولی اللہ
ء توسيپء ستا ء آئيء کرامتنی کيئه إش کتگ ات انت۔ روچ گوزانء گوں
وتء باز يس نادرائيء ناسلامتی آران بوت انت۔ ھمک نادرائيء من ابید
جنجالء کيگء حرچء درج کنان شاران بوتاں۔ بلے يك روچے منء انچيں
نادرائيء گور جت که آئيء علاج کسی گورانيست آت۔ وھدے مني ڈرستيں چجء

تاگ بے آسر ءُزستیں جھداني آسر بے سوبی بوت۔ غم ءرنجاح من ءچو تنا بء
ٹلات۔ اناگه من وتي کسانی ءتزا نگ ءکپتاں۔ پرچا شيخ زابلاوی ءشوہاز مه کناں؟
من ءیاد انت که منی پت ؋ گوشتنگ ات آئی ؋ ٹھکانہ یک شیخنے کہ آشر عی آمید
گسانی وکیل انت۔ شيخ قمر، لوگ انت۔ بس... من دیم تیچک ؋ په شيخ قمر، لوگ ؋
دات۔ بے شک منی واہگ آت آنگت ہا لوگ ؋ بہ بیت۔ لوگ دیم، یک نیوگ
بہا کنو کے جھست گوت۔

"شيخ قمر! آئی ؋ گوں حیرانی ء من ؋ چاراںت۔" آئی ؋ ومدتے بیت کہ اے
لوگ یل داتگ۔ من اش گنگ کہ آ مر و چاں گارڈن سٹی ٹشتگ ؋ آئی ؋ کارگس
الا زہر چوک ؋ انت۔"

چہ ٹیلی فون نمبر انی کتاب ؋ من کارگس، ڈس شوہاز گوت۔ تچکا چیمیر آف
کامر س، ماڑی ؋ نزیک ؋ کہ کارگس ہمودا ات ٹشتاں۔ شيخ قمر، گندگ، عرض، دیما
آرگ، گوں من، او تا کے، بر ہنگ بوت۔ چہ او تا ک، یک شر رنگیں جنکے
در آیگ، ات کہ وشیں بُوئے مشتنگ ات۔ یک مردم، من وش اتک کت۔
پوست، براہداریں کر سی، سر انندگ، اشارہ کت۔ بزیں کوش منی پاد، ات بلے
منی پاد گران قیمتیں قالین، بزی، جوانی، مارگ، ات انت۔ مرد کار، گزان
نہادیں پوشاک گورا ات، سیدگار کلگ، ات۔ آئی، نندگ، وڑ، دباب، انچو سما بوت
کہ آچہ وتي جند، دلجم انت، اچہ دنیا، مال، دولت، ہم۔ چہ آئی، وش اتک، نگاہانی
گرم جوشی، من، پہنگ، پیچ، دیرنه بوت کہ آ من، وتي، گراؤ کے سر پد بو، ہنگ، ات۔
آئی، بے کساس گزان نہادیں وہد، زوال کنگ، من وت، شہرت مارگ، اتال۔
"واجہ وش اتک، آئی، گپ، بندات کنگ، واسٹہ گوشت۔"

"من تئی دیر گلکیں سنگت شخ علی الططاوی ۽ چکاں" من انچو پسہ دات که اگاں منی بابت ۽ آئی ۽ دل ۽ بیکھے ہست، ہلاس بہ بیت۔ آئی ۽ من ۽ انچو چار ات چو کہ مرد مے مردمی ۽ بیزار بہ بیت، بلے گشے آنگتہ چہ من سرجم ۽ بیزار نہ آت، چیزے نہ چیزے ۽ امیت وار آت۔

"اللہ، آئی ۽ ارواد ۽ تاہیر بہ دنت۔ سکلکیں نیکلکیں مرد مے آت۔" ہمار درد ۽ کہ من ۽ کشان کتگ ۽ اواد برگ آت۔ من ۽ جلگ ۽ لاچار کت۔ "منی کماش ۽ من ۽" گپ دیم ۽ بُرت۔ "حدا دوستیں ولی زابلاوی ۽ بابت ۽ گوشٹگ کہ آگوں آئی ۽ تئی لوگ ۽ جاہاں دپ کپٹگ۔ اگاں آدنیا ۽ زندگ ۽ حیات انت، گڈ آئی ۽ گندگ منی واسٹہ الی انت۔"

نوں بیزاری چو زر ۽ آئی ۽ چماں چول بجنگ ۽ آت۔ حیرانی ۽ گپے نہ آت اگاں آئی ۽ من ۽ گوں منی پت ۽ تزانگ ۽ ڈن ۽ راہ پیش بہ داشتیں۔ "آ" آئی ۽ انچیں گالوارے ۽ گپ بجنگ بندات کت گشے و تی گڈی گپاں بجنگ ۽ بہ بیت۔ "سک دیر گلکیں روچانی گپ انت، نوں من ۽ یات ہم نہ انت۔"

چہ و تی جاہ ۽ پاد اتک ۽ اوشتاتاں ۽ آئی ۽ و تی رہا دگ بو گنگ ۽ گمان ۽ دل ایکن کنان ۽، من جھست گت؛" گواچنی آیک ولی آت"

"ما آبزر گلکیں مرد مے زانت"

"آ کجا شوہا زکنگ بوت کنت" دروازگ ۽ نیمگا گران من جھست کت۔ "من بس ہمنچو اش کتگ کہ آ لازہر ۽ آشیانہ عبر غوئی ۽ انت" نوں آئی ۽ و ت ۽ ٹیبل ۽ سرا ایریں کا گدا نی تھا انچو گار کت گشے قیامت بیت آئی ۽ دپ پ ٿپ نہ بیت۔ من سر جھل کت آئی ۽ منٹ گپت، گزان قیمتیں وہ دے زوال گپ ۽ چنچ نہ بیت۔

کنگ ء پہلی لوٹ ات، چہ کارگس ء در کپتاں۔ چہ پشلی ء منی سر انچو ترگ ء آت کہ
کش ء گورء توار ہم گوشان کپگ ء نہ ات آنت۔ چہ کش ء گورء ہر چیز ء بے سما تاں۔
من آشیانہ ء بر غونی ء شتاں۔ آشہر ء نیام ء تل ماں تلیں دیگے ء آت۔ منی
دیم ء ہاماڑی آت کہ آئی ء تھا چ پشت نہ کپتگ ات۔ وہدء وروک ء وار تگ ء کو اپگ
کتگ ات۔ ابید چہ مارٹی ء ظاہری دزو شم ء پیش رگاہ ء کہ انچو سما بوت چار ء گدار
کنو کے ء دستان انت بلے دمب ء در ء آکوٹ ء حساب ء ات۔ یک پلکت ء کوتا ہیں
مردے کہ بنیادم ء بند اتی دزو شم ء ات، آئی ء آشیانہ ء مز نیں دروازگ ء پر شتگیں
بہر نیک راہ ء رو حانی کو ہنیں کتابانی سودا گری ء ہاترا کار مر زکت۔

من چہ آئی ء زابلاوی ء بابت ء جست گت، آئی ء من ء گوں کسان ء سہر
سہریں چھاں چارات ء گوں اجھی پسہ دات۔ "زابلاوی! خدا بندہ، مد تے ء پیسر ادا
بو تگ، بے شک آ ہے لوگ ء تھا بو تگ بلے ہما وہدء کہ اے لوگ نندگ ء وڑا
بو تگ۔ باریں چنت رندء من گوں آئی ء نشتگاں، آئی ء گوشنگیں روچانی کسے آور تگ
انت۔ من ء چہ آئی ء پا کیں ذات ء باز سیت ء نپ رستگ۔ بلے نی، زابلاوی کج
انت؟" آئی ء پہ ارمان کو پک چنڈا ات آنت۔ من آیلہ دات، گرائے کے ء چہ جست
کت۔ کش ء گورء بازیں دکاندار جست کت انت۔ چو من زانت کہ چہ آہاں
بازینے ء زابلاوی ء بابت ء نہ اش کتگ ات بلے بازینے ء ہما دکشیں گوست
گیر آورت کہ گوں آئی ء گوازیتگ ات۔ بلے آہم آئی ء نو کیں ڈس ء نشان ء سہی
نہ ات آنت۔ بازینے ء آکلاگ زُرت۔ نیم حکیم ء نام دات ء من ء سر ء سونج کت
کہ من وت ء ڈاکٹرے ء پیش بے داراں..... گشتنے کہ من انگتھے چونہ کتگ ات۔ پہ
من ء ابید دلپڑو شی ء لوگ ء واتر بو نگ ء دگہ چچ ء در پشت نہ کپتگ ات۔

روچ گوات، تہا یلہ نہیں ریز گانی وڑا بال کنان ات آنت۔ منی درد، تورشت سلگ، حد، پیسر اس گوازیناں ات آنت۔ منی حیالانی تہا مدام زابلاوی، نام ات۔ آئی، پاکیں نام په من، اوست، ایتیانی دنیائے آت۔ من، حیال اتک پر چاچہ ضلع، ہندی شخ، کمک مہ زوراں۔ من حیران بوتاں کہ اے حیال پیسر، پر چا من، نیاتلگ۔ آئی، کارگس، یک کسانکیں دکانے، وڑاں۔ کارگس، ٹیلے، ٹیلی فونے ہم ایرات۔ آئی، پٹی والا غلبایا، سرا جیکے گورا ات، ٹیبل، دیما نشتنگ ات۔ وتن کش، نشتنگیں مردم، گوں گپ، تزان، گسی ات۔ من داں ہما وہد، ہچ نہ گوشت داں مردک نہ شت۔ اوشتات ودار کت۔ پدا شخ، مناسارت، ہبھور کیں نگاہاں داں دیراں چارات۔ منی گمان ات کہ شخ زوت گوں من ہور تو ر بیت، دمانے رند په گل، شاد من، نندگ، سلاہ جنت۔

"من شخ زابلاوی، چارگ، آں" چڈیشی، پیسر کہ آئی، جست بہ کتیں من وتن آیگ، مول، مراد گوشت۔ آئی، حیرانی، ہم ہمار دمانی وڑیں حیرانی ات کہ چہ آئی، پیسر من زابلاوی، بابت، جست کتگ ات آنت۔

"چو من گوشت کناں" آئی، انچو کنداں کہ آئی، سہر، دنناں درا بوت انت، گوشت" کہ آزندگ، حیات انت۔ بلے پریشانی گپ ایش انت کہ آئی، جاہ، ہنخل نیست۔ بوت کنت چہ ادار آیگ، گوں تو آئی، ڈیک بہ ورنے، چو ہم بوت کنت ماہ، سال بہ گوزانت، تئی شوہاز بے آسرہ بیت۔"

"بلے؟... تو ہم آئی، شوہاز کت نہ کنئے؟"

"ہو، من ہم..... آنچیں پر اسراریں مردمے، بس اللہ، نام شکر انت، آ زندگ، سلامت انت۔"

آئی ء من ء هیرت هیرت ء چار ات ء نرم نرم ء گوشت۔ " تو سک بے وڑئے "

" سک باز "

" اللہ پر تور حم بہ کنت۔ بلے تو آئی ء شوہا ز ء پر رہند پر چادر نیائے؟ " آئی ء مز نیں کا گدے ٹیبل ء سرا چج کت۔ گوں گشادی ء شیواری ء آئی ء سرا لکیر کشان کت۔ دمانے ء رند آئی ء سر جمیں ضلع ء نقشہ ئے جوڑ کت۔ دُرستیں میتگ، دمک ء در ء چار را گلیشیت انت۔ نقشہ گوں تو سیپ ء ستاء نگاہاں چار ات ء گوشت۔ " اے مر دمانی لوگ آنت، اے وشبوانی دکان انت، اے تھیڑانی دمگ انت، اے ساز ء زیمل ء، پولیس ء آس کشانی کارگس آنت۔ مسیت، عبادت جاہ ء گرین گیٹ ء گوں دلگوش شوہا ز بہ کن، بوت کنت کہ آپکیرانی پوشک ء تھا انت ء انچو آہانی وڑا انت کہ پچارگ نہ بیت۔ راستیں گپ و ایش انت کہ سال گوستگاں من آنہ دیستگ۔ اصل ء من گوں وقی امر و ز کار و باراں گٹ بو تگاں۔ مروچی کہ تو تزانگ ء گیتگ، من ء وقی شکر ورنانی ء شہدیں روچ گیر آیگ ء آنت۔

من گوں حیرانی ء نقشہ ء چارگ ء اتاں۔ ٹیلی فون ء تو ار گت۔ آئی ء چست کت ء گوش ء کت۔

" بزریرے، " آئی ء گوں وڑدلي ء گوشت۔ " ما پہ شمعے خدمت ء ہاترا ادا نشستگیں۔ "

من نقشہ پتات زرت ء در کپتاں۔ میتگ ء ڈن در اتک، چار راہ ء سرا دگ ء دمکاں، چہ ہر ہما مردم ء کہ کے ہم گمان بوت کہ آم من ء ڈس ء نشان دات کنت، کے ہم زانت، جھست ء پرس کت۔ گلڈ سرا گلدنی استری کنگ ء کسانکیں دکانے ء واہندء من ء گوشت: " ام الغلام ء کا بک حسینی ء گورابرو، آسنگت ئے بو تگ۔ "

من ام الغلام، شتاں۔ اودا یک تنک، دزاج بُریس دکانے، تھا کہ سائیں بورڈنگ کالی بوتلاں سر ریٹنگ ات۔ کماش، عاجزیں حسین کارءات۔ یک اجبیں بوئے، چوکشے عطر، گوند ہوار کنگ بوتگ انت، ہمک نیم گاشنگ ات۔ پیر، عاجزیں حسین، یک بورڈرے دیم، کہ آدیوال، تنکہ ات۔ گرک، پوست، سراشنگ ات۔ بورڈرے توک توک، گوں نگرہ رنگیں لبزاں "اللہ" نبشنستہ کنگ، ات۔ آئی، سر جمیں دلکوش و تی نبشنٹگیں آبائی سینگارگ، سرا ات۔ من شست، آئی، پشت، اوشتاتاں۔ منی تھا اپنچو ہمت نیست ات کہ آئی، کارء تھا اڑاند و دی بہ کناں یا آئی، ازمکاریں دستانی سرا چول جنائیں ہنزانتی، اوشت، پزوش بیاراں۔ من دمانے گوستنگ ات کہ آئی، کارء چارگ، ات انت کہ انا گہ گوں بے اثریں نرمی، آئی، من، جست کت۔ "جی؟"

بزاں کہ آسہی ات من اودا اوشتاتاں۔ اے گپ، پہمگ، گوں من و تی بابت، آگوشت گوں۔ "من، حال رستنگ کہ شخ زابلاوی تی سنگت انت۔ من، ہمای، شواہزادت۔" آئی، جست، پسہ دات۔

آئی، دست اوشتاتاں۔ گوں اجھی، حیرانی، من، سراداں پاد، چاراں۔ "زابلاوی! الحمد للہ" آئی، آہے کش ات، گوشت۔

"آتی سنگت انت ناں؟" من گوں اشتاپی، پرس ات۔

"بوتگ، یک زمانگے۔ سک پڑا سراریں مردمے۔ آگوں ہر کے، ہور تو ربوتگ، گڈا سک ہور تو ربوتگ۔ مردمائیں اپنے سما بوتگ کہ آدوئیں سک دوست، سنگت انت۔ بلے شتنگ گڈا اپنچو گار بوتگ کہ نہ گشته آئی، وجودے بوتگ۔ حیر، اللہ، فقیر، ولی ردد گو شنگ بوت ہم نہ کن انت۔"

منی اوستانی چراغ اپنومرت، چوکہ لین، روگ، قندیل مر آنت۔

" آگوں من اونچو رتک ۽ رتچ ۽ کپتگ ات که هر لکیرے من کشیتگ " کماشیں کا بک ۽ گوشت۔ " آلکیرانی یک یک بھرے پھمیتگ۔ بلے مردچی...، مروپچی آنچ انت؟ "

" نواں آانگناه زندگ به بیت؟ "

" بے شک، آزندگ انت..... سک سرپد ۽ شوق داروکے ات۔ من وتنی ڈولدار تریں عکس ہماوہ ۽ اڈکتگ انت کہ آادابوتگ۔ "

" خدازانت کار انت۔ " من گوں انچیں گالوارے ۽ کہ ڈرستیں اوستانی پڑنگ ۽ رند گرئیوگی به بیت۔ " من سک گتھاں پہ آئی، ترا گیشتر اے نادرائی، بابت ۽ کئے زانت کہ آئی ۽ شوہاز ۽ من درپہ درویلاں۔ "

" ہو، ہو۔ پاکیں پروردگار ترا شفا به دنت۔ بے شک انچش انت کہ آئی ۽ بابت ۽ گوشگ بیت۔ آسکلیں نہ ترس ۽ دلیریں مردمے، دگہ بازیں بود ۽ کمالانی واہندر انت۔ " آئی ۽ بگل پراہ شانت انت۔ بچکند ات ۽ گپ دیما برٹ۔ " آئی ۽ دزو شم انچو دلکش ۽ دوستناک انت کہ یک رندے کسے بہ گندیت پدا، چبر دل ۽ بُرت نہ کنت۔ بلے کئے بزاںت آنچ انت؟ "

من گوں ناکامیں دلے پاد اتکاں۔ گوں آئی ۽ دست ۽ ڈر وہ بوتاں ۽ پُشت ماندات۔ من میتگ ۽ روپتی ۽ رو درا تکی دوئیں دمگاں تڑ ۽ گرد کت۔ چہ ہمک ہما مردم ۽ کہ آ عمر ۽ تجربگ ۽ حساب ۽ من ۽ گمان بوت کہ منی کمک ۽ کت کنت۔ زابلاؤی ۽ بابت ۽ جست ۽ پرس کت۔ دز گاڑی ۽ سرا در چکانی نہاں بہا کنو کے ۽ من ۽ گوشت۔ " من آنامداریں ساز گر شخ غاد ۽ لوگ ۽ یک رندے دیستگ۔ من تبکشیا، ساز گر ۽ لوگ ۽ شتاں۔ اودا آکو ہنیں زمانگ ۽ رنگ ۽ داب ۽ سمبھینٹنگلیں یک انچیں اوتا کے ۽ نشتمگ ات کہ گوں راجد پتري چیز ۽ ساماناں سینگارگ بوتگ۔ یک

ڈیکھی ء سرا نشیگ ات۔ آئی ء نام داریں سروز کہ ہما دورء طرزال چکار آت، آئی ء کش ء ایر آت۔ لوگ ء تہا ہیر ان ء درپ ء زہگانی جاک ء سلواتانی تو رآت۔ گوں آئی ء گندگ ء من سلام دات ء ووتی بابت ء گوشت گوں۔ آئی ء جز بگاں ہور کیں گالوارے ء من ء انچوش اتک کت کہ منی لپر زگی بیگواہ بوت۔ آئی ء ناں دپ ء دانکے کش ات ناں اشارہ کت ء منی آیگ ء مول ء مراد جست کت۔ انچو سما بوت آئی ء دل ء بچ وڑیں جست ء سوال ودی نہ بوت۔ آئی ء زانکاری ء رحمدی ء اجلہ، ء اے گپ ء پہوت ء نیکیں پالے زانت ء گوشت۔

"اے شیخ غاد! من ء تو سک دوست ئے، تئی شیر کنیں سوت ء زیکلاں مدام من ء تا ہیر داتگ ء وشنود کتگ۔"

"تئی سک باز منت واراں" آئی ء بچنداں ء گوشت۔

"من تئی منت واراں، پہل بہ کن کہ تئی وہ دء زوال کنگ ء اتگاں" من وتنی گپ بر جاہ داشت۔ "من اش کتگ کہ زابلاوی تئی سنگت انت، من ء گوں آئی ء مز نیں کارے ہست"

"زابلاوی!" آچر جتے ء کپت "تر اپ زابلاوی ء کار کپتگ۔ اللہ په تور حم بہ کنت۔" آئی ء پیشانی ء مز نیں کر چکے درا بوت۔ "او زابلاوی!، تو کجا ئے۔"

"زانان تئی گورارو آنہ کنت" من گوں بے صبری ء جست کت۔

"چیزے مدت پیش منی گورا اتگ، بوت کنت آ ہی ہے سہت ء ادا بنیت ء چو ہم بوت کنت کہ داں وتنی مرگ ء روچ ء آئی ء دیست مہ کناں۔"

من سار تیں سا ہے کش ات ء گوشت۔ "آ پر چا انچو بدل بوتگ۔"

ساز گر ء وتنی سروز دست ء کت ء گوشت："اللہ ء ولی انچش بنت۔"

آئی ء بچنداں ء گوشت۔

"چو منی وڑا، آئیء لوٹوک پریشان بنت۔"

"اے پریشانی و علاج ۽ بہرانت۔"

آئیء سروز چست کت، آئیء تاراں نرم نرم ۽ دست جنان بوت۔ من حیالانی تھا گار آئیء چارگ ۽ اتاں۔ پدا گشئے گوں آئیء گپ ۽ نہ اتاں، گوں و ت ۽ جیڑگ ۽ اتاں من گوشت۔ "گڈامنی آیگ ۽ پاندگ نہ بوت۔"

سروز ۽ وقتی گلائ مُشان آئیء لُنٹانی سراچ چکنے اتک۔ "تنی ہما آیگ ۽، ک من ۽ گوں تو ۽ ترا گوں من پچاروک کنا ینگ" آئیء گوشت "آئیء بابت ۽ چو گوشگ ۽ اللہ ترا پہل بہ کنت۔"

من شُہرت بوت ۽ گوشت۔" من ۽ واجہ پہل بہ کن، ہمک چیز ۽ بیا دیگ ۽ مارِ شت ۽ منی زانت ۽ ہوش ہم ٿچ گپتگ"

"تو وقتی ناکامی ۽ دلپرُوش مہ بو، آیکتا یعنی انسان، وقتی شوہاز کنوکاں دمبر ایسینیت۔ گوشتگیں روچاں کہ آزا یتگیں ہند ۽ جاہان ات، آڑ ۽ جنجالانی آماچ نہ ات۔ نی وہد ۽ زمان بدل بوتگ انت۔ بادشاہیں زند گوازینوک ۽ رند ۽ پولیس کپتگ، وڑوڑیں دلیل ۽ ہنر کنگ ۽ انت۔ پمیشکہ آئیء شوہاز کنگ ارزان نہ انت بلے گواچنی گوں صبر ۽ اوپاراء آشوہازگ بوت کنت۔"

آئیء گوں سروز ۽ جوڑ ڻینگیں سُر چست کت۔ وشیں سوتے ۽ زیمیں الہان کت انت۔

"ہما من ۽ رادوست بنت

گوں پھر من ستا کنا ہما ہانی

بلکلیں اے منی ردی بہ بیت

پُر مہریں مردمانی کیسے

"په من ۽ چو شراب ۽ ملارا انت" "من گوں گیمر تلگیں دلے آئی ۽ سوت ۽ زیملاں گوش دارگ ۽ اتاتاں۔

"من اے سوت ۽ طرز یک شپے ۽ اڈ کتگ۔"

آئی ۽ سوت ہلاس کت ۽ گوشت۔ "من ۽ یات انت، آکسانیں عید ۽ شپ آت۔ زابلاوی منی مهمان ات ۽ اے سوت ۽ فرماش ہم آئی ۽ کتگ ات۔ آہنے جا ۽ لشتنگ ات کہ تو لشتنگ نئے۔ پدا آپاد اتک ۽ گوں منی زہگاں انچو مشکول بوت گشته و ت ہم ز گہے جوڑ بوتگ۔ زند ۽ چکاساں اگاں من کدی دم بُر تگ یا ازم ۽ بابت ۽ منی جوش ۽ جزگ سارت بوتگ انت گڈا آئی ۽ گوں من کندیتگ ۽ مسکرا کتگ۔ منی دل ۽ حب ۽ جوش گیش بوتگ انت۔ منی دل ۽ نوکیں طرز اتلگ۔ من مدام کار ۽ اتاتاں۔ نوک نوکیں طرز جوڑ کنان اتاتاں۔"

"زانان آکے باز ساز ۽ زیمبل ۽ سرپد انت؟"

"آؤ سراداں پاداں زیملے، آئی ۽ گٹ انچووش انت کہ آئی ۽ سوتانی اش کنگ ۽ گوں مردم ۽ دل په سوت ۽ گوشنگ ۽ گرس بندیت۔ مردم ۽ دل ۽ شوق ۽ جزگ چوچ جنан بنت....."

"اے وڑیں نادری کہ آہانی دیکھ ۽ انسان بے وس ۽ لاچار انت۔ زابلاوی آہانی علاج ۽ چپیسیم کنت؟"

"اے یک اسرارے، آئی ۽ وقی راز انت۔ گوں آئی ۽ نند ۽ نیاد ۽ پد بوت کنت تو ہمے راز ۽ سرپد بہ بئے"

بلے آند ۽ نیاد کدی بیت؟ مئے نیام ۽ بے تواری ۽ مانشانت۔ او تاک ۽ ڏن ۽ لیب کنوکیں زہگانی سلووات ۽ کوکاراں پُر بوت۔ شیخ یک رندے پدا سوت ۽ زیملاں گوشان بوت۔ آئی ۽ "منی یاتاں آباد انت" ۽ بند گوں دگہ دگہ لے ۽

ریدھاں، گوں وش گلی ء انچو گوشان کت که او تاک ء در ء دیوال ہم چہ وشی ء ناج ء صحبت ء لگ ات انت۔ من گوں دل ء جہلانگی ء آئی ء تو سیپ کت۔ آئی ء منت واری ء بچنند منی سرادرشان کت انت۔ من چہ آئی ء اجازت گپت ء پاد اتکاں۔ آ داں لوگ ء مزن دروازگ ء منی ہمراہ بوت۔ من گوں آئی ء دست ء دُزوہ بوتاں گڈا آئی ء گوشت：“من اش کتگ مر و چاں آھن و انس الداخوری ء لوگ ء رو آ کنت۔ آئی ء زان ئے؟”

من په الان ء سرسرینت، بلے منی دل ء امیت ء چرانغے جڑشک ات۔ "آچیر ء پُرا سراریں مرد مے "شیخ ء گوشت" برے برے قاہرہ ء کیت۔ ہو ٹلے ء داریت۔ وقی ہمک پیگاہ ء آدمک الْفَی ء "بار نغمہ" ء گوازینیت۔" من شپ بوئگ ء ودار کت۔ شپ ء ما نشانگ ء گوں "بار نغمہ" ء سر بوتاں۔ چہ کارداری ء هخ و انس ء جھست کت۔ آئی ء یک گُنڈی ء نیمگا اشارہ کت۔ هخ و انس بار ء زندیں فلوری ء پیشت ء نشیگ ات کہ آئی ء ہر چار کنڈاں آدینک پرأت۔ پکیشکہ آکے اندیم ات۔ من دیست کہ یک مرد مے تھنا نشیگ۔ دو بوتل دیما ایر انت۔ چہ آہاں یکے سرجم ء ہورک انت۔ دومی سیک ء گیش ہالیگ۔ آئی ء دیم ء ور اک ء وردن نیست۔ دل ء جزم اتاں کہ من بلاہیں شرابی ء گورا او شتاباں۔ آئی ء سلک ء دزانج ء شلب و لمبیں غلابیہ ئے گورا ات۔ پاگے سرا بستگ ات۔ پادے شگرب ء، پادے مگرب ء ات ء فلور ء بُن ء نشیگ ء گوں دل گوش آدینک ء چارگ ء ات۔ پیری ء نیمگا گام جنانیں آئی ء گرد ء بزاہ داریں دزو شم ء سرا شراب ء سہری جڑشیگ ء ات۔ من گوں بے تو اری ء آئی ء نزیک ء شتاب۔ یک ء دو گام پسند او شتاباں۔ آئی ء منی نیمگا چک نہ جنت۔ من ہم سہی نہ کت کہ او دا او شتاباں۔

کے دیراں رند من آئی ء نیمگا جھل بوتاں۔ "بیگاہ وش بات، واجہ وانس" چو دیر یگیں پچارو کے گوں آئی ء گوشت۔

آگڑاٹ۔ چک جت ء گوں در گڑی تلگیں چماں انچو من ء چارات گشٹے آئی ء ملار ء واپنگی پزو شگ ء بد بُر تگ ات۔ آئی ء چم نادلاں کشی ء سر رتگ ات آنت۔ من گوں آئی ء وتنی گپ ؋ گوچنگی اتاں کہ آئی ء چو موایں وڑے ؋ گوں حاکی گالوارے ؋، بلے په نرمی منی گپ گلڈاٹ ء گوشت: "پیسر اتو مہربانی په کن، بہ نند، کے شراب بہ نوش"

من پہلی لوٹک ء ساڑی بوتاں کہ آئی ء وتنی گوشان لنگک مان کت ء گوشت: "پیسر اها وڑ بہ کن کہ من گوشتگ۔ اگاں ناں من یک لبزے ؋ گوش دارگ ء ہم ساڑی نہ آں۔ "

گواچنی منی سر گوں اجب تبیں شرابی ؋ کپتگ ات۔ من وتنی دل ء تھا گوشت کہ کے کندگ ؋ مسکرا کناں بلکلیں رام بیت۔ "یک، بس یک جستے کنگ، تو اجازت دئے ؟" من نشت، بچکنداٹ ؋ جست کت۔

آئی ء دست چہ گوشان دیر نہ کت انت ء بو تل ء نیمگا اشارہ کت۔

"شراب نوٹگ ؋ دور بر جاہ بہ بیت، من وتنی ء دومیانی نیام ؋ گپ ؋ تزان ؋ بندات ؋ اجازت داں ہما وہد نہ دیاں دانکہ آمردم منی وڑا مُوڈ نہ بیت۔ اگاں ناں گپ ؋ تزان اس تام نہ بیت۔ یکے دومی ؋ گپ ؋ تزان اسی پہنگ گران بیت۔ "

گوں دستانی مُرینگ ؋ آس پد کت کہ من چوناں ؋ شراب نہ ورال۔

"تئی جیڑہ تئی جیڑہ انت۔" آئی ؋ بے پروائی ؋ گوشت۔ "منی شرط، منی شرط انت۔"

آئی ء گلاسے پُر کت ء منی دیم ء ایر کت۔ لاچاری ء چست کت ء چم بند گت آنت۔ گلٹ ات۔ شراب منی گٹ ء دیان ء ایر شٹ آنت ء منی جبین ء آسے روک بوت۔ شراب ء تزندی ء ایر بران من گوں آئی ء گوشت: "اے وسک تزند آنت۔ من سرپد باں کہ وہد ہمیش انت من تراجست بہ کناں، کہ زا....."

آئی ء لٹک پدا گوشائ مان چت آنت۔ "من داں ہما وہد ئی بیچ گپ گوش نہ داراں داں تو ملار نہ بے" آئی ء منی گلاس پدا پُر کت۔ من گوں ہزی شنگیں چھاں گلاس ء نیمگا چاراں پدا شیطان ہگل کت ء یکیں گیں ء شراب چنڈاٹ آنت۔ شراب ابی ایر روگ ء گوں من چہ ہست ء پست ء کپتاں۔ سیمی گلاس ء ورنگ ء گوں منی ہوش ء سمایاں من ء یلمہ دات۔ چارمی گلاس ء نوشگ ء مر وچی ء باندات ان دیم بوت آنت۔ در حیال ء من، دنیا منی چاریں نیمگا پر تزان انت۔ ہے گپ ء جنداء بے حال بوتاں کہ من ادا چیا اتگاں۔ آمنی نیمگا جھل بوت۔ بلے... منی حیال ء ... آ... دنیاء ہر چیز... من ء چہ برز بے رنگیں مجھے ء تھا آت۔ من زانت نہ باں کہ کدی ء چون من کر سی ء سرا شاں بوتاں، گرائیں وا بے وا ب کپتاں۔ وا ب ء تھا من انچیں جا ہے ء اتاں کہ، ہچبر نہ دیستگ آت۔ من وا ب دیست کہ من مزن ء شاہگانیں زیدی ء تھایاں کہ آئی ء چاریں گنڈاں مزن مز نیں در چک آنت۔ آzman ء سرا دز پشو کیں استاراں و تی سر ڈو کینٹگ ء شاہانی نیام ء سرگ کنگ ء آنت۔ برے آzman ء روچ دز پش ات ء برے جمبراں ان دیم بوت۔ یا سمین ء پلاں جوڑ بو ٹگیں کسانیں گواز نگے ء من و پیگاں ء منی سرا پلانی ہور گوارگ ء انت۔ منی سرء، پیشانیء، چو آبشارے ء ساپیں آپ ء شنزے، شنزگ ء انت۔ من بے کساس شاہیگاں ء پرتاہی ریں و شی ئے مارگ ء اتاں۔ در حیال ء من شیز ارگ ء مُر گانی چلی ء توار انت۔ منی ظاہرء باطن ء یک جتائیں رنگے ء ہم تو اری ئے ودی بو نگ ء چلی ء توار انت۔

انت۔ منی ۽ دنیاء نیام ۽ ہمک چیز وتنی جا ۽ انت۔ بروبری ۽، ابید بگاڑ ۽ جنجوال ۽۔
جهان ۽ وئیل ۽ گرداں بو گنگ ۽ واستہ په من ۽ ٹھیج سبب پشت نہ کپتگ پر چا کہ دنیاء
دُرستین وشی ۽ لذت منی کش ۽ گوراں گرداش ۽ ات انت۔

منی اے جاور بس چندے ساہتائی ات۔ وہدے من بُست کت گلڈاگشئے
منی دماغ چو سپا ہیگے ۽ مشت ۽ ٹھیج آت۔ منی چم وانس الد انخوری ۽ کپت انت کہ گوں
پکر مندیں چھاں من ۽ چارگ ۽ ات۔ شراب جا ۽ یک ۽ دو گراں ک پشت کپتگ
آت۔ "گران واپی ۽ وپت ۽ تو" آئی ۽ گوشت۔ "الم واب ۽ ہلا ہوش ۽ گپتگ ترا"
منی دست سر ۽ اتاتاں۔ من پدرہ ات ۽ دست دُرگت انت، منی دست
میس ۽ انگ رات انت۔ "منی سر پر چاتزانت۔"

"منی سنگتے ۽ ترا آپ پر ریتگ ۽ لوہیتگ کہ تو آگہ بہ بئے" آئی ۽ گوں
ز میں گالوارے ۽ گوشت۔

"من اے حال ۽ زاناں گندگ بو ٿگاں؟"

"پریشان مه بی، شریں مردمے، تو ٹھیج زابلادی ۽ بابت ۽ الماش کتگ؟"

من جاہ سرّاتاں "زابلادی"۔ گوں اچھی ۽ کو کار کت۔

"ہو،" آئی ۽ گوں حیرانی ۽ گوشت "چیا، چے بوت"

"کجا انت آ"

"نوں کجا انت؟" من نہ زاناں، آہم ات بلے نوں شتگ" من په آئی ۽
رنڊ ۽ روگ ۽ دزیہہ کت، من ۽ ہاٹیگ مان نہ ات۔ چہ وتنی گمان ۽ گیش بے جان
اتاتاں۔ ٹیبل ۽ سراشتور گران من گوں بے وسی ۽ چیہاں کت۔

"په ترا آیگ ۽ منی مول ۽ مراد بس آئی ۽ شواہزادگنگ ات۔ نی تو گند
۽ نند ۽ واستہ منی کمک بہ کن یا کسے آئی ۽ رند ۽ تاچیں۔"

آئی ء بارء پتگلکیں مدگ بہا کنو کے گوانک جت ء گوشت کے آشخ زابلاوی ء
شوہاز بہ کنت ء بیت۔ پدا اچک منی نیمگا تشنینت ء گوشت۔ "من نہ زانگ کہ تو چو
بے تاہیرئے، مناسک بازاپوزانت کہ..."

"تو منا گپ ء وار دیگ ء کہ نہ اتئے۔" "من برائز گپت ء گوشت۔"
"ارمان ء گپ ہمیش انت کہ آیک پیم ء تئی کش ء کرسی ء سرائشنگ۔ آئی
ء یا سمین ء پلانی ہارے گورات کہ دوستے ء پہ آئی ء سوگات کلتگ۔ یک پیم ء گوں
پلائیب کت۔ آئی ء تئی سرا بڑگ بوت ء تراہوش ء آرگ ء ہاترا تئی سرا آپ دز نز
دات۔"

"آہر شپ گوں تو نند ء نیاد ء کیت زاناں" "من جست کت۔ منی چم ہما
در واژگ ء سک ات آنت کہ مدگ بہا کنوک شنگ ات۔

"آمرچی شپ، دوشی ء پزندو شی گوں من ہم نیاد بوتگ۔ چریشی ء پسیر
ماہے بیت کہ آمن نہ دیستگ"

"بوت کنت، باند اپدا بیت" "من آہے کش ات ء گوشت۔"

"بوت کنت"

"ہمنچو زر ء عمال بہ لوٹیت، من دیگ ء جاڑی آں" "و انس ء گوں در دواریں گالوارے ء پسہ دات۔" "آئی ء زر ء عمال ء لالچ
نیست۔ اگاں تو ڈیک دات گڈا تئی علاج ء الما کنت۔"

"ابید و تی حق ء زورگ ء۔"

"بس گوں ہمے مارشت ء کہ تو آئی ء دوست دارو کے ئے۔" "مدگ بہا کنوک و تی کارء بے سوب اتگگ ات۔

و تی ہائیگ ء توکلاں نز آرگ ء رند من گوں لپرزگی گاماں، چہ شراب جاہء
در کپتاں۔ ہر دمک ء پر تھء من گوں اے مرمرا نکیں امیت ء تزندیں تو ارء"
زابلاوی" آواز دات کہ منا آئی ء پسہ رسیت۔ دگانی سرا یلمہ چریں بچکاں من ء

زہرءے زہر چاراٹ۔ من ء بیم اتک کہ یکے من ء مہ جنت، گوں اولیٰ ٹیکسی ء گندگء، من آئی ء تھاپناہ زُرت۔

دومی شپ ء گوں و انس الدا مخوری ء داں سُہب ء جلٰ اتائ بلے زابلاوی نیاتک۔ و انس ء من ء گوشت کہ نوں و تی بازارء روت۔ کر پاس ء کشار ء رُنگ ء بہاکنگ ء رند و اتر بوت کنت۔

"من ء ودار گنگی انت" من گوں و تء گوشت "و تی صبر ء اوپار چکاسگی انت۔ پہ من و شی ء گپ ہمیش انت کہ زابلاوی زندگ ء منی سرا مہربان انت۔" گوں اے حیال ء من ء دل بڈی رسات کہ اگاں من آئی ء بہ گندال گڈا آمنی علانج ء کنت۔

برے برے دزا جیں وداراں من دم بُرت۔ بے و سی ء من ء انگریں زُرت۔ من و تء ایکن کت کہ آئی ء حیال ء چہ دل ء بہ کشان۔ اے دنیاء چنجپو دُم بُر گلگیں مردم آئی ء نہ زانت ہم، یا بس آئی ء وہے سرپد بیت۔ من پر چاپہ آئی ء اے وڑیں عذاباں بہ سگاں؟

بلے انچو کہ منی دردانی بے تاہیری گیش بوت، من آئی ء بابت ء چرخت ء کپتاں۔ چہ و تء جُست کت کہ باریں منی بحث کدی جاہ جنت ء من گوں آئی ء دوچار کپاں۔ اے راستی ہم من ء بھینت نہ کنت کہ و انس الدا مخوری ء بیچ حال ء احوال نیست، گو شگ بوت کہ آللّیتگ ء درملک ء شتگ۔ گواچنی، زابلاوی ء شوہاز لازم انت۔

ہو، من ء الّمازابلاوی شوہاز گنگی انت۔

سَرَام

قرن ء بندات ء آزمانگ ء فرغانہ ء مردم بے کساس وارء مہتاج ات آنت ز میں ء ہما تینکیں کا نیل ء سرا آآباد ات آنت۔ یک نیمگ داء بس ء دومی نیمگا صلواجی قبیلہ ء کلکانی میا نجین ء آت۔ دو نیں قبیلہ انی و ت ماں و ت ؋ کو ہنیں دژ من داری ات ء یک ہلاس نہ بیو کیں جنگے بر جاہ ات۔ دو نیں قبیلہ انی مردم و کشی، سندلی ء جنگلوی ء نام دار ات آنت ء آہانی تب ء دلو شی ء و سیلہ یکے دومی اور دیگ، گوں کانو دء لیب کنگ ات۔

یک زمانگے دو نیں قبیلہ یکے دومی ء گٹ ء ہوناں ات آنت۔ ہما وہدء کہ صلواجی ء سردار خوران ء داء بس ء سردار ال آور ات۔ آدورء بازیں ہون ء ہونز پچھی ئے بوت۔ اے بے حسابیں کشت ؋ کوش راہانی سرء، جنگانی پڑء، دال کوہ منقتم ء تالان ات آنت۔

ہردے کہ جنگے ء دن ز چست بو تگ ات آنت۔ فرغانہ ء مردمان گوں و ت ؋ اے ناتاہیریں سوال پُرس اتگ ات۔ "آخر، مئے میار ء گناہ پھی انت، ماکہ ناں داء بس ء مردمان ایس ء نئے کہ صلواجی ء ؟" آہانی پدر دی ء سبب ایش ات انچو کہ دو نیں قبیلہ و ت ماں و ت ؋ جنگ ء اڑ ء کپت انت۔ فرغانہ ء مردمانی دل ؋ بیم ء سزا م ء جاہ جت۔ آہاں و تی مال ء ازباب یا و تی جند بندیں درواز گانی پُشت ؋ نز آورت۔ پہ جنگ بجنگ ؋ کپتگیں قبیلہ اے چشیں مز نیں گپتے نہ ات کہ آہانی

گیشتر جنگ فرغانہ، سر زمین، سرا بوت آنت۔ تباہی، بر بادی، دیم پر فرغانہ، مردمان آت۔ آہانی کارو روز گار بند بوت آنت۔ اے بڑگ، لاچار میں مردم انچو شیزار، دل سیاہ کنگ بوت آنت کہ آچہ وئی زندہ بیزار بوت آنت۔ آہاں چہ دوئیں جنگولیں ٹولی آں گیشتر تاوان رسات۔ آکہ وشدل، وش حالیں زندے گوازینگ، ات آنت، زندہ پر آہاں گرائیں بارے بوت۔

گلڈ سر، بیزار بوت، آہاں شیبہ، عالملا گپت آنت کہ اے جنگ، سلاہ بہ کن آنت۔ شیہاں تجھ، تاگ گوت، قبیلہ، آنی مردم ہیئت آنت کہ وئی جنگ، چوپاں، آہانی نیم، سر زام، چہ فرغانہ، دور بہ دار آنت۔ آہانی اے سوب مندی فرغانہ، مردمان چو عبید، بوت، مدتے، رند فرغانہ، ایمنی، مارشال تاہیر، ساہے کش ات۔ بلے چونیں ایمنی؟ چشیں ایمنی کہ آئی، نہاد سرزماہ، وش تبی، کارزانی، داں مز نیں حدے، بے پلہ مرزی، سرا ایر آت... تزندی، پابندی کنگی آت۔ بلے پرے قول، مسامانی، ضمانت، حزانگ، ریچگ بوت آنت، جنین بے نگ، کنگ بوت آنت۔ وہدے آہانی اوپار، کدھ کنیل بوت، آہاں پر یاگی بوگ، شور گوت گلڈا گوشنگیں زمانگ، درد گیکیں ونیلاں گیر آران، صبر، اوپار کت۔

چرے دُرستین گپاں پدھم یک کسما سے، آاینیں دورے، ات آنت کہ آئی، دور پیسر گیکیں وہدے نیست ات۔

چٹ ہے روچاں، کلیجی بہا کنو کیں کماش لیتھی، جنک نیعہ ندارگ، تھا ظاہر بوت۔ کماشیں لیتھی کہ چتاں انچو دُروہ ات کہ یک ملیمی، دو ملیمی، زر، تپاوت، ہم زانت نہ کت گلڈ آئی، نیعہ پر وئی کمک، آورت گوں۔ اے ہما وہدات کہ نیعہ سیری جنیں چکے ات۔ پر کار، روز گار، در آیگ، نیعہ، انچیں پوشک، گچین گوت کہ آئی، آگردن، دائلہ پاد، مجھ، مان پوشینگ آت بلے آئی، گد گیں

بالادے تیوگیء پدر اکنگء کارء ہم کنگء ات۔ اے پوشک آئیء بدنء گزان
گوریں سینگء گوں بے مڑائیء پر لچان آئیء زیبا نیں دزو شم گرد گردء گپتگ
اتء آئیء پڑھء پرسیں گلاني مصری کلو نٹء وڑیں دزو شم را گیشتہ لکش گتگ ات۔
آئیء بادا میں چھانی سله نیں ینگلیں رنگء را گیشتہ دوستناک جوڑ گتگ
ات۔ آئیء چھانی تھا ورنائیء رو لمیں رنگ جڑشک ات کہ آئیء تو پی نگاہانی پسو ہم
دات بلے گوں کودکیء نہ زانکاریء ... ورنایاں آروک روک چار اتء شکرء سرا
ندو کیں مگسکانی وڑا ہادز گاڑیء نیمگا کشان بیتء شُست آنت کہ آئیء سرا گلچھی پچھ
بوت آنت۔

چیزے روچء رند کماش لیتھیء شکر قند بہا کنو کیں حملی نزیکء نادینت
ء سورہ فاتحہ ونتء گوں آئیء نیعہء سانگ بندیء جار جت۔ پچارو کیں مردم
عاروںء لوٹگء ودار یگ اتاں بلے یک بیگا ہے آلمباری کیفےء ہواریء نشستگ ات
آنٹ کہ آہاں لیتھیء بے رنگلیں دزو شم سرا جیر گانی غبارے دیست۔ چ کیفےء
سیٹھء آئیء پرس ات۔ "اللہ رحمہ کنت لیتھی، چے بوٹگ؟"
پیر مردء سار تیں سا ہے کشان پسوات۔ "بے بختیں مردمء کشار پدا بے
دان انت!"

چلیمء نلء دار چینیء چاہء گلا سانی سرا جھلیں سرا جھی چست بوت آنتء
آئیء نیمگا چار گء لگ ات آنت۔ "نیعہ" آئیء دپء درا تگلیں ہے نامء دُرستیں
لبزانی معنا پہمیان ات آنت۔

"چے بوٹگ آئیء؟ بلکلیں حملیء بے ادبیء کتگ؟"
کماشء پاگ بستگلیں سر گوں تزندیء پہ انانء سُرینت، "منی پریشانی
گوں حملیء ہم گرچخ نہ انت۔ گوں منء داء بسء سردار آل آوردپ کپت۔ آئیء

من ء مزن وش اتک ء بیا ء منند کت۔ پدا گوشت ئے که آگوں نعیمه ء سیر ء سائگ ء دلماگ انت۔ مردمانی دل ء انگه و دی بو تگیں وش تبی ء بے قراری ء آهانی چم ترپگ ء لگ ات انت۔ حرگاڑی والا ئے ء جست گت۔

"تو پچ جواب دات آئی ؟"

"منی ہوش چہ زائگ ء رپت۔ مز نیں مشکلے ء رند آگوشت گوں کہ من پ نعیمه ء گوں حملی ء سورہ فاتحہ ونگ۔ گوں اے گپ ء آگیشور بر انز گپت۔" آل آور، پادء و تئی گورا اتگگ ء گوں آئی ء حملی ء نام ء گرئے، "گواچنی من چہ و ت ء گارا تا۔"

"گڈا"

کماش ء دیم ء کر چک چہ شہرتی ء گیشور بوت انت۔" من پچ حیال نہ کت، و تی دست شہار دات، پ نعیمه ء گوں آئی ء سورہ فاتحہ ون ت۔"

"گوں حملی ء و تگیں فاتحہ پچ بوت؟"

"من آئی ء گورا شا شا و تی مشکل ء جنجال گوشت۔ آحانواد ہیں مرد، ناوٹھی ء نہ وش آت بلے ناں ہون کت نہ ہاں، رخصت بوت۔" آہاں گوں بے تو اری ء یکے دومی ء چمانی تھا چارا ت۔ چاگر دء انسر تگیں بے تو اری ء بس چلیمانی گٹک گٹک ء تو ار ات۔ گڈ سرء ہو ٹل ء سیطھء ہ تسلاء ہاترا گوں نرمی ء گوشت۔" تو میار یگ نہہ ئے، تئی جاہء اگاں چہ ما ہر کس بو تیں ہے وڑکتگ ات کہ تو کتگ۔ او ستاں گوں خُدا ء بند ء دل ء مزن کن۔"

کماش ء و تی دست پچ کت ء دلبند ء جت ء درد را ت۔" بلے یاراں، منی مصیبت انگت نہ گٹتگ انت۔"

سیٹھے دیم چہ الجھی ء حیرانی تھا شُت۔ "چہ اے گپٰء پد گہ
گنتریں گپ بوت کنت۔"

"آل آور گوں فاتحہ وانگ انگتہ دو کلاک ہم نہ گوتگ ات کہ
صلوا جی سردار جوران منی دیما اوشا تگ ات۔"

" یا اللہ! تووت مئے مدت بو، آئی چے گوشت "

" آئی ہم نعیمه! ..."

" اللہوت مئے پشت اپناہ بہ بیت "

" آئی ہم گوشگ ہمیش ات کہ اڑے شپتا لیں کماش، من جوران گوں
تو گپ آں توال آور نام گرئے؟ گواچنی چوش بوت کہ منی سُرنا کر ہوت۔
من آئی دست دستاں زرت پہ نعیمه گوں آئی سورہ فاتحہ ونت۔"

" گڈا ہما سورہ فاتحہ کہ تو گوں ال آور ونگ ات۔"

کماش گوں شکست وار تگیں گالوارے گوشت۔ " گڈا من گوشگ
ء آں کہ ہے قیامت انت، منی سرا پر شتگ۔ نوں شما توحیلے بہ سازات۔"

اے گپ چو تیر آہانی دل نشانگ ہلگ ات کہ اے مصیبت تچک پہ
فرغناہ اتگ۔ یک رندے پدا آہانی بازار سراتباہی ہبر بادی سیاہ بزیں جمبراں
بستگ۔ چہ اے بینا کیں اڑاند در آیگ ہر اے الماشوازگی آت۔ آہاں شور سلاہ
کت۔ گڈا سرا چماں عاجز قرآن حافظے گوشت۔ " اے گپ پکا انت کہ آگوں
دوئیاں آرس کت نہ کنت۔ گواچنی چو ہم مشکل انت کہ یلے یلہ بہ دنت
دو می گوں سانگ بہ کنت۔ پر چاکہ دوئیں گپانی معناوتی مرگ دپ ووت گوانگ
جگنگ انت۔ " اے گپ رند آئی وقی سر پاگ لڑینت۔ داں دیراں وقی سینٹگیں
سر کھیت۔ بلے بیچ را ہ در نیست ات۔"

بازارء توں بہا کنوکء شور دات۔ "نیمہ چیر و کائی گوں جملیء عاروس دیگ
بہ بیت۔ "بازء گوں یک پارگی گوشت۔ "نوں اگاں زید اوپ ہلائی ہم بہ بیت، نیمہ
گوں آئیء عاروس دیگ بوت نہ کنت"

چہ بازیں حیالء جیڑ گاں آہانی سرء دردے زُرتء جیڑہ بچ ڈاگیشء
گیوار نہ بوت گڈا قرآنء حافظء درا یکنیت۔ "بیا ات، ہواریء دعا کنیں، 'اے
ارحم الراحمین، مارا چہ ہماہاں پناہ بہ دئے کہ ہماہانی ترسء ماگاریں"۔

اے دگہ سہبء دکاندارے امبارء عجبء نوکیں رُمبء رتچے بوت۔
مسٹری، داروکار، پوریا گرانی ٹولی نے گوں مزن ہیدر پیچیء دکانء نوکیں رنگء
دزو شم دیگء دزگٹ ات انت۔ مزن نیں دروازگء سرا بلاہیں بُستا مگیں بورڈے
سینگارگ بوتگ ات کہ آئیء سرا" فرغانہ پولیس اسٹیشن" نبشتہ ات۔ ہمے نیامء
پولیسء سپاہیگ گوں مزن نیں واکدارے او دارست انت۔ نوکیں جاگہء چاچ
زُرت۔ بازیں مردمے پولیس اسٹیشنء دیمء بچ بوت۔ آہاں پیریں سپاہیگے گوشگ
ء ات۔ "صاحب! سکزہر گپتگ، نوں دُزء ڈنگانی حیر نہ انت۔"

لہتے مردمانی حیال ات کہ اللہء آہانی گوش داشتگ۔ بلے انگتہ آہانی دل
پر زگ ات انت۔ پر چاکہ آہانی دیدن ہمیش ات کہ ناشریں مردمان چہ سرکارء
گیشتر زور مان۔ وقتی دُرستیں عمرء آہاں، ہچپر نہ دیستگ ات کہ یک سپاہیگےء تمدنی
سردارے ہنگلء بیہار داتگ۔ بل کہ دوئیں سردار قانونء لگتمال کنگء دمانے ہم
چکتء پد نہ بوت انت۔ آہاں انگتہ آندارگ یاد انت کہ داہر پولیس اسٹیشن
ء سپر نہنڈنٹء، چہ صلواجیء سردار جورانء یونانء بنایں نشہء بیپاریء دزگیر
کنگء ہاترا گمک لوٹیتگ ات کہ "فرانسء سرکار آئیء پشتء پناہ ات۔ یونانی
نشہء بیپاریء آکشگء گار کنگء بیہار دات۔ پدا گپ گار بوت۔ نوں گڈا چوں

بو ٹکیں گے ات کہ اے کسانیں پولیس اسٹیشن ۽ لہتے دا گنگ نپر دُزی ۽ ڈنگی ۽ ہلاس کت کن انت!....."

ورنا یعنی افسر کہ آئی ۽ وردی ۽ سرا دو استار ۽ یک سُہریں پیٹے پر آت۔ ڈن ۽ دراتک۔ تھانے ۽ تھی دروازگ ۽ دیمادار ۽ کرسی ۽ سرانش ۽ یک سپا ہیگے حکم دات کہ چہ ملیباری ۽ ہو ٹل ۽ نار جیلے (چلیم) بیاریت۔ آئی ۽ عمر کساس 25 سال ۽ چڑی ۽ میڑ ات۔ لا گر ۽ بار گیں اندام، دیم ۽ انچنانیں نقش ۽ اعضاء، سر سک باز مزن ۽ مید بر ٹنگن ... آئی ۽ بچ چیز جتا ۽ چکنی نہ ات۔ آئی ۽ مردمانی پنجی ۽ نیمگا چپشانک دات ۽ گوشت "اوہمان الفلامی، شمعے غلام، شمعے خدمت ۽ مدام ساڑی انت، بچ مه ترس ات"

مردم آئی ۽ گپانی رتچ ۽ کپت ۽ ملمہ بوت انت بلے کس ۽ بچ نہ گوشت۔ بس بچ نہ دید کافی وڑا بچنکد ات۔ نار جیل ۽ مانگیش اٹکیں اور نڑی (پاپ) ۽ دست گر ان آئی ۽ ووت گپ بر جاہ داشت: "لگور ہما مردم گو شگ بیت کہ چو زابولانی وڑا زندبہ گوازینیت۔ کس ۽ اپنچو اجازت مہ دیت کہ آشے کو گپانی سرا بہ نندیت۔" آئی ۽ سما بوت کہ چ آئی ۽ گپاں انگتہ مردمانی واک ۽ ہائیگ گیش نہ بو تگ انت۔ آئی ۽ توار بُرز کت ۽ بر اتز گپتکیں وڑے گوشت: "اگاں یک مرد مے ۽ جرماء ہواریں مرد مے وتنی گورا جاگہ دات گڈا من آئی ۽ رد کاریں مرد مے سر پد بابا۔"

مردمانی اشتابی ۽ چمباں پل پینگ ۽ سما بوت کہ آ کے لپر زگ بو تگ انت۔ گوں ہے لپر زگی جاور ۽ آ یک یک بوت ۽ اینگو آنگو شوت انت۔ افسر ۽ گوں وتنی کارندہاں بازار ۽ ہما جاہاں چپشانک دات کہ او دا مردمانی پنجی ۽ نند ۽ نیادانی جاگہ ات۔ پدا آئی ۽ داء بس ۽ حلواجی ۽ گورا بازیں رو آکت۔ آئی ۽ ولبند پیسر کت ہر نیمگا دراتک مہلوک ۽ چم آئی ۽ سک ات انت۔ لوگ ۽ او تاکافی دریگاں، ہو ٹلانی گند ۽

درال آئی ء چارو کیں چھانی تھا بیم ء سرام مان آت، کلاگ مان آت یا آہانی تھا زہر جوش ور ہنگ ء ات آنت۔ آگوں آل آور ء دپ کپت کہ آئی ء پنج مان نیاورت ء بئے نہ کت۔ آجوران ء گورا شت کہ آئی ء پنج ارزش ء بستارنہ دات، بس کندت ء کلاگ زُرت۔

پدا ہم او تھمان پہ تاہیر آت۔ دراہیں مردم جوانی ء سرپد ات آنت کہ آ سرکار ء ترس ء بیم، گھنگیری ء واک ء اختیارانی گزان مہنذبی ء مہلوک ء دیم ء پڈر کنگ ء جھد ء ات۔ جواران ء مان چتگ ات کہ گوں تزندیں چگلے ء آئی ء واک ء اختیارانی ریک ء کلات ء بہ پزو شیت ء دور بہ دنت۔ ہے روچ ء جھل بیگاہ ء وہدہ حلواجی ء داء بس ء نیام ء گلہ ء جوہان ء ایر دیگ ء غبارانی وڑیں یک حونی جنگ ء سر چست کت۔ اے حال جنگل ء آس ء وڑادارانی بُخجل ء شنگ بوت۔ بازار ء نزوریں دلانی دزیگ کیش بوت انت۔ فرغانہ ء بہارانی تاک، تاک چنڈ ء گپت آنت۔ لہتے مردمان لیتھی سوچ دات کہ آنیعہ ء گوں جوران ء سور بہ دنت۔ پرچا کہ آچہ آل آور ء گیش زوراک ات ء سور ء جنگ ء اڑ بو ہنگ ء گمان کمتر آت۔

دو می سُہب ء او تھمان ء چو بازار ء اے دگہ مردمان گلابیہ ء گورا ات ء ڈلن ء دراٹک۔ اول ء مردمان وقی چھانی سرا باور نہ بوت بلے پدا چہ آئی ء گپاں پچھاؤرت۔ "پہما مردمانی د لجمی ء ہاترا کہ آچہ منی وردی ء ٹر سیتگ آنت، من مرچی گورانہ کتگ۔ نوں ہما مردم کہ ووت ء مز نیں دُز ء ڈنگ سرپد بنت اگاں گواچنی دل اش مان گلڈاٹن ء در بیا آنت۔"

آایوک ء تھنا چہ کارگس ء دراٹک ء رہا دگ بوت۔ سپاہیگ اجازت نہ دات آنت کہ آئی ء پشت ء گون بہ بنت، سپاہیگانی بدل ء اجلہ ء حیرانیں مردین، جنین ء زہگ رند ء گون ات آنت۔ چہ آئی ء داب ء دزو شم ء انچو درا بو ہنگ ء ات

گشئے آنچپیں وڑیءِ حلواجیءِ نیمگاروگءِ انت کہ یک مردے ہم آئیءِ نیمگانہ شتگ
ات۔ راہءِ آمیزل ہوٹلءِ دیمءِ اوشتات۔ جوران گوں وقی کارندہاں ہوٹلءِ ات۔
اوہمان گپ جت گڈاپہ آرامءِ تاہیر بلے آئیءِ دیمءِ بیہار دیو کیس کرچک دراٹ
انت۔ "ذی تو سر کار بیہار داٹگ، مرچی ادا شنے نیامءِ تہنا اوشاٹگاں۔ اگاں شمارا دل
مان، منءِ ہم بیہار دیگ بہ بیت۔ نوں چہ شماہر کسءِ گواچنی ہے جن سرا سوار
انت کہ آمردے گڈا دیمءِ بہ کنزیت۔"

چہ آہاں انابانامءِ یک ورنائے ڈاٹءِ دراٹک۔ چہ افسرءِ چندے گام دور
اوشتات گوں بے ادبیءِ وقی لاپءِ کینگءِ لگءِ ات۔ افسرءِ ناگہانی پر ترے
وارت۔ گوں پر ترگءِ یک ترندیں مشتنے آئیءِ لاپءِ زبرت۔ ورنا چو درچکءِ
بُنڈےءِ زمینءِ سراتنپیکءِ کپت۔ اوہمانءِ زورءِ مزن مرسیءِ تماشہ چاروک چو
بُتءِ وانگ کتگ انت۔ دُرستین تماشہ چاروک پُشتءِ کنزیات انت۔ نوں دُرستین
چم جورانءِ سکِ ات انت کہ آئیءِ شال پوشیگ ات، پادماں پادءِ پُشتءِ کتگءِ
نچءِ سرا شتگ ات۔ آئیءِ اولی رندءِ افسرءِ نیمگا چاراتءِ گوشت: "تو ووت سرا ووت
منی مردمءِ سرا اُرش کتگ"

اوہمان گرگات: "ہزر دری بوٹگ ات کہ آدب دیگ بہ بیت۔ من ادب
داٹگ... ایشیءِ رند، نوں تئی بار گیگ انت۔"

گوں ٹپانی چپءِ چوٹیں نشانال چکاریں دیمءِ جورانءِ گوشت: "تو کسان
ئے، وقی لوگءِ مردمانی سرار حم بہ کن، وقی راہءِ بہ گربرو۔"

"تو اگاں مردےءِ گڈاپا دا، کنز دیمءِ "چو تو از ہی بچکندیءِ جوران چہ وقی
جاہءِ نہ سُرات۔ اوہمان گام جنانءِ آئیءِ نیمگا شت۔ گروکءِ شہمگءِ گوں
جورانءِ کارندہ آئیءِ دیمءِ مان تریات انت۔ افسرءِ زہرءِ زہر آبیہار دات انت۔"

"نوں تو اے بُزدلانی دیوالءُ پشتءُ چیرے؟"

"شما یک کر بہ بنیت..." جورانءُ وتنی کارندہ حکم دات آنت۔ آنچو گشا دیءُ در گان
در گون بوت انت گشٹے کپوراں تیرے توار گوشال بہ کپیت۔ جورانءُ چ وتنی
جاہءُ سڑکتءُ او شتات۔ آنیا می قددءُ پُرءُ پُرءُ مزن گرد نیں مردمے آت۔
"تئی سپاہیگ کج آنت؟" آئیءُ جست کت۔

افسرءُ زہرءُ پُریں گرگے جت۔ "ترا من ایو کا بساں۔ من ترا انچو جناں،
انچو کہ تود گراں جنے..."

گوں ہے گپءُ اناگہ... چو گروکءُ شہمگءُ آئیءُ تزندیں شہمات جورانءُ گوش
بُنءُ مان اتک۔ جوران گوں گرگےءُ چست بوتءُ افسرءُ نیمگا چغل گپت۔ دو نیں
چپس گپت انت۔ گنوکءُ پر کنوکیں وہدے ات۔ او دا او شتا ٹلکیں مردمانی دلءُ
اے پلنگءُ پیلءُ نیامءُ رُ ٹلکیں جنگے ات۔ یک انچیں جنگے کہ چریشءُ رند یک
فیصلہ نے بہ بیت۔ گوں آئیءُ اے بازارءُ راجد پتھر بدل بہ بیت۔ جاور حالءُ رنگءُ
دزو شم بدل بہ بنت۔ گوں اے جنگءُ نئے تہنا جورانءُ دُزءُ ڈنگاں، آل آورءُ
ہمراہءُ دوزواہ، وتنی بانداتءُ بختءُ فیصلہءُ گندگءُ ات انت۔

وتی حونءُ دُرستیں حونواریءُ زورا کیءُ جوش دیاں جوران جہدءُ ات کہ
افسرءُ گردن آئیءُ آہنیں دستانی تہاڑتی بیتءُ آئیءُ زندگیءُ بہ پزچیت بلے افسر دم
پہ سہت گوں ہزاریءُ مُشت جنگءُ زانٹکاریءُ گوں وتنی سر جمیں بیسہءُ کار مرز
کنگءُ ات۔ اے یک انچیں ازے ات کہ جورانءُ ایشءُ گوات ہم نہ لگیتگ
ات۔ افسرءُ مُشت آئیءُ دُر منءُ ھاڑ گور، دلبند، لاپ، چو ٹیں پونزءُ سراچو ترو نگلی
دزو لگکءُ ات انت۔ جوران زہرءُ جشان، گوں کستءُ کینگءُ سیاہ گوا تاں چو
گنو کیں بسلےءُ بیش گرگاٹ ات۔ "من نہاں مردمے، مرچی تئی حوناں مہ تنگاں"

آئی ء ہمراہ، چہ ازل رواج گپتگیں تمنی دودانی پابند، جنگ ء بہر زورگ ء پرمان ء عز بہرات آنت۔ بس کوکار کنگ ء جوران ء دل بدھی دیگ ء ات آنت، "مرگ... ایشی ء دوابس مرگ انت، چگل ئے دئے مرگ ء کورچات ء، واجہ" جاک ء سلوات، گپت ء یہار، بے سر ء پادیں ڈاہ ء شورے مچتگ ات۔ بازار ء دزاہیں مردم ہما سیمسری جاہ ء رمپتگ ات آنت کہ آئی ء حلواجی ء فرغانہ گیشینتگ ات آنت۔ نیعہ هم اوشتاتگ ء تھی جوش ء جزگاں لرزگ ء ات۔ آئی ء ولی کماش ء دست گپتگ ات ء جنگ ء بدل بوو کیں جاوراں آئی ء سرپد کنگ ء ات۔ کماش گوں ولی پچمانی نیزوریں میم ء آہاں جوانی ء گندگ ء نہ ات۔ پدمان پد لگتگیں مُشتاں جوران ء سرتیگ ء ات۔ آئی ء وارست بوت۔ دست یلہ بوت انت۔ پچپنیں پچمانی دیم ء سیاہی ء مانشانت۔

"جوران دیم پہ چیر کپتگ" نیعہ چہ وشی ء گل ء کوکار کت۔ گواچنی آدمیم پہ چیر کپت۔ دُرستاں بیسر آئی ء بدن جھل بوت، پدا چو مم ء وڑا دو تل بوت ء آئی ء دیم حاکانی تھامین بوت، گڈ سراکش ء کائی ہمودا مجھ بوت۔ گوں جوران ء کپگ ء درزنانی حساب ء آئی ء ہمراہانی لٹ بُرز شُشت انت۔ گوں آہانی گندگ ء افسر، ہنش ہنش کنانیں ساہبر برکت ء ترند ء کوکار کت "جنیناں"

دُرست پشل بوت ء پشت ء کنزات آنت بلے چہ آہاں یکے ء وانک دات۔ "باز رُوت مردم تی پتھر ء سر ء پرس ء پاتیہ ء چنج بنت" او تھمان ء چو مد امی وڑا، گوں ولی پو شنستگیں گلابیاء سرجیں بازار ء چکرے جت۔ چہ آئی ء بے دروریں دلیری ء گا مجھ ء سبب ء، گوں آئی ء انچیں دیہہ ء بلاہی ء کسہ ہم گزنج کنگ بوت کہ آدمام چہ آئی ء یک گا مے دیما آت۔ مردمان آئی ء راہ ء ولی چم چیر گیتک آنت۔ اگاں اناگہ مزن یا کسانیں دُر ز ء ڈونگے آئی ء دیما کپت۔ آئی ء آراہ ء توک ء داشت۔

گوں بُر زیں تو ارءے انچو گپ جت کہ آئی ء تو ار دُرستانی گوشان بہ کپیت۔ گوں دزءے گوشت کہ "بہ گوش من جنینے آں" اگاں دُزے کے ہم دپ ء دل بوت، گڈا انچو گوں مُشت ء لگتاں مان بست کہ تل ء واد بہ بیت ء بہ کپیت۔ آئی ء ہر روج مزن جگری ء گوں دزاں جنگ کت، آپروش درات آنت، دلبند پیسر کت ء تڑات۔ چندے ماہانی تھا داء بس ء حلوابی دُزءے ڈنگاں یلہ کت ء پہ وٹ ء دیم شت انت۔ بازارء پیر مرد، جنین ء چک گندگ بوت انت یا ہما مردم کہ آہاں وتنی چم جھلئء جتگ ء دُزی ء ڈنگی ء توبہ کتگ ات۔ نزوریں مردمائی انچو سما بوت آہاں نوکیں زندے رسیتگ۔ افسر مدام گوں مهرء شرف داری ء چماں چاراٹ۔

کماش لیتھی نادرہ بوت۔ آچماں دُزویتگ ء تختء باہوت آت۔ نعیمه ء دز گاڑی گون ات، وتنی حساب ء دمک پہ دمک ء گردات ء پتالگیں پلچھی بہا کت۔ گوں ہمک گوزو کیں روجء ہمراہی ء زیب ء شر رنگی گیش بو ہنگ ء ات۔ آئی ء شر رنگی ء نام ء کنگ ء یک مرنیں سبے ایش ات کہ چیزے وہد پیسر پہ آئی ء آل آور ء جوران کشت ء کوش ء کپتگ ات انت۔ دمگ ء مردمانی گمان ات کہ زوت گوں دل تبیں سالو نکے ء آئی ء سانگ ء جبر ہیت۔ یک شپے مردم ہو ٹل ء مج ات انت۔ ہو ٹل ء کارداریں بچکے ہندس ء پہ ہلوت گوشت："شاہ، چبر حیال کتگ کہ افسر نعیمه ء گوں کجام چماں چاریت؟"

اے گپ ء نیمگا انگتہ کس ء ہم دلگوش نہ داتگ ات۔ ہندس ء وتنی ہلوت بر جاہ داشت۔ "افسر نعیمه ء نیمگا انچو چاریت کہ شرابی، شراب ء کدہانی نیمگا چار انت۔"

ہر کس چہ وتنی گوارچ ء نعیمه ء نیمگا دلگوش دیگ ء ات۔ آہانی چمنانک ء حساب ء ردء آمدام گوں وتنی دز گاڑی ء تچک ء پولیس اسٹیشن ء دیمادیوالے کش ء

انچیں جا گئے اوشتات کہ چہ اودا افسر دُز دُزی ء آئی ء گوں پُرمہریں چمال چارات بہ کنت۔ افسر ۽ چمال یک گیگ ء نعیمہ ۽ دزو شم، آئی ۽ دلکشیں بدن ۽ کنڈ ۽ بیٹ تواب کت انت۔ نعیمہ ۽ وہدے دز گاڑی ء سرا ایریں چیزانی تو سیپ ۽ وانک دات گلدا آئی ء تھا ٹھل ۽ ناز ۽ دزاہیں شیر کنی ہوار گینٹک انت۔ آئی ۽ کار چیں نگاہ ۽ کار ۽ وہدے ہمک سُر پُر ۽ یک جتنی ۽ ہماڈر ستیں سبکیں واہگ نقش ات انت کہ آہام ر دین ۽ نیمگا شہار دیگ بنت کہ آئی ۽ دلگوش ۽ واہگ دار بہ بیت۔ ہو ٹل ۽ ہمک روض نندو کیں گراؤ کے ۽ یک بیگا ہے ۽ گوشت : "بچک، چنک ۽ نیمگا پہ مہر چاریت، ۽ چنک پہ مہر چار گاں دوست داریت!"

"گلدا بے چار گیں کماش لیتھی؟" ہو ٹل ۽ وہند ۽ نزند ات۔

"حداب زانت" توم بہا کنوک ۽ گوشت "بوت کنت افسر ۽ کماش ۽ گوراوی زاماٹی ۽ ہبر بُر گک! "ہمودا نشتنگیں کوریں حافظ ۽ حداء قدر تانی گپ جت۔" حدا مز نیں کار سازے، پہ آئی ۽ پچے مشکل انت" بلے لہتے مردمانی نگاہاں دلپڑو شی پدرا ات۔ "آچہ جوران ۽ آل آور ۽ مستریں زورا کے"

یک ورنائے ۽ گوشت "بس کن ات، اگاں یکے ۽ ہم زو گگ کت گلدا بزال حدائنة واپتگ۔"

نعمہ نوک درابو ٹنگیں ماہ ۽ روژنائی ۽ اوشتاتگ ۽ سوتے جنگ ۽ وقی دُر ستیں روض ۽ کٹ ۽ کمائی ۽ حساب ۽ ات۔ "من چو گنوک ۽ شپتال آئی ۽ دیما۔"

وقی زند ۽ جیر ۽ لوٹ کیں ورنا، چہ آئی ۽ کے دور اوشتاتگ ۽ گو شگ ۽ ات انت۔ "یک جنک داں ہما وہد ۽ اے وڑا سوت نہ جنت دا نکہ آمہر ۽ گرفتار مہ بیت۔"

اے گپ، بازیں شپ نہ گوست کہ ہندس، نوکیں حالے گون ات،
اتک۔ "نوں جرچہ ہوت، گوستگ۔ من ذی آچم، ووت تھنائی، شہر، ویرانگ،
دیستگ انت" ہو ٹل، سیٹھ، آہنگ دات۔ "چہ حداء بہ ترس، ہندس۔"
"آذگاری، دیما او شاتگ ات... سُبْحَانَ اللّٰهِ... افسر چور سترے، پتگلیں
جگرال چیلینگ، ورنگ، ات۔"

حافظ، گوشت "اے، چشیں گپے نہ انت۔ پتگلیں جگروہر کس وارت"
ہندس، برائز گپت، گوشت: "بلے یک کرڑ، شہر، ویرانگ،! بوت کنت تئی
گوشان جوانی، نہ کپتگ ات۔ من و پہ بے چار گیں کماش لیتھی، واستہ دعا لوٹیگ
کہ خدا آئی، پشت عپناہ بہ بیت۔"
آہانی دل دریائیں ایشکے، مانپوش ات انت۔ کمے بے تواری، رند ہو ٹل،
سیٹھ، گوشت: "جنک، پت چونائی، چہ ہست، پستاں کپتگ بلے اے دُرستین
بازار، عزت، گپ انت۔"

گوں پشلی، مارشاں آہانی دیم گیمرت انت بلے آے گپ، الٰم اجلہ ات
انت کہ ہما مردم، سبب، میتگ، امن، ایمکنی اتگ، ہما، سبب، میتگ، عزت
مشکل، کپتگ۔ ایشکی، پر زگی، آنچیں جاوراں دوچار گیتگ ات انت کہ
نار جیل، تمباکو، تمام ہم بے تام بوتگ ات انت۔ بازیں ورناہانی دل، ہمے گپ ات
"نوں چے کنگ بہ بیت"۔

قرآن، حافظ، چچست، گوشت: "بس بہ گوش، من زالبو لے آل۔"
نعمہ، انچو سما بو نگ، ات آ بے تواری، کم شرفی، کشیتگیں لکیرانی تھا مانگیشگ،
انت۔ جاور آئی، سلگ، حد، ڈون ات انت۔ آئی، گوں بازیں دلیل، ہنزراں
دُرستین گپانی رد کنگ، زور جت بلے آئی، دیست کہ آئی، چاریں نیمگا کست،

کینگ ء منجل لہڑ جنگ ء انت۔ آئی ء ترس ء بیم نیست ات کہ آئی ء سر اُرش کنگ بیت۔ پرچا کہ آئی ء زانت چہ دُرستان مسٹریں دُز ء ڈنگ پولیس اسٹیشن ء پہ آئی ء واسٹہ آہیزگ ء جاڑی انت بلے آڈرستین مردمان جتا بوگ ء تہنا بوگ ء غم ء مارشان سرازُر تگ ات۔ آئی ء وقی زنوك پہ پھر ء مزن مرسی بُرزءَ کت، بلے آئی ء شہدر رنگیں چھانی تھا تا کچنڈء زردیں موسمانی اینکی ایر اتلگ ات۔ آئی ء دید گاں ورنائی ء لہڑ ء جوش ایر موش بوتگ ات انت۔ گوں کسانیں گپے ء آنا گھانی گنوک بوت ء پہ کوش ء جنگ ء ساڑی بوت۔ آئی ء وقی بد تائیں مردم چت ء دیما کت۔ ملک سرازُر ت Zahء بددات۔ "منی دامن چہ تی مات ء دامن ء گیشت پاک انت۔"

اے وہدء افسر وقی دارء کر سی ء نشتنگ ء نار جیل ء سوت جنگ ء ات۔ آئی ء دزا جیں پاد داں دمک ء رستگ ات انت۔ بد ن مزن ء لاپ ڈن ء درا تگ ات۔ آئی ء چھانی تھا مزن شانی ء مارشت جڑ شنگ ء ات بلے آئی ء جز بگانی نہنگ ایر موش بوتگ ات۔ انچو سما بوگ ء ات نعیمه ہم نوں آئی ء جز بگانی دریاء چوں ودی کت نہ کنت۔ اے گپ ء ابید ہم، ہاما مردم کہ میتگ ء سرا کلتگیں آئی ء نیکیاں بے حال بوتگ ات انت، آہ کنگ ء گوشگ ء ات انت" ہما ڈر بیت کہ بوگنگی انت۔"

نوں نعیمه دمک ء باز کم وہدء اوشتات۔ گیشت میتگ ء دور دو ریں جاہاں گرد ات ء شپ ء پیسر لوگ ء واتر نہ بوت۔ کسانیں گپاں بد بُرت ء ہنزار بست۔ جنگ ء کوش ء مان اتک۔ آئی ء دیم ء نرمیں نقش ء اعضا ہانی تھا سنگینی ء تزندی نے اتلگ ات۔ آئی ء دُرستین وجود ء سرا تاموری ء ویرانی ء مانشانگ ات کہ آگپ ء جارء جنگ ء ات کہ بے رحمیں پیری چو سیاہ گوات ء توپان ء آئی ء سرا مانشانگ ات۔ آئی ء ہما سحر ء دلکشی پشت نہ کپت کہ آئی ء افسر وقی نیمگا دلکوش کتگ ات... یا چار گیگ ء پا سیکیں چھاں ماریتگ ات گڈا ملیباری ہو ٹل ء کش ء گنڈاں ہلوت

رُست آنت۔ بے تواری، ساہتائی وہد، دمک، نیم تھاریں روشنائی، چلیم، کٹک کٹک
انچو گوشائ کپت انت گشئے کلاگ زورگی کندگ، ٹھک بہ بنت۔

ساڳ

جمبرال بست، انچو پچ ات اش همک نيمگا تهاري ء مان شانت۔ پدا موشنزيس تزمپاں دڙدي گورت۔ گڪ ء سراسار تئين کوش شيشك شيشك ء کشك ء آت۔ گوات ء آپسٽگلئيں ٻوئے مان آت۔ رڳوژيس مردماني گام تزند تزند ء چست بوت آنت۔ مردماني ٹولي ۽ بس ء اسٹاپ ء ساڳ ء اوشاٽگ۔ اے سرجين ندارگ، بے بساطي، بے تواري ء بے جنجزي ء بدٽگلئيں برپے ء وڑا درابوت، اڳاں مردے چه کش ء دمک ء گنوکاني وڻاکوکار کنان درمياٽکلئيں ء دومي دمک ء مه شٽئيں۔ آئي ء پُشت ء ورناهاني رمبے دراتک که وا ء زار کنان ات " به گراتے، به گراتے، دُز... دُز... به گراتے دُزءِ!" ڈاه ء شور کم کم ء اير موش بووان دال گاربوت۔

پچ نه منت ابید چه هور ء شنگ گء۔ گڪ کساس هورک ء ھاليگ آت۔ ساڳ ء اوشاٽگلئيں مردمائ چه سمابوت که لہتے په بس ء ودار ء اوشاٽگ ء لہتے ء ووت ء پمشکه داشتگ ات که هور ء ترّمه بنت۔ اناڳ همے به گرء بہ دار، ڈاه ء شور يك رندے پداشنيگ بوت۔ نڙيڪ ء آهاني توار بُر زتر بوت۔ رندء ڪپليں مردم درابوت آنت، آهان دُز گپتگ ات۔ کش ء گورا همرا هبيں ورنا جاڪ ء سلوات گنگ ء په کوکار شابا شء ء ستاء گنگ ء ات آنت۔ گڪ ء نیام ء رسگ ء شرط ء دُزء په ٹچگ ء دو دِرگت۔ آهان دُز گوں مُشت، شہمات ء گلتاں مان بست۔ دُز ووت ء چه مُشت ء شہماتاں رگينگ ء

زور جنگ ء ات ء ووت هم آهال جنگ ء و استه دست ء پاد جنگ ء ات۔ ساڳ ء چيرء
اوشا تلگين ماردم آهال چارگ ء ات انت۔

"ظلم انت يار، بڙگ ء چوں جنگ ء انت"

"هو، چشيں بے بڙگي و ظالمي، اے وچه دُزَي ء مسٽريں جرمے"

"اودا به چارات، سپاهي ماڻي ء ديماء اوشتاگ، بس تماشه چارگ ء انت"

"اينگو چارگ ء بدل ء آئي ء ديم تزيينت و"

هورء سريله دات، تزمپ چونگرهء تارال جڙشكال بوت انت۔ هور تزند
بوت۔ ڏگ ء سراکس نيسٽ ات۔ ابيد چه هماهال که دُزِش گپتگ ات، چه هماهال
که ساڳ ء اوشتاگ ات انت۔ آهال جنگ بند ڪتگ ات ء آئي ء چپ ء چاگر دء
اوشتاگ ات انت۔ هيڪ ء همپان وٽ ماں وٽ گپ ء ات انت بلے زانگ نه بوت
چه گوشگ ء ات انت۔ چه هورء بے سمازن میں جاک ء سلواتے ء ڪپتگ ات
انت۔ آهاني گد ميچليتگ بدنا ء پر لپتگ ات انت۔ وٽ ماں وٽ گپ ء تزان ء انچو
گاريٽ انت که هورء نيمگا ڪله هم دلگوش ديگ ء نه ات انت۔ دُزء دست ء سرینگ
ء سرء چندينگ ء گمان بوگان بے گناه ء بے ميار کنگ ء ات، بلے
آئي ء گپاں کس مڻگ ء نه ات۔ آوتي دستاں انچو سرینگ ء ات چو که ليذرے
گشتاگ ديگ ء به بيت، بلے آئي ء توار دزدي گوارو کيس تزمپاني توارء چير تزيينگ
ات۔ اے گپ ء شک نيسٽ ات که آگوشانک ديگ ء ات ء اے دگه مردم گوش
دارگ ء ات انت۔ روک روک ء آئي ء نيمگا چارگ ء ات انت۔ ساڳ ء
چيرء اوشتاگيناني چم آهال سك ات انت۔

"اے چه گپے که سپاهي چه وٽي جاهء سرگ ء نه انت۔"

"من ء وانچو سما بولگ ء انت که اے واقعه تامُرے ء شوئنگ انت۔"

"بلے اے جنگ ء چوپگ اصلی ات آنت"

"گڑاے تزان ء حبر، ہورء سرا گوشانک"

پدا جبیں چیزے، آہانی دلگوش و تی نیمگا ٹکلینت۔ چہ چوک، نیمگا دو گاڑی
گنو کافی وڑا پر تزان اتک، انچو سما بوت کسے آہانی رند، کپتگ۔ دیم، گاڑی دگ، سرا
آپاں بال دیان ات۔ دو می گاڑی آئی، رند، ڈیکتگ ات۔ دیم، گاڑی، انگہ بریک
جت انت، دگ، سرا شتران بوت، پشت، گاڑی، گرینگ، ڈوک وارت۔ گوں
تزکے، دو نیں گاڑی چیئی بوت انت۔ دو نیں بُن گپت انت۔ ہور، یک شلی، تھا
گر نیوگ، زار، نار گافی توار چست بوت انت۔ کس اشناپی، آہانی نیمگا نہ شُت۔
دُز، گوشانک دیان ات، آئی، چپ، چاگر د، اوشا تگیں مردم سد، ہم نہ ات انت
کہ چہ آہاں چندے گز دُور دو گاڑی، ڈوک وارتگ، تباہ بوتگ انت۔ آہاں پچ
دلگوش نہ دات، انچو کہ آ ہور، نیمگا دلگوش دیگ، نہ ات انت۔ ساگ
اوشنگیناں دیست کہ یکے حون و حوز تھے چہ و نیل آماج بو تگیں گاڑی نے
، چیر، لاپ کش بوت، دراتک۔ آئی، چار دست، پاد اوشنگ، زور جت بلے پدا
تِ پیپ، دیم، پچیر کپت۔

"بلے شک مز نیں تباہی نے بوتگ۔"

"بلے گندہار نے پولیس، چہ و تی جاہ نہ سُریت۔"

"باریں نزیک، گوراں فون بو تھہ ہست یا نیست!"

کس چہ و تی جاہ نہ سُریت۔ ہور دل، چیر، سر کنان ات۔ گر سندھ، گوات
ات، گروک چیلک جنان ات۔ دُز، گوشانک ہلاس کت۔ گوں دلجمی، دیم،
اوشا تگیں مردم چار ات انت۔ انگہ و تی گور، گلد کش، ات انت۔ لُب، سما بوت۔
گلد چست کت، تباہ بوتگیں گاڑیانی سرا چغل دات انت۔ گاڑیانی آس ہور، تزان مپاں

تو سیتگ ات۔ دو گام دیم، کنزات، دو گام پُشت، شُت۔ پدا پیشی، زاتکاریں ناچو، ناچ کنان بوت۔ آئی، رند، کنگیں مردمان چاپ جت، آئی، نچگانی سر داشت۔ اوشا تگیں ورنا بگل پہ بگل بوت، آئی، چپ، چاگرد، اوشتات آنت۔ ساگ، او شتگیناں و تی ارواد داشتگ، آجھی، آہاں چارگ، ات آنت۔

"اگاں اے تامرے ندارگ نہ انت گڑا گنو کیئے!"

"نوں شک ہلاس انت، اے تامرے ندارگ، پولیس، کارندہ و تی

باریگ، ودار، اوشتاگ"

"گڑا اے گاڑیانی ڈوک ور گک؟"

"تکنیکی ہزر زانتی، بچار گوں دیرنه بیت کہ چہ دریگ، پُشت، سوجکارے

ظاہر بیت!"

ساگ، دیم پہ دیم، یک ماڑی، دریگے پیچ بوت۔ آئی، توار، دُرستانی دلکش ہمانیمگا لگل ات۔ تزمپانی شلگ، چاپانی توار، پد ہم دُرستانی چم ہمانیمگا شست انت۔ دریگ، سوٹ، بوٹیں مردے اوشتاگ ات۔ آئی، مرنیں شیز ارگ جت۔ گوں شیز ارگ، توار، ہے ماڑی، دگہ دریگے پیچ بوت کہ آئی، تھا ساپ، سینگاریں جینے گوں ڈولداریں پوشک، میک اپاں درابوت۔ شیز ارگ، توار، و تی سر سبک سبک، سرینت۔ پدا ساگ، چیر، اوشا تگیں مردمانی چماں انديم بوت انت۔ دمانے رند چہ ماڑی، دزمال دست دراتک انت۔ ہور، تزمپاں بے سما، چہ ہمک فکر، آجو، اسک، پُر شتگیں گاڑیانی گورا اوشتات انت۔ و ت ماں و ت، گپ، رپ، اش کت۔ پدا پوشک اش کش، ات انت۔ ہور، سراپہک بڑھنگ، لوق اوشتات انت۔ جنین، و ت، زمین، سرا دور دات۔ و تی سر مر تگیں مرد، لاش، سر ایر کت کہ دیم پہ چیر کپنگ ات۔ مردین آئی، کش، کونڈ بوت، انشت۔ گوں و تی

دست ء لُٹاں مهرا شہدء شیر کنیں لبزء گالان گشان بوت۔ پدا دوئیں ووت ماں ووت
چپس گپت آنت۔ ناق ء صحبت، گرد گردو اوشا تگلیں ورنا، پیشیں ہور، بر جاہ ات
آنت۔ "پہک ربودگ۔"

"اگاں اے تامرے ء ندارگ انت گڑا بیکارء بے سریں ندارگے، اگاں
پہ راستی ہے وڑبوہنگ ء انت گڑا گنوکی ء ابدالی ہے۔"

"پولیس ء کارندہ سگریٹ کٹگ ء انت۔"

نیم ویرانیں دگ ء سرا زندگی ء نوکیں نشانی درا بوت انت، زرباری نیمگا
اشترانی گلگے اتک۔ گلگ ء دیم دیم ء کارداں ء سروک و بازیں بدؤکیں جنین ء مردین
ات آنت۔ ناق کنوکیں دُزء کے پسڈ آہاں دوار کت۔ اشتراش لوگانی دیوالاں گوں
بست انت۔ گیدان اش مک کت انت۔ پدا یک یک بوت انت۔ چیزے نان
ورنگ ء ات، چاہ ء سگریٹ کنگ ء ات آنت۔ بازیں ووت ماں ووت نشت ء گپ ء
تزاں کنان بوت انت۔

گور یچانی نیمگا سیلانیانی بے گوں یورپی مسافراں اتک۔ یورپی مسافر
دُزء پھی پشت ء اوشتات، اے دگہ مسافریں جنین و مردین ٹولی ٹولی ء بہر بوت ء
اے دیم ء آدمیم بوت انت۔ گوں وشی ء شوق سیل ء سواد کنان بوت انت۔ چہ
اوڈے ناق ء صحبت، جنین و مردین، مرگ ء ہورء بے سما۔

پدا بازیں بان بندیں پوریا گر اتک انت۔ آہاں ٹرکے گون ات کہ
آئی ء سرء سنگ، سیمٹ، ہلوگ بندگ اے دگہ ازباب لڈیگ ات آنت۔ انچو
تیز ء اشتابی ء کہ باور کنگ نہ بوت۔ آہاں مزن شانیں اؤیر ہے اڈکت۔ نزیک
ء گوں سنگاں یک بُر زیں تختے جوڑکت۔ آئی ء سرء چادرے سرپوش کت، دستگانی
سر اپل سینگاراٹ۔

ہمک چیز یک شلیں ہورے گوارگے تھا بوہنگے ات۔ آپر شتگیں گاڑی گورا شت انت۔ دوئیں لاش کش ات انت کہ آہانی سر ہر دگ ہر دگ ہبدن سٹنگ ہ پیلو شتگ ات انت۔ دیم پ چیر کٹگیں مردم لاش کہ جنین و تی سرجاہ کٹگ ات چہ آئی چیر کش ات، مردین جنین اے نیام و تی کار مہتل نہ داشت۔ لاشاں پد آہاں ہما مردین جنین کہ ووت ماں ووت چس گپتگ ات انت، ہواری چست کت انت، ہے وڑائیکے دومی امبازاں اقیرہ تھا ایر گیتک انت۔ آئی دپ بند کت ہ برزہ حاک دات ہ بروبر کت۔ پدا نچیں زبانے نعرہ جنان کہ آہانی لبزاں کس سر پدنہ بوت، ہماراہ اتگلگ ات انت، ہماراہ ہ شت انت۔

"انچو سما بونگ ہ انت کہ ما واب گندگ ہئیں۔"

"واب بلے بینا کیں واب، شرت انت کہ ماچہ ادابہ روئیں۔"

"ناں، بائند انت کہ ما ودار بہ کنیں۔"

"ودار، چیئے ودار؟"

"پ وش ہ سلامتی آسر ہ انجام ہ رسگ ہ۔"

"پ وش ہ سلامتی؟"

"ہو، پدا سوج کار سر پد کنگ بہ بیت آئی دیم سر جھی ہ بر بادی انت،" آہے گپ ہ رب ات انت، کہ یک مرد مے نج پوشک گورا اتک ادیڑہ سرا اوشتات۔ کس ہ سما ہم نہ بوت کہ چہ کجا اتک، یور پی سیلانیانی ہمراہ ات، گلگ ہ بدو آس گون آت یاچہ ناچ کنو کیں ڈُزانی ٹولی ہ در کپت۔ آئی ہ روتا کے و تی دیم ہ چک کت، حالے ہے وڑا واناں بوت گشٹے سزا فیصلہ دیگ ہ بہ بیت۔ آئی ہ تو ار کسی گوشان کپک ہ نہ ات۔ آئی ہ آواز چاپ ہ جیچپو انی تھا، جاک ہ سلوات ہ ہورے ایر رچ ہ تو ار ہ گار آت، بلے آئی ہ گوشان نہ کٹگیں لبزروال نہ بوت انت۔ پر چا

کہ چہ آہاں جنگ ء اڑء ڈاھ ء شور تزندیں چولانی وڑادگ ء سرء شلگ ء تالان بوت
آنت۔ فساد گیش بوت۔ بدُو ہم جنگ ء شدّت ء کپت انت، دومی نیمگا یورپی سیلانی
ہم، ہما کہ ناق ء صحبت ء آنت، آہانی ناق ء صحبت ء زور ء شدّت گیش بوت، بازینے
ادیرہ ء ارد ء گرد ء سیکجاہ بوت۔ جنین ء مردین لونج ء بزہنگ بوت ء ووت مال و
چپس گپت انت۔ ناق ء مسٹی ء چولانی درکشاپ کنان بوت انت۔ ہر چیز زور ء
شدّت ء اتک، گیشی ء سر بلندی ء روان۔ واء زار، ناق، ہمستری، مرگ، گر سند ء
گروک، ء شلوکیں ہور۔

یک بُر زیں مردمے بے تواری ء اتک ء ساہگ ء چیرء اوشتا تگیں مردمانی
تھا اوشتات۔ آئی ء گشانے سرء آت۔ پتلون، سیاہیں پلائی شرت ء سوئیٹر پوشیتگ
ات ء دُور گندے دست ء آت۔ آئی ء مردم تیلانک دیان کت انت ء ووتی راہ چی
کت۔ دُور گندے سرء ہر چیز چاران کت۔ جتا جتا نیمگا دُور گند جنگ ء چارگ ء پد
گوں ووت ء جیوڑات۔ "حراب نہ انت، بدنه انت"

"ساہگ ء اوشتا تگیں ای چم آئی ء سک" بوت انت۔ "باریں ہمیش انت"
"ہو، ہو، سو جکار ہمیش انت۔"

ہے مردء ٹرک ء واہنڈ گوانک جت: "دیم ء روان کن، پیچ ردی نہ کنے،
اگاں نال ہر چیز اچ نوک سرء بندات کنگ لوٹیت۔"

ہے مردمان یکے ء جست گت۔ "واجہ! زاناں تو..."

آئی ء چوبد برگ ء وڑا اشارہ کت ء جست کنوک ء گپ گلڈاٹ۔ آئی ء ووتی
جست نیم شلونگ یلہ دات ء بے بزمش بوت۔ یک دگری ء، چہ جاورانی
د لگرانی ء پاکندگ چست کنان پُرس ات:

"تو زاناں اے ندارگء سوچ کارئ؟" آئیء چک ہم نہ جت ء چم دگء نیمگا سک دات آنت۔ ہمے وہدء یک مردمی سرے بس اسٹاپء ساگء نزیکء لیٹ وران اتک ء چہ آہاں چندے فٹ دُور اوشتات۔ چہ ہما جاھء کہ بدنء سستگ ات، حون ہلک ہلکء رچگء ات آنت۔ ساگء اوشا تانگیناں پر زگی کو کارکت، دُور گندواہنڈء دمانے آہانی نیمگا چارات۔ دلء تھا نزندات۔

"باز جوان..... باز جوان"

"بلے اے و پہک ذگریں حون آنت!" یک مردمے کو کارکت ء گوشت۔

آئیء وقتی دُور گندء دیم چکرینت، ہمودا کہ مردین ء جنین و ت ماں و ت چپس گپتگ ات آنت، گوں اشتابیء گوانک جت، "پوزیشنء بدل کن ات، حیالء بہ داریات کہ بیزاری مہ بیت!"

"بلے اے حق ء دل مردمی سرے!" دگہ یکے کو کارکت ء گوں آئیء گوشت: "خدا ینگی مارا سر پد بہ کن چے بو گنگء انت۔"

"تئی دپء درا تلکلیں یک لبڑے منے سر پد کنگء بس انت، بس بہ گوش تو کئے ء اے دُرستیں مردم چو نین انت" دگرے ء گوشت۔

"ترا گپ جنگء کس ہم داشت نہ کنت۔" سیمی مردمء منت کت۔ "واجہ" چار می مردمء دز بندی کت" بھیلی مہ کن ء منے سرء پر بہ کن کہ چے بو گنگء انت۔"

ہاما مردء دُور گند گون ات، پُشتی نیمگا دُور کت، گُشٹے آہانی پُشتء چیر بو گنگ بہ لوٹیت۔ آئیء مزن شانیں اجگہ نیں چم گار بوت انت ء بُر زیں زنوک جہل بوت۔ انچو سما بوت کہ دمانء دمان آپیر بو گ یا مز نیں نادر، ہیء آئیء واک ء ہائیگ

بُرْتگ انت۔ ساہگ، اوشا تگیں مردمان دیست کہ لہتے مردم، چو بُرّے گاٹ، سرکاری افسرانی وڑا ات انت، پرتگ، رات انت۔ کچکانی وڑا دا اودا بُوكشان ات انت۔ دُور گند واهند، ہور، سر، چو گنونکانی وڑا دزک زُرت انت، چہ ہے افسر بُرّاں یکے آئی، رند، کپت، اے دگہ ہم چوتیپان، پشت، شتور گپت انت، دمانے، رند، چہ اودا بیکواہ بوت انت۔ دگ پہ، ششکلیں، چس پتکلیں، ناج، صحب کنوکاں، ہور، واسٹے یلے دات۔

"یاخدا، آوسوج کارے نہ آت،"

"گڑا چونینے آت۔"

"بوت کنت دُزے، ..."

"چہ گنوك جاہ، تگلیں گنو کے ہم بوت کنت،"

"بلکلیں آئی، آئی، رند، تچوک تامری، ندارگ، بہر آنت۔"

"بلے اصلی واقعہ آنت، ایشانی گوں ازم کاری، چیچ وڑیں سیادی نیست"

"ہو، ازم کاری، یکیں چیز انت کہ چہ آئی، پارست، مردم دُرستیں

ندارگاں یک حدے، سگ ات کنت۔"

"گڑاشمے دل، اے دُرستیں چیز انی مطلب پھی انت؟"

"اے یک راستی، بل کہ"

"ہر چیز چوچون بو نگ، انت"

"اے بو نگ، انت"

"ما بائندیں حیلہ بہ کنیں، چہ ادا دیا یعنیں، بہ رونکیں۔"

"بوت کنت باند اے واقعہ، پٹ، پول بہ بیت، مارا پہ شاہدی، لوٹائیںگ

بیت۔"

"انگہ کسانیں امیتے پشت کپتگ"

اے گپ ہما مردم ء گو شنگ ات، آئی ء دو سے گام دیم ء جت،
پولیس ء کارندہ ء نیمگاشت، ترندہ ترندگو انک جت "سارجنٹ!" آئی ء چار رندہ تو ار
جت نوں سارجنٹ ء چک ترینت۔ آئی ء دپ چوٹ کت ء شاکار ات۔ گوں
بڑی ء دز بندی کت: "مہربانی بہ کن سارجنٹ" سارجنٹ ء بے تبی ء ہورء سرء چم
شانک دات آنت، وتنی اوور کوٹ شری ء بدن ء سرا مانپوشت، اشتاپ اشتاپ ء گام
جنان آہانی گورا اتک، ء سا گء چیرء او شتات، "چہ گپ؟"

"تو گندگ ء نہ ئے کہ دگ ء سرء پچ بو گنگ ء انت؟"

ابید چمانی نز آرگ ء سارجنٹ ء گوشت: "بس اسٹاپ ء ہمک مردم ء بس
گپتگ ء شنگ۔ شنے دل ء چی آنت۔"
کے اے سستگیں سرء بچار؟"
"شنے پچار کارڈ کج آنت؟"

آہانی کارڈاں چارء تپاس کنگ ء وہدء آئی ء دزو شم ء سراسنگ دلی ء کلاگ
زورگ ء مارشت درابو گنگ ء ات آنت۔ آہاں دُرستاں وتنی بے گناہی ء ثبوت دات ء
چہ آہاں یکے ء دڑا یئنت: "اچ ما، کس سس ء پچاہ نیاریت۔"

"شنے دروگ، شنے بچ درد ء نہ ور آنت۔" آدو گام ء پشت ء شنگ۔ تینگ
آہانی نیمگا تچک کت۔ آئی ء اشتاپی ء، ء پہ وڑ نشانگ جت۔ یکے ء رند دومی بے ہائیگ
بووان زمین ء سرا تریپ تریپ ء کپان بوت آنت۔ آہانی بے ساہیں گنٹ سا گء
ء چیرء ء سرفٹ پا تھے ہورء سرا کپتگ ات آنت۔

خنڈل پو لیس سپاہی

گوں پاد بزم شے گرائیں تو ارء، آ، ترسء بیماں مادرپت۔ دل ٹپء ظاپء
آت کے شاکار گے آوازء آzman آئی سرالمب ات۔ تھاری پو لیس کا نسلیں آئی
نیمگا پیدا ک ات۔ آئی دل اتک کہ چیزی بہ جنت عہ بہ تجیت بلے پاد ہمراہ نہ بوت
آنت۔ پے داری نے ووت گریینت کش دیوال تکہ دات۔ پاداں لرز گے زر تگ
آت۔ اے دمان ناں دمان کپتگ ات۔ مزن مشکل چم رمبریینت آنت، ہمانیمگا
چارگ زور جت کہ آئی بد نصیبی پاداں گراؤں پیدا ک ات۔ پدا باز رند آئی
سر تگ پاد آہگ زور جت بلے ہائیگ مان نہ ات۔ آئی ہوش پہ سلامتی کار نہ
آت۔ بے رنگ ہلیگاریں دیم روژنائی سُن سُن آت۔ آئی بد ن دیر تگیں جلانی نے
آت۔ رو تانی تھا نہی گولی ور تگ واہگ تلوگ ات۔

"خنڈل، بیا اینگو"

"حدائیگ کا نسلیں صاحب! منی سرا بزگ بہ کن"
سپاہی آئی دیم اوشا تگ، دمک رو کیں قندیل رژن، داں آئی سر
بوہنگ دارگ ات۔ و تاس سپاہی کو پگاں لو نجان ات۔ خنڈل و تی زور شنا فری
لین سرا دا تگ ات۔ ترس نیم ہوش بر جاہ دارگ ات۔ دم پہ سہت نزوری
گیش بووان ات۔ پریشانی آزاراں کپتگ عنارگ ات بلے باریں ہدابہ زانت
پر چا سپاہی نئے آئی سرا کو کار ات، نئے ہنگل ہو کل نئے بجنگ ات۔

"چوں زاناں (نشہ) گولی نے دار تگ؟"

" انال، حدابه گپت، نه وار تگ "

" بلے تو گشئے زاناں نشے یا نشه بو ہنگ ہئے۔"

" گولی نہ وار تگ، پلچاں پمشکه ..."

" بیابریں، افسر ترالو ٹگ ہانت"

گنو کی ہے تلو سو کیں سینگ ہے آہے دراتک۔

" من گوں تودز بندی کناں" ۔۔۔ آئی ہے کو پک ہے

ہما دست کہ ایرات۔ تزند گران نہ ات نئے کہ اے پولیس ہے سپاہیگ ہے چنگل آت۔

اے بنی آدم ہے دست ات۔ اجھی ہے حیرانی ہے چہ حظیل ہے دپ ہے دا کے ہم در نیا تک۔

گڑا سپاہی ہے گوشٹ!

" بریں گوں من ہے، مہ ترس"

" من پنج و ڈیں ردیں کارنہ کتگ۔"

سپاہی ہے گوں نرمی ہے ہمراہ کست ہے نرمیں گالوا رے ہے تسلی دات۔

" تووت گندے، ہر چیز شربیت۔ بس ترس ہے آماج مہ بو۔ آسپر نندنڈنٹ

ہے او تاک ہے چہ دروازگ ہے یک گزرے دور او شتا تگ آت کہ آئی ہے پشت ہے بند بو تگ

آت۔ آئی ہے ہمت نہ بو ہنگ ہانت کہ گامے دیما به روت یا چمال چست بہ کنت ہے ہما

چھانی نیمگا بہ چاریت کہ ہر ہر گپتگیں دزو شمے ہے گوں آئی ہے نیمگا چارگ ہے باں تزندیں

رُڑنے آئی ہے لیگار ہے بز، ہنگیں بدن ہے سرا سک ہے ات۔ ادا اے تز پو کیں اسپیتیں

دیوال ہے مزن شانیں از بابانی تھا آؤ نیاء فراموش بو ٹگیں چیزے درا بو ہنگ ہے آت۔ آ

حیال کنگ ہے ات کہ ہنی گر سندے آئی ہے سرا کپیت بلے آئی ہے حیرانی ہے چارات کہ

کمشنر ہے تو اہم نرم ہے شائستہ ات۔ مرچی شپ ہر چیز حیران کنگ ہے آت۔

" اسلام علیکم حظیل! بہ نند"

یا اللہ! منی رب!... اے چے بوہنگ ءانت؟
”خدا مہ کنت واجہ، من و تئی دست بستگیں غلاماں“

افسرءے کلڈن کنگء وڑا آئیء نیمگا چاراتء گوں سنگینیء پوستء صوفہء
نیمگا اشارہ کت، داں دیراں آدپء دل بوت بلے پدا دیست کہ پچ ڈر نیست گڑا
صوفہء گندھء سر سلو نیکائی نشتء و تی چم و تی لیگاریں پاداں سک دات آنت۔
چلء شش تلیں پاد مزنء بد ڈول درا بوہنگء ات آنت گشٹے مز نیں بٹتےء پاد بہ
بنت۔ حظلء مہربانی اے نشانیانی سرا باور بوہنگء نہ آت۔ آئیء گوں مزن
منٹء ازاری گوشت۔

”واجھیں کیپن! من وارء بڑیں مردے آں، کہ آئیء سرا بازیں
بہتا مے جنگ بوتگ، بلے منی رنجء ازار چہ منی میار گی باز گیشتہ آنت۔ تو توت و تی
ردیانی بابتء سر پدئے... کانٹبلء گوں تو بدیں رویے پیش آیگء سرا میار گیگ
کنگ بوت نہ کنت کہ قانون و قانون دا نت۔ بلے جاورانی بدل بوہنگء گوں نو کیں
تبء رویہ الی انت ..... ہر چیز بدل بیت، اگاں مئے بابتء گپ بیت گڑا ما
پولیسء کارداریں بلے ماہم انسانیں۔“

حظل اجھیء افسرء نیمگا چارگء آتء جہدء کو شستء ات کہ وٹء بے
ہوش بوہنگء گرء داربہ کنت۔ افسرء آئیء نیمگا پہ بڑی چاراتء گوشت:
”حظل، منی سرا بیسہ بہ کن۔ ہر پچی اش کنتےء ہر پچی گندھے، دُرستانی
سرا باور بہ کن۔ تو ہوشء ماشء بروبر نہبہ نے پر چاکہ و تی گولی نہ دار تگ آنت۔ تئی
دُرستین زرہم شتگ انتء پہ کنگء نشہ ہم نہ رستگ۔ اے کہ زہرء سودا گر آنت،
اے پیسرء زرہاں زور انتء پچ بڑگ نہ کن انت بلے تو اے دُرستان آزاد بئے...“

"من بد نصیبی آں "خنطل گیلو ٹگاں گپت، "منی سر جمیں زنداء، ابید چہ بد نصیبی ء دگہ پچ نیست۔ منی گورا زور ء طاقت بوتگ بلے نوں نزوراں، من بیپار کتگ، نوں ٹنگی نئیں پئی ئے ہم نیست۔ مہر ء محبت ء بس در درستگ۔ نوں من یک نہشی ء پنڈو گرے آں۔"

"چہ سینی ٹوریم ء گہتریں مرد مے بنئے ء در کائے پدا مادوبردپ کپیں۔" پولیس ء چوکی ء پیشہ گاہ ء سپاہیگانی یک ٹولی ء انگڑاں زُرت، ابید حیال ء فکر ء۔ انچو کہ آئی ء ہیل کتگ ات کہ آئی ء ووت ء نز آورت، گشٹے و ت ؋ چہ مُشت ء شہما تاں رگینگ ء بہ بیت۔ سپاہیگانی شنیدنگیں برو تانی چیر ء آہانی بزیں لُنٹ پہ بچنڈگ ء پراہ شُت آنت۔ "تو"

"خنطل! گواچنی نوں ہر چیز بدل بوتگ"

"زُوت شر بہ بو، خنطل!"

"ہرچی بوتگ، آہاں بے ہاں بہ کن"

آ چست کنگ ء گاڑی ء تھا نادینگ بوت گڑا ملار ء واپینگ آت پدا گاڑی ء جمپ ء جولانی دیما آئی ء پروش وارت ء آئی ء ملار بے ہوشی ابد مانی سیمسراں سر بوت۔ وہدے آئی ء چم پچ گٹت آنت گڑا یک درآمدیں اوتا کے ؋ آت کہ آئی ء اسپیتی ء چم پچ نہ بوت آنت ء آبے کساس روٹنا آت۔ یک درآمدیں مرد مے وتنی نیمگا جھل بوئیں دیست، خنطل ء گوں نزوری، ترس ء بے کساسیں تھنائی ء جاور ء منٹ ء لیلا کت۔

"کماش مطبولی، نشه ء یک گولی ئے، بس یک گولی ئے!"

مُبکیں کند گے ء تو ار آئی ء گوشائ کپت، آئی ء پونز ء تزندیں وشبوئے اتک۔ آئی ء حیال ء آئی ء سر حالیگ ء ہوش بال آت۔ چہ بازیں در داں سر تر گکی آت۔

چے سینی ٹوریم ۽ حظل گواچنی یک نوکیں مردے بوت ۽ دراتک۔ چٹ انچش کہ پولیس افسر ۽ گوں آئی ۽ گوشنگ ات۔ آئی ۽ دیم ۽ دزو شم ڏولدار ات آنت۔ ۽ وقتی تزپوک ۽ کتابی نئیں گلبیه ۽ گوں آپھر ۽ شان اے دیم ۽ آ دیم ۽ شُت ۽ اتک۔ آئی ۽ ریش ساگنگ ات آنت ۽ دست ۽ مجھ ۽ سرا جوڑ بو ٿنگیں شیر ۽ پاگ ۽ چیر ۽ آئی ۽ پیشانی ۽ سرا جوڑ بو ٿنگیں مُرگ کیبرے پدا پدر بو ٿنگ ۽ جوانی ۽ درا بو ڳنگ ۽ ات آنت۔ پولیس ۽ یک سپا ہیگے چو کہ سنگتے ۽ آئی ۽ ہمراہ ات۔ ہر چیز گشته دوستناک ۽ ونگ ونگ ات۔ آئی ۽ ساپ ۽ پلگاریں سبزیں پوست روچ ۽ سرا ترپگ ۽ ات۔ آئی ۽ دل ۽ میل ۽ کند ات ۽ گوں ووت ۽ گوشت کہ اپنچو ووت ۽ شودگ ۽ چلانی ساپ کنگ ۽ نوں منی وزن هم الماکم بو ٿنگ۔ آئی ۽ ہوش برو برآت۔ آئی ۽ ہر چیز دیست ۽ ہر گپ گوش داشت کت۔ آئی ۽ سپا ہیگ ہم دوست بو ڳنگ ۽ ات۔ پیسری وڑا آئی ۽ وقتی باطن ۽ شور گنگیں شد ۽ سما بو ڳنگ ۽ نہ ات۔ آئی ۽ وقتی تھا یک انچیں ووت ڦیسی نے سما بوت کہ آئی ۽ چو مُرگانی وڑا بال گُت گُت۔ آئی ۽ وقتی کش ۽ گورا ہر کسی سرا بیسہ آت ۽ مجھ وڑا اجلہ ۽ حیران نہ بوت۔ اگاں سپا ہی ۽ بیا ٿنکیں آئی ۽ رامبار کی به داتیں۔ پولیس چوکی ۽ میدان ۽ دُرست آئی ۽ کش ۽ گورا کیجاہ بوت ۽ گوں آئی ۽ دست ۽ دُر وہ بوت آنت۔ اگاں پولیس افسرے پاد بیا ٿنکیں ۽ ووش اتک به گُتنیں ہم باز حیران نہ بوت۔ بس آچے دل ۽ جھلائی ۽ منت وار بوت۔ گوں عاجزی ۽ جھل بوت ۽ ہما افسر ۽ دست چچک ات۔ افسر ۽ گوں مزن مہروانی ۽ دست پڑا شانت ۽ آ امبازاں زُرت۔ گڑا توروں باری ۽ جوز گاں انگراں زُرت ۽ گیلو ٻنگاں گپت۔ ارس ڻپ ڻپ ۽ چے آئی ۽ چھاں رِتک آنت۔ افسر ۽ آ آرام کر سی ۽ سرانا دینت پدا وت ڻپل ۽ پر ترثا۔ وقتی کر سی ۽ سرا اشت۔ نرم ۽ ساپیں کند گے جت ۽ گوشت۔

"جان سلامتی مبارک بہ بیت"
خنفل ۽ چم پدا ارس بوت انت۔

"نوں تو نوک سراوی زندۂ بندات کت کنے" افسر ۽ گپ بر جاہ داشت۔
خنفل ۽ چماں ارس شتور گپت انت۔ "پاکیں ہداء شمے مدام منت
ء گراں" آئی ۽ پسوات۔

"شرک مه کن! بس ہداء شمگر ۽ بہ گر"
پدا افسر ۽ وقی دیم ۽ ایریں نوٹ ڳک پچ کت۔ اسپیتیں تاکے ۽ سراچیزے نبستہ
کت، پدا گوں دلجمی ۽ وقی ماہکان رنگیں چم چست کت انت ۽ چہ آئی ۽ جست
کت۔ "نوں تئی واہگ پچی انت، خنفل؟"

خنفل لپرزاگ بوت ۽ پچ نہ گوشت۔ آئی ۽ لُنٹ سرات انت ۽ آہانی سرا
بزیں بروت ہم سرات انت بلے زبان بندات۔ افسر ۽ دوبر پر لیس آت، "وقی
واہگ ۽ بہ گوش خنفل! اے منی حکم انت۔"

"بلے..."

"بلے ملے نہ لوٹیت، وقی واہگ ۽ بہ گوش"
پہ دمانے آدپ ۽ دل بوت۔ پدا گوشتے۔ "من ۽ بس ہداء نیکیں نگاہ در کارانت۔"
"تچکیں گپ ۽ بہ کن، وقی واہگ ۽ بہ گوش، اے منی حکم انت۔"
خنفل ۽ مات ۽ دعا گیر اتک انت۔ شپ ۽ گوش داشتگیں کسہ ۽ نل ۽ زیر۔
آئی ۽ دل ۽ تھا کندات ۽ پدا گوشت:

"من ۽ نیو گانی ریڑی ۽ گون بو تگ، د گانی سراچکر یتگاں"
"حسینیہ ۽ نیو گ ۽ دکان" افسر ۽ کاپی ۽ تھا نبستہ کت ۽ گوشت۔ "دو نیمگی در
۽ دروازگ، بزاہ ۽ سینگار ۽ ہاترا لین ۽ روژنائی"

خنفل، گشئے پس دیاں، جوست گت: "گڑاپہ ایشی، ہاتراز"

"اے گپ، فکر تو مہ کن، آ منے سر انت، سر کار، نوں بہ گوش، دگہ
چے لوٹئے؟ اے منی حکم انت" خنفل، مز نیں دل بدھی، رسات، کہ آئی،
نوکیں شخصیت، نیو گانی دکان، گوں دپ کپگ، آت۔ "سنیہ بایومی! کہ کلچی بہا
کنت" آئی، توار، لرزگے مان آت۔

"راست والیش انت کہ....."

افسر، آئی، گپ گڈاٹ، عنیشہ کنان بوت۔

"گیشتر گو شگ، حاجت نہ انت، اسٹیشن، پولیس، اے دگہ دُرستین
پولیس کاردار سہی، سر پد آت۔ بازار، چوکیدار ہم سہی انت۔ سنیہ ڈولدار، دلیریں
جنگے، انگتہ آئی، آروس نہ بو تگ۔ یک وہ دے بو تگ کہ آپ تراچ ہیر و نیں، گیشتر
بینناک بو تگ، ہمنچو آئی، تئی سرازور اکی کتگ، ہمنچو تئی جاور نہ گیگ بو تگ، آئی،
ترا یلمہ داتگ بلے نوں پدا تئی گورا کیت۔ تئی دکان نیوگ، کلچی، عبیت۔
حسینیہ، چریشی، شر تریں دگہ دکان نہ بیت۔ مز نیں درجہ، پر چون، دکان ہماڑیں
کہ تئی دکان بیت، دگہ بہ گوش...؟"

خنفل جز بگاں مان رُپت، آئی، سر جھل کت، پدا گوشے آئی، واب،
سبز سبزیں ملگزار دیست انت کہ آئی، تھادریا، لمب، سہریں پل سز پتگ، ات انت۔
آئی، گوشائ دم پہ سہت زیرے ودی بوت۔ "من، منی دل، واہ گاں بہ ڈس تو،"
پدا انا گاہا آئی، چھانی دیم، سیاہی، ما شانت۔ گشئے ملگسکاں رُمب بستگ ات۔
آئی، بدن نزا تک۔

"من، تُرسیت واجہ!" آئی، پہ بڑی گوشت، کہ پولیس، اے دوست
ءِ سنگتائی وڑیں تب داں دیراں بر جاہ نہ بیت۔ چہ منی مصیبتاں مستریں مصیبت و

پولیس، جند بوتگ، آمدام منی، منی ریڑی، سر، ہیز، بوتگ انت۔ پدا آہاں سبب
بے سبب، منی سامان ضبط کتگ انت، من، جتگ، پدا سنیہ، معاملہ کہ بوتگ
ایشی، تھا ہم کا نسببل حسونا، اول، آئی، دل، چہ من، برائینگ۔"

افسر، ساپ، دلکشیں، کندگ، کیبرے پداتالاں بوت۔

"نوں پولیس، تھا یکے ہم تی، ڈڑ من نہ بیت" آئی، گالوار انچشت ات کہ
شک، ہچ، گنجائش، ہم نیست ات، چہ مروپی، آئی، وفاداریں دوست بنت۔

"اگاں دگہ واہگ، واہشے ہست گڑابہ گوش، اے منی پرمان انت۔"

خنطل اے دل بڈی، گواتانی تھا باں دات۔ اے وڑیں جز بگ، جوش
ورنا، کار، کردانی تھا ہم نہ ماریگک ات، پرچاکہ اے دل بڈی، پشت، یک
نیوگ، لکھی، دکانے ات، سدیہ، مہر، پولیس، دوستی آت۔

"منی وڑیں دگہ بازیں غریب انت واجہ!" آئی، گوشت" بلے تو بوت
کنت چہ آہاں زانیکار نہئے۔"

"من شری، زاناں" افسر، آئی، گپ، گلڑاٹ، بل کہ آئی، دست نبشتہ
کنگ، مہتل نہ بوتگ ات انت۔ "من، بہ گوش، آکجام مردم انت، چہ آہاں ہمک
کس، آئی، دکان، آئی، جنین، مہر، پولیس، دوستی ریت۔ ڈرستیں گپ راست
بنت، گڑاوی، واہگ، بہ گوش۔ اے منی پرمان انت۔"

خنطل، مز نیں کندگے جت، چاپ جت۔

"من گوشنے، وشیں، واہبے گند گایاں" آئی، گوشت۔

"راستی اصل، یک حسابے، واہبے، واب، ہم راست انت۔ وقی، واہگ،
بہ گوش، اے منی پرمان انت۔" خنطل، گوں مزن بیسہ دراجیں ساہے کش ات۔

"چنچپ بندیگ، پہ راستی بندی جاہء سزاء حق دار بنت؟" آئیء کے حیال کت ۽ جست گت۔

"ہر کس کہ پہ مفت بندیگ کنگ بو تگ، یلہ دیگ بیت، اگاں بندی جاہ ہورک ۽ ہالیگ بنت، بہ بنت۔" افسرء گوشت ۽ آئیء دست نبستہ کنگء دمانے مہتل ہم نہ بوت۔

خظلء و جدرء تھا کو کارگت۔ "النصاف زندہ باد، سپر نینڈنٹ زندہ باد" پداشنا فری لینء خظلء لوگء و شیں محلے بوت۔ اے مجلسء سپر نینڈنٹ، سپاہی، غریب ۽ یلہ بو تگیں بندیگ دُرست ہوارات آنت۔

سینیہ ئانار نجی رنگیں پوشانہ کانی سرا سبزیں شالے ہے وڑا من پوشیتگ آت کہ آئیء پُرّا پُرّا زندگیں بدن سرجم ستر بوت، بس یک دستے مجھ ظاہرات کہ آئیء سُہرء سنگھے پوشیتگ آت، ۽ یک پادء مجھے کہ ماں آئیء نگرہ ۽ پادینکے آت۔ آئیء چیرء محراب لو نجان ات آنت۔ سینیہ دُرست و تی دستاں گوں شربت دات آنت، شر قندء کو کو! ۽ یک کنڈےء محمد علی اسٹریٹ ۽ وڑیں بینڈ تزند تزند ۽ وش اتکء سوت جنگء ات آنت۔ دُرست آجوئیء وشیء گلء بال ات آنت۔

سپاہیگ ہم مز نیں افسرانی دیما ناجء صحبتء بہر زورگء ات آنت۔ مرآشء یک قراری نے اتکء آئیء رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ۽ شانء وزبے بندات گت۔ "واجہء آہگء شنگیتگ راستیء رُثُن ہرنیمگا"

بزرگ، یلہ بو تگیں بندی، پولیسء سپاہی دُرستاں پہ تاہیر سا ہے کش اتء سینیہء کہ ہما وشیء نعرہ جت آئلء شیر کنیں الہانء وڑا شنگ بوت۔ گلڈ سرء مجلس آسرء رس ات۔ پولیس افسرء پاد اتکء اوشتاتء گوشتا نکے دات۔

" وہدے ہور گواریت، ہمک نیمگا آپ تل ایت۔ اے اوی تز مپ
اِنت... شمع دُرستانی شپ وش بات۔ "سینیہء پداو شیء اوگا مے جتء مہمان یک
یک ء رُ خصت بوت اَنت۔ بامء داگ اَت۔ کروس وقی بانگانی تھا حُداء صفتء
کنگء اِت اَنت۔ بے تواری ہم حُداء تو سیپ اَت۔ حظلء دم کنگء سرین تیچک
کت۔ سینیہ آئیء سرینء اوشتاتء گوں آئیء مُوداں لیب کت۔ آوش اَت، دجم
آتء پہ تاہیر اَت۔ آئیء دلء لوٹ اِت کہ اے کیفیت مد امی بہ بیت۔

" دُرستیں گپ تئی سببء اَنت" آئیء نرمیء گوشت۔ سینیہء لنگک
آئیء پیشانیء سمارگء اِت اَنت۔ آئیء گپ بر جاہ داشت، "اے دُرست مججزہ نہ
اَنت، مججزہ وایش اَنت کہ تئی دل نرم بوتگ....." سینیہء دست شتران دال آئیء
ء انار کاں اتک۔ پدا سُنٹء گلڈ سرا گردنء اتکء اوشتات۔ حظلء ووتء سینیہء
لاڑکیء دستء دات، چہ دلء جھلائیء ہے واگء جہ جت کہ اے وہدء پاس، تھبیر
ہلاس مہ بنت بلے پدا اناگہ آئیء اجیں کیفیتے ودی بوت۔ گردنء سرا زور گیشتر
بوت۔ اے زور دیگ مہرء دوستیء نہ اَت۔ آئیء لوٹ اِت کہ گوں سینیہء بہ
گوشت کہ چو تزند تزندء زور مہ دئے بلے آئیء تو ار در نیا تکء زور گیش بوت۔
آئیء دست چست گُتء سینیہء دست پہ دُور کنگء گپت بلے آئیء انچو سما بوت
گشئے آئیء دلبندء سرا بینا کیں وابانی کا بوس شتگ۔ یا مز نیں گونیئے یادیو اے
آئیء سرا کپتگ۔ آئیء لوٹ اِت کہ کو کار بہ کنت، پاد بیت بہ اوشتیت۔ سُر پُر بہ
کنت بلے چخ کت نہ کت۔ آئیء تزند تزندء سرتا ب دات کہ چرے آزار بہ رگیت
گڑا آئیء انچو سما بوت گشئے سر صوفہء دارء لگیتگ یا گوں زمینء ڈیک ورگء اَنت،
حاکء شردا نی تھا کپتگ۔ پدا یک اجیں جزگیء آمازُپت کہ وقی حسابء ایتکی

ءے سبب ءپه آئی ء چٹ نوک آت۔ آئی ء یک زانگ ء پجاہ آور تگیں ترشن ء شگانانی توارے گوشان کپت کہ کوکار کنگ ء آت۔

"نوں تو دگ ء توک کنگ ء و پیگ ء ئے!" اے و چٹ کا نسلیل ء توار و ڈیں آوازے آت۔ ہماکو ہنیں کا نسلیل کہ آئی ء ترندیں توار پہ آئی ء مدام مکومت ء پیچگ بوجگ۔ آئی ء دم بند بوت۔ سییہ ء دست بے بڑگ ات آنت۔ اناگہ ء دیوال چہ آئی ء دلبند ء سرا دور اتک ء آنار ان بوت پاد اتک ء اوشتات۔

آئی ء سما بوت یک مرنیں سا ہے آئی ء دیم ء دمک ء بھی ء رُڑن ء راہ ء داران استالانی نیمگا چست بو گک ء انت۔ گروس سُہب ء بانگ ء دیگ ء ات آنت ء سا ہیگ ء کو گاں تمنگے لو نجوان آت۔ چہ آئی ء دلبند ء مرنیں بُوٹ چست کنگ بوت گڑا آ کے تاہیر گپت۔ "کا نسلیل!" آئی ء توار جت۔ "سپر ننڈنٹ ء قول ء قرار افی چے بوت"

"سپر ننڈنٹ ء کجام قول ء وعدہ؟" کا نسلیل ء کوکار کرت۔ "بد بہتیں نشد ء شیطان! بریں پولیس چوکی ء"

خنضل ء لپر زگی ء اجھی چاریں نیمگا چارات۔ یک واپنگیں دگے آت۔ سیاہ پوشیں تھاری ء بے تواری آت۔ نہ مجلس، نہ مجلس ء نشانی، نہ سییہ نہ دگہ چیزے۔

بادشاہ سلامت

زمیں، او بادگ، در چک، دارانی وارث، آرودینگ بوت۔ رُست، بالغ بوت۔ مزن بوت ہم ہما باغ کہ زمانگے الائے کو ہنیں چاراہے چپ، چاگرد، تالان ات۔ آئی، مردوں زرٹ گڑاحدابہ زانت چے کجا، آئی، چاراہے گدار بوت۔ چل، لیگاریں دستاں کہ آئی، راناں، چنڈے دست، دات، پو شگ، جلابیہ، دات، پدراچہ آئی، مردم گری، رہند پچ گپت انت۔ پدا یک روچے اتک کہ آزرنگ، توانا بوت۔ یک رہوڑے، آئی، نیمگا دست ٹال کوت، گوں ہمراہاں دپ، پرڑ، گوشت: "اے وچٹ بادشاہ سلامت، رنگ، جنت"

بادشاہ! چو آ سرپدات کہ یک بادشاہ ہے بیت، آئی، بادشاہ، بور سواریں سپاہیگ چہ دُور، دیستگ ات انت۔ اے مرد، اے گپ چیاجت؟ ہے دستانی ٹال کنگ، اجھی، چارگ مدام آئی، سر، کپت انت۔ حق، دل آ بادشاہ سلامت، چارگ، جنت؟ چوش، ہم بوت کنت؟

آئی، اشتابی، شست، آدینکے چار ات۔ الاظہر شاہ دگ، فرنچر، دکانے، دیم، آدینکے جتگ ات۔ آئی، وت، سر، داں پاداں چارات۔ "ہو، ہاں، ہمیش انت بادشاہ!" آئی، در تگیں جلابیہ، آئی، بالاد، چل، لیگاراں۔

آئی، داب، دزو شم، چیر دات نہ کت انت۔

آئی، دیم، ششت، مود رست انت۔ چوک، کش، گوراں چکر ان بوت۔ آئی، پد ماں پد، دو سوب مندی رس ات۔ آئی، نیمگا اشارہ کنگ بوت، یک، دو

کلاگ ء گُلستی و انک دیگ بوت۔ آ دیم ء روان بوت۔ و تی گزان قیمتی ء سرء پھر بندان ۽ بچنداں۔

وہ گوزان آت۔ میتگ ء آ "بادشاہ سلامت" ، "واجہیں بادشاہ" ء نام ء نام کپت۔ آ مردمان وانک دات۔ اے حدء گلشیں ہم رنگی سبب ہما عاشق تی ء نہ ترسی گوشگ بوت کہ آئی ء سبب ء حدامُر زی میں بادشاہ کہ انو گیں بادشاہ ء کماش ات، سک بیام آت۔ کئے گوشت کنت کہ چو بوت کنت؟ اے کدی بو ٹگیں گپے ات؟ نوں چو پہک ء گمان ء ڈیں گپے نہ انت۔ بازاں کہ ہے وڑیں تڑن ء شگانی گپ ء جبر محمد علی کھول ء شرف داریں اسپیتیں حون گوں آئی ء ہم گزخچ کنگ بوت۔ و ت آئی ء نئے و تی مات زانت ء نئے کہ پت ء بابت ء سرپدا ات۔ اے حساب ء و ہرجی بوت کنت۔ آ زمین ء سرء کپتگ ات۔ جبستانی تھا کپتگ ات، آ و ابرم ء امبازاں رُستگ ات۔ انچو کہ کوہنیں زمانگ ء آئی ء پت ء پیر ک رُستگ ء مزن بو تگ ات انت۔

آئی ء و تی ہے اجلہ کنو کیں بلے چیریں اصلیت ء بابت ء گمان گت ء دل تسلما دات۔ بادشاہ سلامت ء نام ء ہم گزخچ بو گنگ ء چہ حیر ء برکت دارگ بوت گت۔ راستی و امش ات کہ آئی ء رعب داریں صورت ء آئی ء یلے چہ بو گنگ ء آزار کم گت۔ آ چہ پولیس ء لٹ ء کلٹاں مزنیں حدے ؋ رکینت۔ آ یلے چرانی تھا چہ دُرستان مسٹریں شاہ خرچ ات، چہ کلیگ بُریں دُزاں دُرستان گیشتر رہندا نی پابند۔" اگاں یک روچے تئی بخت ء استار به دُرپشیت،" آئی ء سنگتاں گوں آئی ء گوشت: " گڑا اے فقیراں بے ہال مہ کن "

آئی ء زبان کت کہ آہانی ہرچ وڑا حیال ء داریت۔ آہاں ہمک سکی ء پھر بیزیت، و تی مزن شانیں وابانی گیشتر منو گر بوت۔

کم کم ء آئی ء نام داری پولیس تھانہ سر بوت۔ اودے جا شو پا شوال تجھے
تاگ گت ء رپورٹ دات۔ "برا بریں قدّہ بالاد، یک وڑیں رنگ ڈروشم، اے و
عجیبین قدرتے۔"

تھانہ سپرنڈنٹ فیصلہ گت کہ آوت روٹ چاریت۔ آئی ورناء دیم
پہ دیم ء اوشتات، گوں اجھی شری چارات پکا گت، آئی دیم دیگ پیسر
مز نیں چرتے کپت کہ اے واجبین مصیتے بوت۔ چو بوت کنت کہ ارزشت
دیگ مہ بیت ڈالچار کنگ بہ بیت۔ آئی نگرانی کنگ مہ بیت ڈپدا گرگ بہ
بیت؟ آ ہے دونیں گپاں پچھے شش کپتگ ات۔ گلڈ سر سپرنڈنٹ دل
جیڑاٹ شرتر ہمیش بیت کہ اے گپ تھی کارانی محکمہ، ہما افسرانی گوشان جنگ بہ
بیت کہ آئی سر بیسہ اش گت، گوں آئی نزیک ات آنت۔ گوں اے
گپ اش کنگ افسرانی تھا ڈاہ شور پچھات، معاملہ گوں گزان سگلینی چار
تپاس کنگ بوت۔

"چے اے گپ ڈپرانت کہ دگہ ہم بازیں ہم رنگیں مردم ہست کہ ما
آہانی بابت سہی نہ ایس آہانی بابت مارا جست کنگ بوت کنت جی واجہ! شما کجا
بوتگئے؟

"گلڈ اچ کنگ بہ بیت"

سوڑگ کنگ بوت کہ چرے ورناہ جست پرس کنگ بہ بیت۔ آ
تور کے بندی جاہ دارگ بہ بیت کہ ایمنی جاوراں نگیگ گت کنت۔ اے
ترس ہلاس کنگ الی انت۔ ہے وڑا اے جیڑہ گیش گیوار کنگ بہ بیت پدا
پولیس کارندہانی دل ایمن بوت آنت، فاروق ثانی کساس فراموش کنگ بوت۔

جولائیء آشوب اتک ۽ کوہنیں دستور، سرا سرکار چک پزوش ڪنگ بوت۔ یک احوالکارے ۽ نبشتہ کت که تحت ۽ زبرہر بو ٿیں بادشاہ، ہم درو شمیں مردے بندی جاہ، کپتگ۔ ہے دونیں لبزاں آچہ بندی جاہ، آزات گت۔ آوتی یله چری زند، نیمگا واتر بوت بلے نوں چې وشیں واباں آگہ بوتگ ات ۽ وتی آزاتی، پاک خدا، شکر، منت وارات۔

بازیں تاک، ماہتاکاں آئی، عکس چاپگ بوت، انچیں نامے کش ات که آئی، واب، ہم گمان نہ کلتگ ات۔ تامر سازیں کمپنی ۽ دل، اتک که آشوب، پیسر حرج کر پشنے بوتگ۔ پہ آہانی پیش دارگ، تامرے جوڑ ڪنگ به بیت، اے تامر، واقعہانی پُش در، بادشاہ ہم پیش دارگی ات۔ ورنا کارست، پیش دارگ، پہ آڈیشن، لوٹا ہینگ بوت۔ آئی، ازمکاری پرے ہاتراشرات کہ تامر، تھا آئی، سین باز نہ ات انت۔ آئی، ہمنچو نام کش ات کہ دلجم، ساکم بوت۔ بلے چریش، پد آئی، سوب مندی ہلک، نیمیگاں شنگ نہ بوت پر چاکہ آئی، بازیں بود، برکت مان نہ ات۔

واک دار، اختیاردار اے آسر، سر بوت انت کہ ورنا، نام باز، گرگ بوتگ، انت۔ ہر نیمگا آئی، عکس شنگ انت۔ نوں پہ آہاں دگہ مشکلے اتلگ ات کہ اے بابت، آہاں پیسر فکر نہ جتگ ات۔

"منے مہلوک سادگ، دل پہلک انت۔" دوریں فکر، حیال ڪنگ بوت اے گپ گمان، درنہ ات کہ دُرستیں کر پیشان پد ہم بازیں مردم ہست ات کہ پیسر گیمیں بادشاہ، ہمدرد، دوزواہ ات انت۔ اے ورنا، موجود بوتگ آہاں پہ دگہ آشوب، مہمیز دات کنت۔ "گڑا باند انت آئی، عکس، چاپ ڪنگ، سر، بندش جنگ، به بیت"

"ڈرستاں شر تریں راہ ہمیشہ انت آ سر جم، گار، بیگواہ کنگ بہ بیت۔"
 ورناء ہے فہمیتگ ات کہ آئی، نوکیں زندے رسیتگ، آ نوکیں
 زماںگ، دیم، داشت کنت۔ تامر، کسانیں کارتے پیش دارگ، آئی، اوست،
 امیت آزمان، دیم، بالات انت۔ آئی، گمان ات ہمک نوک ٹک دیوکیں روچ پ
 آئی، خیر، برکت، مہربانی کاریت۔ ہروہدے کہ بے صبری، ہتلی آں آ امبازاں
 زُرت، آئی، حیال گت، ووت، تسلادات کہ خدا، آئی، پکشکہ اے رنگ، صورت
 داتگ انت کہ ایشی، تھا المايك حکمت، اسرارے ہست۔

بلے پدا اناؤ کہ ابید پدریں سببے، گار بوت۔ مد امی وہد، مد امی جاہاں کس،
 نہ دیست۔ انچو سما بوت کہ آ پہ مد امی گار، بیگواہ بو تگ ات۔

نجیب محفوظ، تزانگانی آزار

ایڈورڈ سعید

1988ء نوبل دادرسگء پیسر نجیب محفوظ، عرب دنیا ڈن، یامیاں رو درا تکنی مکانی بابت، زانشت، نو دربر اس انجیں لبڑانتے، بستار، زانت کے آئی، دلکشیں کسے قاہرہ، جہلی نیامی طبقہ، مردمانی زندگی، آدین انت۔ 1980ء نیویارک، انجیں شنگ کارے کے آئی، آروچاں "یسمی دنیا" کتابانی چاپ، شنگ کنگ، واہگ درشان کت۔ اے گزان مہذبیں نبستہ کارے بازیں کتابانی شر، شریں رجانک درات انت کے آہاں چاپ، شنگ، بہ کنت۔ آئی کے چار، بچار، رند منی گپ نہ من ات۔ من زانگ لوٹ ات "پرچا" گلڈا گوں سیکنی، شانتگی، من، سرپد کنگ بوت کے عربی زبان، جیڑہ، جنجال باز انت۔

چیزے مُدت، پد منی، جیکو لین او ناس، نیام، نجیب محفوظ، بابت، دلکش، منی دل، فکری نمدی، کا گلڈ شنسا، ہاگ بوت۔ آ چار، تپاس کنگ، آت کے نجیب محفوظ، وتنی چاپ، شنگ، پروجیکٹ، ہوار بہ کنت۔ ہے وڑا آ ہما چندے مردمان ہوار ات کے آہاں نجیب محفوظ ڈبل ڈے (Doubleday) امریکی پبلشنگ کمپنی کے دنیاء مسٹریں چاپ، شنگی ادارہاں زانگ بیت، ایش، بن ہشت ۷۹ء ایر کنگ بوتگ ات، پچاروک کنا یئنت۔ مروچی ہم ہے ادارہ محفوظ، کتاباں چاپ کنت۔ بل کہ اے داغ دار انت، بازو وہد، ابید اشتہار، بے توواری، کے چے کس، سہی نہ بیت (محفوظ، کتابانی ایڈیشن)، چاپ، شنگ

کنت۔ نجیب محفوظ اے کتابانی انگریزی رجانکانی حق امر یکن یونیورسٹی قاہرہ پر لیں اے
نام اے انت۔

بڑیں محفوظ اے حق ہما وہدہ لیلامی نہادے اے داتگ اے انت کہ
آ روچاں آئی اے زانتگ اے کہ انچیں روپے کیت آئی نام میاں استمانی نبستہ
کارے بستارے گندے کشوراں جکسیت۔ پمیشکہ آئی کتابانی انگریزی رجانکانی چاپ اے
شنگ بوہنگ آئی پیچ وڑیں دستے مان نیست، پرچا کہ اے یک نیمگی بیپاری
قولبندے کہ ایشی گوں آئی اے ازمی یازبان اے جوانیاں دست داوائیست۔

پہ عربیں وانوکاں محفوظ گواچنی انچیں جتا نہیں آوازے وہاں نہ انت کہ
زبان گوں زانت کاری ہنر زانتی کار مرزے چیدگ اے اے آواز مردم
وتی نیمگا دلکوش کنگ نہ لوٹیت۔ من اے گپ چوتک گیجھن کنگ لوٹاں کہ
محفوظ وہی ملک بابت لپکی نکتہ بلاہیں مزن دلی گوں ہم گرچھ انت وہی گوش
داروک گوں وہ ملکہ کنت۔ آ چو شہنشاہ ہے وہی قلم رو چارہ تپاس کنت۔
آ وہ وہی قلم رو شاہگانیں راجد پتر اے آئی پیچہ تابیں جاور حال نز آرگ، آئی
بابت پرمان دیگ، وہی دزنوششاں شکل دزو شم دیگ گواچنی وہ سرہ
ماریت۔ پرچا کہ آئی ملک دنیا مزن شانیں جنگول سکندر، جولیس سیزر، نپولین
وہ پہ آئی جندے باشندہاں کو ہن تر، دلکش تر وہ ش نام تریں لنکہ بوتگ۔

چریشی ابید محفوظ ہماوسی لبڑا نکی دانا ای بود مان انت کہ آئی
پارست وہی ملک بابت گوں دانا ای، تچک نکتہ سنبھیں درشانداب درانگا ز
کت کنت۔ چو وہی کرداراں (کہ آہانی صفت پہنچا ہما وہدہ دیما آرگ بوت انت
کہ کسہ تھا اولی رندہ آہانی نام گرگ بوت) نجیب محفوظ تچک وہی وانوک گورا
کیت۔ وہی بیانیہ جمیلیں آپہ بڈ دنت۔ پدا پہ اوڑناگ آئی یلہ دنت۔ اے

ڈرستین چستء ایرانی تھا آ توی کردار انی زندگی انی ہارء ہیر و پء چولانی رہشوئیء کنان کنت۔ آئیء بیانیہء سعد زغلولء مصطفیٰ الناسء و ڈیں مزن وزیر انی حاکمیء دور، سیاسی گلء کھولانی راجد پترء اے دگہ بازیں فکرء حیالانی دزانگاز گوں ہنر مندیء کنگ بیت۔ ما الما ایشیء گواچن نویسی گوشت کنیں بلے اے چہ ایشیء ہم دگہ چیزے۔ یک انچیں عکس کشی نے کہ ڈرستین ندار گاں یکیں وہدء توی گرفتء زورگ لوطیت۔ دانتےء وڑا محفوظء ہم توی بیانیہء تھا زمینی راستی لبڑانکی جیڑھانی چپء چاگردء گوپتگ انت۔ تپاوٹ بس ہمیشہ انت کہ آئیء بیانیہء عیسائیتء وجود ظاہری نہ کنت۔

نجیب محفوظ 1911ء ودی بوتگ۔ 1939ء 1944ء زمانگء کہ آ او قافء وزارتء کارء ات۔ آئیء مصرء کو ہنء قدیمیں راجد پترء بابتء سئے گدار چاپء شنگ کت کہ آہانی انگتہ رجانک نہ بوتگ۔ 1945ء چاپء شنگ بوتگیں گدار خان الخلیلیء نوکیں قاہرہء کشہء نویسگء پیسر محفوظء جیس با یکیکی James Baikie داستانء بُر زء بلندی 1956ء زمانگ ات کہ نوکیں قاہرہء بابتء یک شلمہ آئیء سئے گدار Cairo Trilogy شنگء تالان بوت انت۔ اے سئیں گدار اس محفوظء گواچنی ہا نوکیں مصری چاگرد گونڈ گونڈء پیش کتگ ات کہ بیستی قرنء بنداتی زمانگء موجودات۔

اے سئیں گدار یک سر خلیلیں کھول السید احمد عبد الجادء آئیء کھولء سئے پدر تھجء راجد پترء بابتء ات انت۔ ماں آہاں چاگردیء سیاسی چستء ایرانی بابتء سر جمیء بر جمیء گپ جنگ بوتگ۔ ایشیء ہواریء مردینء جنینء نزیکیء سیادیانی بابتء ہم اے گدار اس گپ جنگ بوتگ۔ چریشیء ابید چہ آہاں

عبدالجواد کستریں پنج کمال ۽ گوں اسلام ۽ بنداتی ۽ چہ وہد ۽ پیسر ہلاس بوؤ کیں پله
مرزی ۽ پدستک ۽ عقیدہ ہانی شوہاز ۽ جیڑ ہانی بابت ۽ سر جمی ۽ بیان بوتگ۔

1952ء مصری آشوب ۽ پد داں 5 سال ۽ ساچشتی پڑھے بے توار بو نگ ۽ پد
محفوظ ۽ رد انکی نبشتانک پدمان پد ۽ چاپ ۽ شنگ بوت انت۔ آہانی تھا گدار، احوالکاری
نبشتانک، یادداشت، تامر ۽ کسمان کانی اسکرین پلے ڈرست ہوارات انت۔ بندات ۽
کو ہنیں زمانگ ۽ جاوراں وتنی گداراں پیش کنگ ۽ مرحلہاں گوازینگ ۽ پد
محفوظ رُوت نویسیں لبڑانتے ۽ دزو شم ۽ دیم ۽ اتک۔ یک انچیں لبڑانتے ۽ بستار ۽ کہ
ہستینیں زمانگ ۽ راجد پتھر ہم گرخچ بونگ ۽ پد ہم کو ہنیں مصر ۽ راجد پتھر نیما
مرا جمعت کنگ ۽ الی سر پد بیت۔ پر چاکہ کو ہنیں زمانگ ۽ راجد پتھری راستیانی
روزنائی ۽ آئی ۽ جہل انکیں مول ۽ مراداں ہم گرخچ ات انت۔

من سرپد باب اے گپ Dweller in truth ۽ بابت ۽ تچک ۽ راست
انت کہ آئی ۽ انگریزی رجائب Akhenten ۽ نام 1998ء چاپ ۽ شنگ
بوتگ۔ Dweller in truth ۽ محفوظ ۽ چینی ۽ دوستیگیں بونگ پ باں اقتدار ۽
بیان وت سازی ۽ پاکیں درشاندابے ۽ بوتگ۔ ماں آئی ۽ تھا مذہبی یکدیگی ۽ ذاتی
راستی ۽ کش ۽ چیل موجود انت۔ ایشی ۽ ہواری ۽ لہتے اجھی کنو کیں پلہ مرزی ۽ پد ہم
تژندیں مخالف ۽ پڑھانی کمکی سماء مارشت ہم گندگ بیت کہ باز وہد ۽ یک چیر ۽
پرا سراریں شخصیتے درکیت۔

یک میاں اُستمانی نام دار ۾ من ۽ اتگیں مردے جوڑ بونگ ۽ پد
محفوظ ۽ ازمکارے ۽ بستار ۽ یاو بالزاک، گالزور دی ۽ زولا ۽ وڑا یک چاگردی گواچن
نویسے گوشگ بیت یا چہ الف لیلہ ۽ درا تگلیں یک کسہ گوشے (چوکہ جے ایم
کو نزی J.M.Coetnzee ۽ محفوظ وتنی دلپڑوش کنو کیں چھر انک (Sketech) ۽

بیان کنگ) لبنانی گدار نویس الیاس خوری اے اے گپ چہ راستی نزیک انت کہ محفوظ یک انچیں لبزانتے بستارے چارگ بہ بیت کہ آئی گدار یک وڑے گر گدار ہے تھرے راجد پتر انت۔ بزال محفوظ گدار راجد پتری فشن ہے بہ گر داں رومانویت، رزمیہ، ڈنگ ٹیکانی مہمانی سسے پدا راستی، نوکی، ابرمی، چیدگی، بے معنائی گپ بیان سرچ کارانت۔

چریشی ابید محفوظ گوں وتنی پلگاریں درشان داب مز نیں کسے سے سو فسطانی ہے۔ نئے تہنا عربی زبان درشان داب سازیں لبزانتے بستارے، چاگردی چست ایرے Epistemology (کہ آئی پارست مردم وتنی تجربہ بہانی بابت زانت) ہے جہد چپا کنو کیں نو در برے ہم۔۔۔ محفوظ نئے تہنا وتنی دنیا، بوت کنت پچ جاہ مٹ عبدال نیست انت۔ گواچن نگاری ہم گر انچیں گدار کہ گوں آئی نامداری بستگ انت۔ تہنا نو کیں مصر، تکلیں بیان چاگردی آدینک نہ انت، یا یک انچیں نہ ترسیں ”مساعی“ انت کہ ہے آشکار کن انت کہ رد بند دا تیگیں رہندرے اقتدار، صف بندی گواچنی کجام وڑا کنگ بیت۔ اے گدار پدر کن انت کہ اقتدار بُزہ حُدای دادے چو کہ آئی تمثیل اولادِ حریتنا 1959ء بیان بوتگ کہ gebelaavse children of

اے گدار یک مز نیں جائیدادے وہند جبل اوی یک مز شانیں حُدای وڑیں شخصیتے دزو شم انت۔ آ وتنی او باد گاں چہ عدن، باغ، یا وتنی تخت، وتنی کھول، چہ وتنی میراثاں، یا سیاسی گل، یونیورسٹی، سرکاری کارگسانی وڑیں چاگردی ادارہاں سرکشیت یک گور کنت۔ اے گپ مطلب ایش نہ انت کہ محفوظ گدار پہکیں رہندا نی چپ چاگرد انت، یا چہ ہمیشاں جوڑ بنت۔

چوش بچ وڑانہ انت، اگاں ناں آئیء کتاب عرب و انوک ۽ نوں آئیء کروڙاں
میاں استمنانی و انوکانی دل ۽ ہم ہمنجپو مہم ۽ واناک قرار دیگ نہ بوٽگ ات انت۔

منی دل ۽ محفوظ ۽ مول ۽ مراد فکر ۽ حیالاں کارست ۽ آہانی سُر پُرانی تھا ہے
وڑا پیوست کنگ انت کہ لیکہ ظاہر مہ بنت، بلے په آئی ۽ ہما چیز کہ سک پُر کشش
آت، آگ تو اچنی یک ابد مانیں وجود (پہ یک مسلمانے ۽ آبس ڄدائے ذاتات) یک
مادی دزو شنے ۽ بدل بہ بیت ۽ پدا دو بروتی بُنی حالت ۽ بوٽگ ۽ بود ۽ زبہر بہ بیت، چو
کہ جبل اوی وتنی چک ۽ او باد گاں دراں ڈیہہ کنگ ۽ پد په مد ای وتنی مز نیں کوٹ ۽
کلاتے ۽ چیر ۽ زیر بیت۔ آئی ۽ ز ڳک مدام چے وتنی د ڳک ۽ ہے کلا تین لوگ ۽
چاریت۔ ماں اے گدار ۽ چوں مارگ بوٽگ، چوں سگ بوٽگ، دوئیں گپ
تیچک ۽ ساپ ۽ مہمیں رنگ ۽ دزانگاز بوٽگ انت۔ ادا اے گپ ۽ منگ ہم الی
انت کہ محفوظ ۽ اے دُرستین گپ گوں ہما جزئیات ۽ چکار ۽ جہد ۽ جپاء نبستہ
کلتگیں شاہ کاریں رد انک ۽ بیان کتگ انت آئی ۽ گزفت ۽ آرگ ارز ان نہ انت۔

1977ء چاپ بوٽگیں گدار طحافت الحرافش Epil of the Harafish Childern of Geblavi ٿھیم گیشتر شاہ ڀگان ۽
جہل انک کنگ بوٽگ۔ زبان ۽ نرم ۽ نارز کی ۽ کار مرز کنگ ۽ سبب ۽ محفوظ یک ابد
مانیں ذات ۽ راجد پت، کارست، واقعہ، نیکراہی یکشلی ۽ زبان ۽ ہم گز بچ کنگ ۽ بلد
انت۔ ایشی ۽ ہوار چش کہ اے چیز انی بُنی رہند ۽ ہم دپ انت پکمیشکہ ابد
مانیں ذات وتنی یک ڏگی، اصل ۽ دل ۽ آزار دیو کیں وتنی پچار ۽ بر جاہ ہم داریت۔
اخینا تن Akhenaten دیوندیں روچ یک ورناء چه وہد ۽ پیسر موحدیں بادشاہ ۽
بدل کنت بلے وتنی ٻوٽگ ۽ نسلیت۔ ہے حال اخینا تن نیگ انت کہ آئی ۽

دُرْتِمن، دوست ۽ لوگبانک ۽ بیان ۽ تہا ہست ۽ موجودانت بلے اے دُرْستیں مردم آئی ۽ اسرار ۽ گیش ۽ گیوار کت نہ کن انت۔

بلے محفوظ ۽ یک سنگدل ۽ پر اسراری ۽ ڈیں پہناتے ہم ہست انت بلے اے گرفت ۽ ڈیں مزن شانیں طاقت کہ آئی ۽ حق ۽ سک باز اذیت دیو کے گندگ ۽ کیت۔ آئی ۽ یادداشت ۽ آئی ۽ ادراک ۽ ہم گرچج انت۔ مثال ۽ ہبر ۽ کے حیال کنگ ٻہ بیت اخینا تن ۽ کسے ۽ بیان کنگ ۽ واسطہ 14 کسے گوش درکار بیت ۽ انگتہ اقتدار ۽ دور ۽ بابت ۽ تضاد آماچیں گیش ۽ گیوار جیڑہ تچک ۽ راست نہ بیت۔ ہمنچو کہ من پھیتگ، محفوظ ۽ ساچشاں ہر کارست ہے مرکزی بلے دور ۽ دریں اقتدار ۽ جوڑ بو ٹنگ ۽ نمائندہ انت۔ اے درگت ۽ بے حد یاتگاریں کارست Cairo Trilogy، اثر داریں بُزرگ السعید احمد الجواد انت۔ آئی ۽ بادشاہیں وجود ٹرائیولوچی ۽ ناسر جمیں کینو لیں ۽ سر ۽ تالان انت۔

ٹرائیولوچی ۽ محفوظ کم بووانیں مزن شانی نئے تہنا چھاں اندیم انت، عبدالجواد عاروس، آئی ۽ عیش ۽ نوش، آئی ۽ او باد گانی کسے ۽ بدل بووانیں سیاسی اشتراک ۽ وڑیں انچنانیں ۽ دُنیائی جیڑہانی گپ ۽ تزان ۽ سبب ۽ اے بدل ہم بووان انت۔ آئی ۽ ارزشت ۽ بتار کم بووان انت۔ انچو سما بیت کہ گشته دُنیائی جاور محفوظ ۽ ٹکانسر کن انت یا بوت کنت آئی ۽ یکیں وہ ۽ شید ۽ لاچار کن انت۔ اے گپ گچینی رنگ ۽ السعید الجواد زوال آماچیں وراثت ۽ بیان ۽ راست گندگ بیت کہ آئی ۽ کھوں محفوظ ۽ بُنی بُن گپ انت ۽ دال گڈ سر ۽ وقی سے پدر تج ۽ 1919ء آشوب، سعد زغلول ۽ لبر لیں اقتدار ۽ دور، برطانیہ ۽ حاکی، ۽ دو میاں اُستمانی جنگانی نیامی دور ۽ جوڑ بو ٹگیں فواد ۽ سر کار ۽ سگان ۽ ووت ۽ بندوک کنت۔

پدا وہ دے مردم محفوظ، گدارانی گلڈ سر، سر بیت گلڈا سر ظاہر، بے معنائیں بلے بُن اصل، راستیں تجربے، دُچار بیت کے آئی، تھا مردم آئی، کارستانی یک ذرا جو زوال آماجیں جدوجہد، ہم آہانی ایر جیکی، پشومنی ماریت۔ چریشی، ابید یک لاگریں امیتی، مارشیت کے ودی بیت کے مردم کسی، بندات، شُت، اے کارستانی ہجکمیں طاقت، درجت کنت۔ محفوظ، زندنامہ، چین کٹگیں "صدائے باز گشت" 1994ء یک بہرے، کہ آئی، نام "پیگام" انت، ہے نشانی دنت کے کجا م وڑا، سرجمیں عمل مردم، وقتی دام، کاریت، تزانگانی آزار و تہماگپانی گیر آرگ، پدر کنت کے ما آہاں چہ دل، بر ہنگ لوٹیں۔

محفوظ یک Underdeptive بلے سالگشیں روچانی احتیاط کنو کیں نبہتہ کار، ہے سیادی، بے کساس اسیل، چینی لبڑانتے۔

اے وڑا محفوظ یک لس کسی، گوشے نہ بیت، انچیں چیزے بیت کے آ قاہر، ریسٹورینٹاں چکریت، الما یک کنڈے، نندیت بے تواری، وقتی کار، کنان کنت۔ ہر یڈ کی، پھر، کہ محفوظ، داں نیم قرن، وقتی کارانی شدت بر جاہ داشتگ، انچنائیں نزوریاں ایر جیگ نہ بو تگ۔ ہے تب، رویہ آئی، لبڑا، کارانی بُنکی صفت بو تگ۔ ہما چیز اسل، آئی، اے بود، گشاد، دنت کے آ ابدمانی، وہد، گوپتگیں سیادی، اچکی حد، ایمان بیاریت۔ آوت، آئی، ملک مصر، کوہنی، راجد پتر، بُرز ترانت۔ سرز میں، حساب، نیل، دریاء، آئی، وشبو میں نگور دیم، سبب، یک، ہتا انت۔ محفوظ، مصر راجد پتر، یک مز نیں حزا نگے کہ گوشنگیں وہد، ہزاراں سالاں شنگ، تالان انت۔ آئی، حاکم، سر کار، دین، عنیک راہ، نسل، پدر، بچانی، اچکی کنو کیں رنگار نگی، پد، ہم اے ملک، وقتی جتا نیں پچاہ بر جاہ داشتگ۔ چریشی، ابید مصر چہ اے دگ، ملکاں وقتی چینی بستارے، وہندانت۔ اے مُام فاتح،

مہم جو، عکس کار، لبزانت، سائنس زانت، سیلانی دلگوش، مرکز بوتگ اے معناء اے ملک، ہما بستار بوتگ، آبی آدم، راجدپڑ، دگہ پچ ملک، نہ رستگ۔ پکیشکے اے سر ظاہر، ہلاس نہ بو کیں حیالے، قدر، کیلو جوڑ بوتگ۔

راجدپڑ، بابت، گراں مہذب یا چوبہ گوش ہمائے، رد اصل تب، رویہ دارگ محفوظ، لبزاںکی شاہکارانی چینی بھرانت۔ ٹالستانی یا سولزی تنس، وڑاما آئی، لبزاںکی قد، بستار، حساب، داد، آئی، تجھیں ہمت، دانکر گاں آئی، گستاخیں، باز وہد، ہنر بازی کنو کیں دزر س، گوں کت کنیں۔ پہ مصر، راجدپڑ، پیش کنگ، اے راجدپڑ، مرنیں بھرے، تزان، باوست، سیمسراں آرگ، وتنی ملک، باشندہاں مصر، نمائندہاں بستار، حساب، داد، پیش کنگ، پدا اے سرجیں چست، ایراں وتن، حق، راستی، سر، پہمگ مرنیں بہادری، مزن دلی کارے۔ اے رنگیں مزن دلی، بہادری دگہ مصری لبزاںتاں کم انت۔

محفوظ، مصر دیم، جنزوک، طاقتوریں ملکے کے آئی، آگوں سرجیں راستی، دلوشی، تام، چس، گوں سکیں پدردیں وڑے پیش کنت۔ آئی، لبزاںکی زبان، بیان، نئے کہ سرجی، مصر، مزن شانیں بامردانی و نیل، واقعہاں گوناپ زریگ، نئے کاملیں وڑے ہمگوں، اے واب، پہک، پلکار انت کہ پہ آئی، دزارگ، اخینا تن، وڑیں کارست بے کساس جہد، کوشت، گندگ، کاپن۔ بلے آئی، گر، دارگت نہ کن انت۔ یک طاقتور، اقتداری مرکزے، موجود نہ بوگ، مصر ارزانی، انارکی، آماج بیت یا یک بے معناء بے نپیں مذہبی، آمریت، شخصی، کٹیپر شپ، بدلت کنت۔

نوں نجیب محفوظ، عمر ۶۰ سال انت۔ چھاں کساس کور انت، ۱۹۹۴، آئی، سر، مرنیں اُرشے، پد گوشگ، بوگ، انت کہ گندے، کپنگ۔ آئی،

شاہگانیں پُشتراء بازیں کتابانی مُزروع، ہما چیز آئی ذات ایکیں وہ دل گھینی دل آزار
 انت آایش انت کہ انگلستان نوزد ہمی قرن، ہا بدل سٹک بیسہانی پاسپان انت کہ
 آئی ردا مصر، یک دل ساقی عبّنی آدمی قدر، کیلوانی چاگر دے جوڑ کنگ بوت
 کنت۔ دومی نیمگا مصر، ہستیں زندگی راجد پتھر، بابت، ہما وڑیں چیدگ نشانی
 آوتی کتابانی تھا پیش کنت، آ اے عقیدہ، رد کن انت۔ زورا کی گپ ایش انت کہ
 آئی مصر، کائناتی ڈاہ، شور، کست، کینگ، ہما کسمانی رنگ، ووتی ساچشت
 ۂ کتاباں پیش کنگ انت آ دگہ پچ لبرانت، نہ کنگ انت۔ مصر یک نیمگے پر جلال،
 جہا نگیریں حاکمانی دست، چیر، بوتگ گڑا دومی نیمگا مہلوک طاقت، راجد پتھری
 ڈاہ، شوراں چاگر دے مدام اے جہا نگیریں حاکمانی مذمت کنگ، آہانی زوال، سبب
 جوڑ بوتگ انت۔ ہمے دونیں مخالفین تب، رویہانی نیام، محفوظ، پچھر مفاہمت نہ
 کنگ۔ آہانی نیام، یک شہری، بتار، محفوظ ووتی کتابانی تھا یک گزاں مہذب،
 تُرس، بیم، بُر ز، بالا، ابدمانیں مصری پچارے پیش کنت کہ دلپروشیں جنگ،
 راجد پتھری ایر جیکی، پد هم و ت، بر جاہ داشت کنگ، آئی، بے حد تو انکیں وڑے،
 عکس کشی، داں ایچک، من سہی، سرپداں، محفوظ، ابید دگہ پچ نبستہ کار، کنگت نہ
 کنگ۔